

Jaarverslag

HOLLAND

FESTIVAL

2020

Bitter/Sweet, Lucie Horsch, Orkest van de Achttiende Eeuw - Holland Festival 2020

inhoud

Raad van toezicht
Interview Martijn Sanders
Governance

Bestuursverslag:

1. Inleiding
2. Holland Festival 2020
3. Communicatie & Marketing
4. Development
5. Financiën
6. Organisatie
7. Terugblik 2017-2020
8. Vooruitblik 2021-2024
9. Jaarrekening
10. Controleverklaring

bijlagen

04	Bijlage 1.	
06	Programma 2020	69
08	Programma 2.0-2.0	73
	Bijlage 2.	76
11	Overzicht medewerkers 2020	
12		
15	Bijlage 3.	77
17	Nevenfuncties	
19		
24	Bijlage 4.	79
28	Holland Festival is mede mogelijk gemaakt door	
33		
34		
65		

RAAD VAN TOEZICHT

Het afgelopen jaar was een bijzonder jaar, waarin het Holland Festival voor het eerst in zijn 73-jarig bestaan niet in fysieke vorm heeft kunnen plaatsvinden. Dit heeft natuurlijk alles te maken met de coronapandemie, die vanaf begin 2020 over de wereld raasde en vanaf half maart in Nederland heeft gezorgd voor lockdowns en andere verstrekkende maatregelen.

Eind januari heeft de organisatie van het Holland Festival als BIS-instelling het meerjarig beleidsplan ingeleverd bij zowel het ministerie van OCW als bij de gemeente Amsterdam. Daarna volgde het adviestraject van de Raad voor Cultuur en van de Amsterdamse Kunstraad. Op 11 februari vond de persconferentie van het Holland Festival plaats in het Bimhuis met als speciale gast de Amerikaanse choreograaf Bill T. Jones (1952), die dit jaar de associate artist van het Holland Festival was en van wie grootschalig nieuw werk op het programma stond. Dat was tevens de lancering van het programma-boek in nieuwe vorm en de start van de kaartverkoop. Een maand later was de eerste lockdown een feit. Nederland stond stil en de organisatie van het Holland Festival moest in lastige omstandigheden en in grote onzekerheid de uitgewerkte plannen per week bijstellen. Het contact tussen de directeur en raad van toezicht was intensief en veelvuldig, evenals het contact tussen de organisatie en alle makers en gezelschappen. Begin april werd duidelijk dat de kans op live voorstellingen in de theaters, op andere locaties en buiten steeds geringer werd. Het ene na het andere festival werd geannuleerd. Veel van de voorstellingen uit het programma waren nog niet af en er kon wereldwijd niet of nauwelijks verder worden gerepeteerd. Achter de schermen werd aan een alternatief gewerkt. In de persconferentie van de overheid op d.d. 21 april werd duidelijk dat de theaters in juni dicht zouden blijven, daarmee was het Holland Festival in fysieke vorm onmogelijk geworden. De organisatie toonde zich veerkrachtig en creatief en heeft binnen zes weken een online programma samengesteld, door samen met de makers en gezelschappen alternatieve vormen te bedenken voor hun voorstellingen.

Het oorspronkelijke thema *In pursuit of the we*, afkomstig van associate artist Bill T. Jones, werd uitgebreid tot *In pursuit of the we – in times of social distancing*. Het online programma met 41 bijdragen was te zien van 11 tot en met 21 juni.

Holland Festival in de stad, *Amo a la Reina* - Raquel van Haver - Holland Festival 2.0-2.0

Beleidsplan

In 2020 werd het beleidsplan met daarin de visie voor de jaren 2021-2024 ingediend en beoordeeld. Zowel de beoordeling van de Amsterdamse Kunstraad als de Raad voor Cultuur was zeer positief. De Amsterdamse Kunstraad adviseerde het subsidiebedrag gelijk te houden aan het huidige bedrag met een kleine nominale compensatie. Ondanks de positieve beoordeling van de Raad voor Cultuur werd er een substantieel lager bedrag geadviseerd dan aangevraagd. De reden daarvoor was als volgt: 'De Raad adviseert het Holland Festival een lagere subsidie toe te kennen om daarmee financiële ruimte te creëren voor een achtste festival in de BIS.' De achtergrond van deze korting heeft niets met de merites van het Holland Festival te maken en niets met de zeer positieve beoordeling.

Deze jaarlijkse korting van ruim € 585.078 per jaar ten opzichte van het bedrag dat het Holland Festival heeft aangevraagd, zal invloed hebben op de plannen en ambities die geformuleerd zijn in het Kunstenplan. Het festival heeft een formele reactie gestuurd naar zowel de Raad voor Cultuur als naar het Ministerie van OCW. De raad van toezicht, directie en enkele oud-bestuursleden hebben de Raad voor Cultuur en de cultuurwoordvoerders in de Tweede Kamer een brief gestuurd met het verzoek het advies aan te passen. Helaas heeft dat geen wijziging opgeleverd en is de substantiële korting overgenomen door het ministerie van OCW. Dit jaar zal het Holland Festival een aangepast Kunstenplan (corona-addendum) formuleren en insturen. Het Holland Festival is het grootste internationale podiumkunstenfestival van Nederland. Het neemt zijn internationale opdracht zeer serieus. Al decennialang is het Holland Festival een belangrijke coproductiepartner in de podiumkunsten en draagt het bij aan de ontwikkeling van avontuurlijk, experimenteel en grootschalig nieuw werk, dat zonder het festival niet in Nederland te zien zou zijn.

Een recent voorbeeld is *aus LICHT*, het wereldwijd bejubelde megaproject van Karlheinz Stockhausen dat in 2019 drie keer drie dagen lang in de Gashouder was te zien. Het Holland Festival werkt al jarenlang met een veel geringer budget dan de andere grote podiumkunstenfestivals in Europa en weet daarmee alsnog een positie van grote importantie te behouden. Maar deze staat onder druk. De enorme korting die het Holland Festival in de komende Kunstenplanperiode moet verwerken, zal consequenties hebben voor zijn internationale positie als coproductiepartner en als aanjager van nieuwe (grootschalige) projecten die anders niet in Nederland te zien zullen zijn.

Directeur en artistiek besturingsmodel met associate artists

In 2020 werd de eerste festivaleditie gepresenteerd onder leiding van Emily Ansenk. Onder lastige omstandigheden heeft zij samen met de organisatie in zeer korte tijd een online festival gerealiseerd, is er een grootschalig digitaliseringsproject gestart en zijn er veranderingen doorgevoerd in de digitale communicatie en in de strategie voor publieksverbreiding.

Sinds 2019 komt een deel van het festivalprogramma tot stand middels een intensieve samenwerking met een of twee buitenlandse kunstenaars. Met Bill T. Jones koos het festival het afgelopen jaar voor een veelzijdig kunstenaar met een grote staat van dienst in zowel klassieke als moderne dans en performance. Aankomend jaar verwelkomt het festival de associate artists Ryuichi Sakamoto en Gisèle Vienne.

Statuten

In 2020 zijn zowel de statuten van de Stichting Holland Festival als die van de Stichting Vrienden van het Holland Festival aangepast. Een aantal artikelen werd in de praktijk niet meer gevolgd. Bij de oprichting van de Board of Governors in 2010 werd besloten om deze formeel op te nemen in de statuten, met een bestuursfunctie en regelmatige vergaderingen. In een evaluatie gaven Governors aan dat zij liever een betrokken en adviserende rol als liefhebber en ambassadeur vervullen dan een besturende rol. In 2020 zijn voorbereidingen getroffen voor het installeren van een nieuw bestuur voor de Vriendenstichting. De nieuwe bestuursleden zullen in 2021 worden benoemd.

Ten slotte

De vergaderingen werden in besloten kring beëindigd, buiten aanwezigheid van directeur en notulist. In alle reguliere vergaderingen werd gesproken over governance, (toezicht op) de financiën, de stand van zaken op het gebied van development en het artistiek beleid. Daarnaast is er veelvuldig

gesproken over de consequenties van de covid-19-pandemie voor het festival in 2020 en voor de toekomst.

De raad van toezicht heeft dit jaar een externe evaluatie van het eigen functioneren gedaan. De resultaten van de zelfscan en actiepunten zijn besproken in de vergadering van 9 december 2020. Op 19 maart 2021 heeft de raad van toezicht de jaarstukken 2020 besproken. De afronding van de fysieke, afgelaste 73ste editie is op gepaste wijze verlopen met inachtneming van goed werkgeverschap voor zowel tijdelijke freelancers als externe partijen. De online editie van het Holland Festival voldoet aan de gestelde financiële kaders.

Op grond hiervan en op grond van de door de directeur gepresenteerde informatie en toelichting heeft de raad van toezicht het jaarverslag 2020 goedgekeurd. De jaarrekening en het bestuursverslag zijn gecontroleerd en goedgekeurd door accountant Kamphuis & Berghuizen. Op grond hiervan verleent de raad van toezicht decharge aan het bestuur voor het gevoerde beleid.

De raad van toezicht van het Holland Festival ontvangt geen bezoldiging, hanteert de Governance Code Cultuur, de Code Culturele Diversiteit en Fair Practice Code, en heeft vastgesteld dat de salariering van de directeur de WNT-norm niet overschrijdt. Een toelichting hierop is opgenomen in de jaarrekening.

De raad van toezicht dankt alle medewerkers van het Holland Festival voor hun enthousiasme, flexibiliteit, kennis, kunde en grote inzet. Het was een jaar, waarin alles anders was. Dat heeft veel gevergd van de organisatie. De raad van toezicht complimenteert de organisatie met zijn veerkracht en dankt alle betrokken stakeholders: het ministerie van OCW, de gemeente Amsterdam, Ammodo als productiepartner en Fonds 21 als hoofdbegunstiger en de vele fondsen, begunstigers en vrienden.

Amsterdam, 19 maart 2021

Martijn Sanders (voorzitter) Jet de Ranitz

Gert Jan van den Bergh Tom de Swaan

Astrid Helstone Clarice Gargard

'HET HOLLAND FESTIVAL MOET ONDER DE HUID KRUIPEN!'

– MARTIJN SANDIERS

Martijn Sanders vertrekt per 19 maart 2021 als voorzitter van de raad van toezicht van het Holland festival. Vanaf 2009 was hij voorzitter van het bestuur en later de raad van toezicht. Na drie termijnen zit zijn werk erop. Hij wordt opgevolgd door Carolien Gehrels. '12 jaar, ja. Ik weet niet of het een record is. Maar ik heb in die tijd zeker het nodige meegemaakt,' zegt Sanders als we hem spreken in zijn werkkamer.

Interview met Martijn Sanders door Vincent Kouters

Martijn Sanders - Holland Festival 2019

Hoe werd u in 2009 voorzitter?

Sanders: 'Het begon allemaal met een etentje. Toenmalig artistiek directeur Pierre Audi en toenmalig bestuursvoorzitter Sijbolt Noorda wilden me spreken over de funding van het Holland Festival. Ze wilden weten hoe ik dat zou doen. Toen heb ik voor hen een model ontwikkeld. Daarin stonden drie partijen centraal die iets extra's moesten bijdragen: corporate, particulier en overheid. Die middelen moesten het festival in staat stellen om meer eigen producties en coproducties te maken. Dat vonden we belangrijk, dat het festival niet alleen werk laat zien dat toevallig langs Amsterdam kon reizen. Het moest nog gezichtsbepalender worden met eigen producties. Blijkbaar waren ze zo onder de indruk hiervan dat ik niet veel later werd gevraagd om de opvolger te worden van Sijbolt.'

Waarom zei u ja?

'Het Holland Festival zit in mijn dna. Mijn ouders waren grote cultuurliefhebbers. Elk jaar was het weer een hoogtepunt als het programmaboek van het Holland Festival op de mat viel. Wij woonden in Schiedam en ik weet nog goed dat mijn ouders altijd naar voorstellingen gingen in de schouwburg in Rotterdam. Toen was het nog echt het Hólland Festival. Vervolgens zat ik in de jaren zeventig, ten tijde van directeur Frans de Ruiter, een tijdje in het bestuur van Stichting Vrienden van het Holland Festival. En toen ik in 1982 directeur werd bij het Concertgebouw, kreeg ik nog meer met het festival te maken.'

Heeft dat model gewerkt?

'Het festival is inderdaad meer gaan coproduceren. Maar de bedragen die het model voorschreef zijn

niet allemaal gehaald. Sponsoring door de corporate sector bijvoorbeeld bleef achter bij de rest. We waren heel blij met de steun van de Rabobank. Maar, wat we toen niet konden voorzien, is dat die plek voor een deel is ingenomen door de particuliere fondsen, zoals Ammodo en Fonds 21. Die bestonden in hun huidige vorm toen nog niet, en hebben het festival enorm geholpen.'

'Waar ik ook heel blij mee ben is de Board of Governors, die het festival van advies ging? voorzien. Dat was een compleet nieuw model. We betrokken daarmee vermogende particulieren bij het festival door ze te vragen om een aanzienlijke bijdrage: € 15.000 per jaar. Daaruit zijn meer dan 20 mensen voorgekomen, die echt hebben bijgedragen aan die extra producties.'

En de overheid?

'Met de Raad voor Cultuur en de Amsterdamse Kunstraad hebben we al die jaren een goede verstandhouding gehad. Maar nu heeft de minister een onbegrijpelijke ingreep gedaan. Ze hebben echt een pond vlees weggesneden, om Shakespeare aan te halen. We krijgen juichende rapporten en vervolgens wordt er toch geld bij ons weggehaald. Waar zijn die adviescommissies dan nog voor nodig?'

U heeft met verschillende festivaldirecteuren gewerkt. Hoe was dat?

'Wat Pierre Audi heeft gedaan voor het Holland Festival is geweldig. Met zijn artistieke visie heeft hij het festival enorm op de kaart gezet destijds. Toen kwam Ruth Mackenzie. Zij had een stevige festivalachtergrond. Dat vonden we belangrijk. Zij

zorgde voor een nieuw festivalgevoel, het mocht allemaal wat laagdrempeliger. Omdat we nooit zo gecharmeerd waren van het governance-model met een nevenschikte zakelijk en artistiek directeur, stapten we na Ruth over op een nieuw model met maar één directeur, Annet Lekkerkerker toen. Tegelijk begonnen we met de associate artists: elk jaar een of twee kunstenaars die met voorstellingen kunnen komen en hun eigen netwerk openstellen. Annet is nu opgevolgd door Emily Ansenk. Haar strategische visie en artistieke drive hebben ons overtuigd. Die is toepasbaar op een beeldende kunstinstelling als de Kunsthal, maar net zo goed op het Holland Festival. Helaas kwam toen corona, dus was het voor haar een lastig jaar. Maar wat de hele organisatie gedaan heeft, in twee maanden een compleet nieuw onlinefestival uit de grond stampen, is natuurlijk geweldig.'

Wat zijn enkele persoonlijke Holland Festivalhoogtepunten en -dieptepunten?

'aus LICHT, onze coproductie met De Nationale Opera, Koninklijk Conservatorium Den Haag en de Stockhausen-Stiftung für Musik, ontegenzeggelijk. Daarnaast is FC Bergman met JR in 2018 een mooi voorbeeld van een gezelschap dat een groot podium krijgt op het festival. Dat waren twee enorme producties, die laten zien waar een kleine organisatie als de onze toe in staat is. Iets kleiner, maar

zeker zo geweldig, was *The Encounter* van Simon McBurney in 2016. Geweldig om te zien hoe één man op toneel een zaal met 800 mensen kan bespelen. O, en nog eentje, *The Wild Duck* van Simon Stone: verbluffende voorstelling. Toen dat geweer-schot aan het einde klonk, was ik weggeblazen. Ik krijg nog rillingen over mijn lijf.'

'Niet alles is altijd goed natuurlijk. Soms loop ik het theater uit en denk ik: wat hebben ze nou weer uitgehaald? Maar dat zijn vaak wel dingen die je toch bijblijven. Romeo Castellucci bijvoorbeeld: zijn werk, daar erger ik me dood aan, maar ik wil het wel allemaal gezien hebben.'

Hoe stelt u zich het festival over tien jaar voor?

'We zijn gezond en de crisis en bezuinigingen te boven gekomen. Ik denk dat er nog altijd behoefte is aan een multidisciplinair, avontuurlijk ingesteld festival, dat podiumkunst naar Nederland haalt die anders hier niet te zien zou zijn. Daar ligt nog altijd een niche en een noodzaak. We moeten zorgen dat we irritant blijven en onder de huid van de mensen kruipen. Het Holland Festival heeft door de jaren heen allerlei metamorfoses doorstaan. Het heeft zich meerdere malen krachtig als een feniks uit het vuur opgericht. Dat zal het blijven doen. Ik vind het geweldig om er betrokken bij te zijn geweest. En ik zal als bezoeker frequent blijven komen.'

JR, FC Bergman - Holland Festival 2018

GOVERNANCE

Missie en maatschappelijke doelstelling

Artistieke vernieuwing, innovatie en experiment zijn de kernwaarden van het Holland Festival. Al sinds de oprichting in 1947 zijn deze leidend bij de programmering. Elk jaar in juni toont het festival grensverleggende voorstellingen van makers van over de hele wereld en nieuwe ontwikkelingen binnen de podiumkunsten: van theater, dans, muziek, muziektheater en opera tot multidisciplinaire vormen en crossovers met beeldende kunst, digitale kunst, fotografie en film.

Als grootste internationale podiumkunstenfestival van Nederland draagt het Holland Festival bij aan de groei van een groot, breed en loyaal publiek voor innovatieve, internationale podiumkunst, en weet het dat publiek ook aan zich te binden.

Governance Code Cultuur

Het Holland Festival past de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur 2019 toe. De stichting wordt geleid door een dagelijks bestuur dat bestaat uit een algemeen directeur – in het jaarverslag als directeur aangeduid. Als toezichthoudend orgaan opereert de raad van toezicht. De raad van toezicht bestaat op dit moment uit zes personen. De raad volgt de code als het gaat om benoeming en herbenoeming, en hanteert daarbij een rooster van aftreden. Het afgelopen jaar heeft de raad van toezicht een nieuwe voorzitter openbaar geworven. Martijn Sanders verlaat na twaalf jaar de raad van toezicht en wordt per 19 maart 2021 opgevolgd door Carolien Gehrels. De raad van toezicht is qua diversiteit in balans (gender, leeftijd, kennis en culturele achtergrond). De competenties van de leden van de raad van toezicht zijn weergegeven in een competentiematrix.

Integriteit, onafhankelijkheid en nevenactiviteiten

Governance wordt als onderwerp standaard

Affiche Holland Festival 20-20

minstens een keer per jaar geagendeerd op de vergadering van de raad van toezicht. Iedere vergadering wordt stilgestaan bij wijzigingen in (neven)functies en mogelijke belangenverstrengeling.

Toestemming voor nevenactiviteiten van medewerkers wordt aangevraagd bij de directeur en in het geval van de directeur wordt er toestemming gevraagd aan de raad van toezicht. Nevenactiviteiten van zowel de leden van de raad van toezicht als die van de directeur en medewerkers staan vermeld in het jaarverslag.

Nieuwe banen en nevenactiviteiten zijn besproken in de raad en leiden niet tot belangenverstrengeling of tegenstrijdige belangen.

Verantwoordelijkheden en bevoegdheden

Het Holland Festival hanteert een bestuursreglement waarin het handelen, de rechten en plichten van de directeur staan beschreven en er is een raad van toezichtreglement.

De raad van toezicht en de directeur komen jaarlijks ten minste viermaal in vergadering bijeen en eenmaal voor een strategiesessie. De vergadering kent een aantal vaste onderwerpen, te weten governance, (nieuwe) nevenfuncties, (toezicht op)

		benoemd per	1e termijn	2e termijn	extra termijn
Martijn Sanders	Voorzitter	11-03-2009	11-03-2013	11-03-2017	11-03-2021
Gert-Jan van den Bergh	Lid	04-01-2016	04-01-2020	04-01-2024	
Tom de Swaan	Lid	08-07-2016	08-07-2020	08-07-2024	
Jet de Ranitz	Lid	21-09-2016	21-09-2020	21-09-2024	
Astrid Helstone	Lid	12-12-2018	12-12-2022		
Clarice Gargard	Lid	01-10-2019	1-10-2023		
Carolien Gehrels	Voorzitter	01-03-2021	01-03-2025		

de financiën, risicobeheer, de stand van zaken op het gebied van development en het artistiek beleid. In de strategiesessie worden de meerjarige visie, de organisatie en het onderwerp governance besproken. In 2020 zijn zowel de statuten van de Stichting Holland Festival als die van de Stichting Vrienden van het Holland Festival aangepast. Een aantal artikelen werd in de praktijk niet meer gevolgd of was niet meer juist. De term zakelijk directeur is aangepast naar algemeen directeur.

Holland Festival in de stad, *O angstmaskergezicht* - Micha Hamel - Holland Festival 2.0-2.0

Een keer per vier jaar, gelijk aan de subsidiëringssystematiek, is de raad van toezicht betrokken bij het vierjarig Kunstenplan. Afgelopen jaar is er naast de reguliere vergaderingen een vijftal extra (online) vergaderingen met de raad van toezicht geweest in verband met de coronapandemie, de ontwikkelingen daaromtrent voor het Holland Festival, de zoektocht naar een nieuwe voorzitter en het Kunstenplan.

De raad van toezicht evalueert eenmaal per jaar het eigen functioneren aan de hand van de Governance Code Cultuur. In 2020 is deze evaluatie begeleid door Stichting Cultuur + Ondernemen. Voorafgaand aan de evaluatie heeft de raad van toezicht een zelfscan ingevuld. In de vergadering van 9 december 2020 is de evaluatie besproken. De belangrijkste bevindingen uit de evaluatie worden hieronder genoemd.

De raad van toezicht heeft aangegeven dat ze nog meer ruimte wil inplannen voor strategische onderwerpen en vraagstukken. Het gaat daarbij niet alleen om de jaarlijkse strategiesessie, maar ook om meer ruimte voor strategische vraagstukken op de reguliere agenda. De belangrijkste speerpunten voor de aankomende jaren: artistieke visie, digitalisering, HR, duurzaamheid, diversiteit en inclusie, de subsidiepositie en de positie van het Holland

Festival in de tijd na de coronapandemie.

De raad van toezicht en directeur constateren dat er een goede verdeling is tussen de rollen van toezichthouder en werkgever en de samenwerking met de directeur. Ook op de afstand-betrokkenheid is er een goede balans. De lijnen zijn kort en men weet elkaar goed te vinden. Binnen de raad van toezicht is er een goed rolbewustzijn, waarbij er openheid is om elkaar aan te spreken. De portefeuilleverdeling is bewust gemaakt met de competentiematrix. Er is nu een evenwichtig scala aan competenties. De raad van toezicht heeft geconstateerd dat het belangrijk is dat een lid met een artistiek-inhoudelijke competentie ook op de hoogte is van wat er speelt op internationaal gebied. Volgens het rooster van optredens eindigen de benoemingstermijnen van drie zittende raad van toezichtleden kort na elkaar. Waar mogelijk wil de raad van toezicht spreiding aanbrengen in het optreden en zorgen voor een goede overdracht en continuïteit.

De huidige toezichtvisie kan nog explicieter worden uitgewerkt in een schriftelijk document.

De kwaliteit van de informatievoorziening vanuit de organisatie is goed. De agenda wordt door de voorzitter van de raad van toezicht samengesteld en met de directeur afgestemd, vergaderstukken worden een week voor de vergadering toegestuurd. Betrokkenheid met medewerkers in de organisatie vanuit de raad is goed. De transparantie is daarvoor groot en de raad kan zich hierdoor een goed oordeel vormen.

Het bestuur

Het bestuur werd in 2020 gevormd door Emily Ansenk als algemeen directeur. De raad van toezicht heeft tweemaal een gesprek gevoerd met de directeur over het functioneren en de persoonlijke ontwikkeling en speerpunten van de directeur. Het traject van de implementatie van het nieuwe loongebouw is afgerond. Tevens is de personeelsregeling aangepast. Er wordt momenteel gewerkt aan het vernieuwen van de interne gedragscode. Dit jaar heeft het festival een interne en externe vertrouwenspersoon aangesteld. Daarnaast is de samenstelling van de interne commissies Diversiteit en Inclusie en Groen aangepast aan de hand van een nieuw protocol waar benoeming en verantwoordelijkheden vermeld zijn. De commissie Personeelsvergadering zal wijzigen naar een personeelsvertegenwoordigingsmodel.

Raad van toezicht en zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol

Afgelopen jaar had de raad van toezicht een actieve taak in de zoektocht naar een nieuwe voorzitter van de raad van toezicht.

De leden van de raad van toezicht dragen, naast

Poetry Circle: Sjaan Flikweert - Holland Festival 2.0-2.0

het openstellen van hun eigen netwerken en het leggen van contacten die voor het festival interessant zouden kunnen zijn, ook bij door hun expertise te delen: HR-vraagstukken, diversiteit en inclusie, juridisch, financieel en maatschappelijk. Sinds september 2015 is Kamphuis & Berghuizen de controlerend accountant. De raad van toezicht van het Holland Festival acht het op dit moment verstandig om de samenwerking met deze accountant te continueren. In de eerste raad van toezicht-vergadering van 2021 zal de herbenoeming op de agenda staan.

De samenstelling

De samenstelling en de verschillende portefeuilles van de raad van toezicht zijn beschreven in de reglementen. Jaarlijks wordt tijdens de strategiesessie de competentiematrix opnieuw ingevuld. De profielschets wordt periodiek en in ieder geval bij

vacatures in de raad herzien aan de hand van de competentiematrix. Nieuwe raad van toezichtleden krijgen een inwerkprogramma en worden door de directeur verder geïntroduceerd in de organisatie en maken kennis met medewerkers van de organisatie en externe stakeholders via de directeur.

BESTUURSVERSLAG

I. INLEIDING

2020 was voor het Holland Festival in meerdere opzichten een bijzonder jaar. Ten eerste was dit het jaar waarin het coronavirus zich deed gelden. De aanhoudende, beperkende maatregelen om het virus tegen te gaan bezegelden uiteindelijk het lot van het oorspronkelijke programma van de 73e editie van het festival. Vanaf de persconferentie van de overheid op 21 april was het niet meer mogelijk om het festival in de aangekondigde vorm te realiseren.

In plaats daarvan presenteerde het Holland Festival van 11 tot en met 21 juni een onlineprogramma dat zo dicht mogelijk bij de kern en de essentie van het oorspronkelijke programma bleef. Samen met een groot deel van de artiesten die in het fysieke festival zouden optreden, is een alternatief, online programma samengesteld, gepresenteerd als Holland Festival 2.0-2.0. Het festivalthema *In pursuit of the we*, aangereikt door associate artist Bill T. Jones, werd uitgebreid tot *In pursuit of the we – in times of social distancing*. De 41 bijdragen waren te zien via hollandfestival.nl en werden gedurende de 11 dagen festival meer dan 42.000 keer bekeken.

Ten tweede was 2020 het jaar waarin het Kunstenplan voor de periode 2021-2024 werd ingediend en beoordeeld. Hierin werden de ambities voor de jaren 2021 tot en met 2024 bekendgemaakt.

Ten derde presenteerde het Holland Festival in 2020 zijn eerste festivaleditie onder leiding van directeur Emily Ansenk, die in september 2019 aantrad. Met haar komst heeft het festival op verschillende vlakken een nieuwe koers ingezet. Toegankelijkheid, digitalisering en community building zijn daarin belangrijke waarden. Er werden dit jaar nieuwe uitgangspunten doorgevoerd in de communicatie en er is een grote investering gedaan in digitalisering, een ontwikkeling die ingrijpt op alle elementen van het festival, van de campagnes, het kaartverkoopstelsel en de fondsenwerving tot de productie en de programmering.

Online campagne Holland Festival 2.0-2.0

2. HOLLAND FESTIVAL 2020

Bill T. Jones tijdens de Najaarsontvangst in de Vondelkerk

Bill T. Jones

In 2020 was Bill T. Jones associate artist van het Holland Festival. Het was de tweede keer dat een belangrijk deel van het Holland Festival tot stand kwam in samenwerking met een associate artist. Met Bill T. Jones wist het festival een veelzijdige Amerikaanse kunstenaar aan zich te verbinden met een grote staat van dienst in zowel klassieke als moderne dans en performance. Jones heeft in zijn werk altijd veel aandacht besteed aan het individu, de belangen en rechten van deelgemeenschappen en grote thema's als racisme en aids. Tegenwoordig is zijn blik verschoven naar wat mensen verbindt. Onder meer verwijzend naar de gospels tekst 'We shall overcome' en het 'We, the People' uit de Amerikaanse grondwet, noemt Jones zijn streven 'In pursuit of the we.' Hij reageert hiermee onder andere op sociale en politieke ontwikkelingen in de Verenigde Staten, waar hokjesdenken en polarisatie blijven toenemen.

In pursuit of the we werd het festivalthema van 2020. In februari presenteerde het Holland Festival een festivalprogramma, waarin dit thema op verschillende manieren weerklank vond. Met daarin onder andere drie voorstellingen van Bill T. Jones. Daarnaast zou er onder andere werk te zien zijn van de Iraaks-Amerikaanse trompettist Amir ElSaffar, zanger en componist Sami Yusuf en choreograaf Trajal Harrell en de klassieke toneelstukken *Op hoop van zegen* en *Drei Schwestern*, beide in een radicaal vernieuwde aanpak door respectievelijk Simon Stone en Susanne Kennedy. Toen in april bleek dat de kans om dit programma live aan het publiek te presenteren, afnam, is het artistiek team van het Holland Festival meteen begonnen met het samenstellen van een alternatief

programma. Onder geen beding was het voor het Holland Festival een optie om de editie van 2020 geruisloos voorbij te laten gaan. Het festival werkt met publieke middelen en wilde laten zien in welke kunstenaars en werk tot dan toe was geïnvesteerd. Ook voelde het festival de verantwoordelijkheid in de keten om kunstenaars de kans te geven hun werk op een alternatieve manier te tonen.

Online

Omdat het festival niet alleen maar registraties wilde tonen van bestaand werk of van het nieuw werk (nog los van het feit dat veel voorstellingen nog niet af waren en er derhalve geen registratie van was gemaakt), vroeg het de meeste makers van het fysieke festival om een nieuwe bijdrage te leveren aan het onlineprogramma. Idealiter was dat een werk dat de kern toonde van het fysieke werk. In elf opeenvolgende dagen in juni bood het festival daarmee een proeftuin van theater, muziek, film en debat in verschillende digitale formats. Elk dag was er een podcast in de ochtend, lunchprogrammering en een avondprogramma met streamings, films, videoclips, gesprekken en meer. Deze werden aangekondigd door presentatoren Diana Matroos en Jesse Mensah. Het volledige onlineprogramma was gratis toegankelijk, met de bedoeling een zo breed mogelijk publiek te verwelkomen.

Bill T. Jones behield zijn prominente rol als associate artist. Ook online kreeg het publiek de kans hem beter te leren kennen. Zijn voorstelling *Deep Blue Sea*, waarvan de wereldpremière in New York in verband met de coronapandemie afgelast werd, kreeg weerklank in drie delen, waaronder een gecrowdsourced videoproject met Ruben van Leer getiteld *I know*. Daarnaast lanceerde het festival in samenwerking met Jones een interactief kunstenaarsportret, nam hij (op afstand) deel aan een online paneldiscussie over ras, gender en (on)gelijkheid, en was zijn film *The Problem* te zien. Ook gaf hij, in een programmaonderdeel in samenwerking met De Nationale Opera, een masterclass aan jonge muziektheatermakers.

Hoogtepunten

Ondanks de omstandigheden presenteerde het festival een actueel programma met bijzondere samenwerkingen. Hoe dicht een digitale voorstelling de tijdgeest op de huid kan zitten, bleek bijvoorbeeld uit de voorstelling *The Just and the Blind*. In deze muzikale aanklacht tegen institutioneel racisme reflecteerden de makers Marc Bamuthi Joseph, Daniel Bernard Roumain en Drew Dollaz tijdens hun online-voorstelling live op de actuele Black Lives

Matter-protesten en de schrijnende situatie wereldwijd. Hun conclusie: het zijn juist de kunstenaars die ons handvatten en inspiratie bieden om samen de toekomst vorm te geven.

De wereldberoemde muzikant en componist Sami Yusuf werkte op afstand samen met Cappella Amsterdam en het Amsterdams Andalusisch Orkest. Samen maakten ze de videoclip *ONE*, die wereldwijd enthousiast werd ontvangen. Inmiddels (maart 2021) is deze op Yusufs eigen YouTube-kanaal al ruim 450.000 keer bekeken.

De Libanese muzikant en performer Rayess Bek en videokunstenaar Randa Mirza presenteerden een videoclip gebaseerd op *Glory & Tears*, de voorstelling die ze in het festival zouden hebben getoond. De opening van het online festival was de film *Memories of My Body* van Garin Nugroho. Nugroho's voorstelling *The Planet – A Lament* is doorgeschoven naar het festival van 2021.

De bijzondere videoregistratie die Richard Mosse maakte van Ben Frossts opera *The Murder of Halit Yozgat* werd als onderdeel van het festival gestreamd. Later werd deze virtueel 'uitgenodigd' door het Prototype Festival in New York, waar deze in januari 2021 te zien was. Een dergelijke internationale presentatie zou voor een fysieke voorstelling een stuk moeilijker te realiseren zijn geweest. Het Holland Festival vond het belangrijk om tenminste nog één fysieke locatie te kunnen bespelen. Het zag daarvoor een mogelijkheid met het project *Longplayer*, dat in 2018 al te zien was op het festival. Dit keer was de geluidsinstallatie opnieuw te bezoeken in het torentje van het Lloyd Hotel in Amsterdam. Bezoekers konden dagelijks, één voor één, een uniek fragment beluisteren van een compositie die in 1999 begon en duizend jaar duurt, gemaakt door de Britse componist Jem Finer. Het Holland Festival was verder in de stad te zien in 30 bus- en tramhokjes ('Holland Festival in de stad'). Op de plek die normaal voor reclameposters bestemd is, hingen nu beeldend kunstwerken van aan het festival gelieerde kunstenaars, zoals componist Micha Hamel, kunstenaar Raquel van Haver en scenograaf Rodrik Biersteker. De beelden nodigden de kijkers (bewuste bezoekers en toevallige passanten) uit tot een moment van reflectie.

Context en participatie

Het Holland Festival organiseert elke editie een uitgebreid context- en educatieprogramma om daarmee de toegankelijkheid van het festivalprogramma te vergroten, bij te dragen aan het verstevigen van het maatschappelijke draagvlak voor kunst en cultuur en het hoofdprogramma in te bedden in het actuele discours. Dit jaar vond ook de context-programmering noodgedwongen geheel online plaats.

De altijd drukbezochte inleidingen en nagesprekken kregen een online tegenhanger in de vorm van

de aankondigingen door Diana Matroos en Jesse Mensah. In hun teksten introduceerden zij kunstenaars en hun werk en voorzagen ze dit in enkele gevallen van achtergrondinformatie.

Journalist en schrijver Stephan Sanders presenteerde voor weekblad *De Groene Amsterdammer* vijf

Presentator Jesse Mensah, Holland Festival 20-20

podcasts waarin hij met kenners en critici over uiteenlopende voorstellingen de diepte in ging. In het project *Lieve Vreemde* onderzochten schrijvers wat ontmoeten is en hoe het is om 'een wij' te vormen. Met Poetry Circle presenteerden drie spoken word-artiesten (Rachel Rumai Diaz, Sjaan Flikweert en Jörgen Gario) ieder een videoclip, waarin ze reflecteerden op de thema's van Bill T. Jones.

Omdat er niet gereisd kon worden, nodigde het Holland Festival zes journalisten uit verschillende landen uit om na te denken over de rol die kunst-critiek in deze tijden en de toekomst zou moeten of kunnen spelen. De essays van Clare Brennan, Felix Chan, Bahar Cuhadar, Anton Fleurov, Wouter Hillaert en Ernesto Orellana zijn nog te lezen op de website.

Door de omstandigheden waren de meeste geplande projecten op het gebied van talentontwikkeling en educatie dit jaar niet mogelijk. Eén project ging wel door: *Political Bodies*. In samenwerking met de Gerrit Rietveld Academie en ontwerperscollectief Traumnovelle creëerden eerste- en tweedejaarsstudenten van de afdeling Architectonisch Ontwerp onder meer een manifest. Hun werk is te zien op political-bodies.xyz.

Immerse@HF, een programma waarvoor jaarlijks een aantal (inter)nationale midcareer podiumkunstenaars tijdens het festival wordt uitgenodigd, kon geen doorgang vinden. Ook de samenwerkingen met middelbare scholen, die zelf moeite genoeg hadden om tijdens en na de lockdown draaiende te blijven, gingen helaas niet door vanwege de maatregelen.

Evaluatie

Het Holland Festival heeft dit jaar in zeer korte tijd een alternatief online programma samengesteld.

The Planet – A Lament, Garin Nugroho - Holland Festival 2020/2021

Het was voor de organisatie een leerzame periode, waarin ze heeft laten zien dat ze snel kan schakelen. Ook is de nodige kennis opgedaan omtrent digitalisering van podiumkunst. Holland Festival 2.0-2.0 was een proeftuin van theater, muziek, film en debat; een manier om verschillende vormen en formats uit te proberen.

Tegelijk werd duidelijk dat streamen niet de reden is waarom het festival op aarde is. Het Holland Festival is een live podiumkunstenfestival en de voorstellingen en concerten vallen of staan bij een collectieve ervaring. Het meeste werk dat normaal gesproken in de zaal te zien is, is niet geschikt voor online kijken.

Mede om die reden, en omdat het festival er zo veel mogelijk aan wil doen om zijn partners te ondersteunen in deze lastige tijd, is een aantal coproducties die het festival in 2020 op het programma had staan (en ondersteund heeft) onder voorbehoud doorgeschoven naar 2021. Dit zijn:

- *The Planet – A Lament* van Garin Nugroho;
- *Luistermutant* van Micha Hamel, Arlon Luijten en philharmonie zuidnederland;
- *Le Sacre du printemps/common ground[s]* van Pina Bausch Foundation, École des Sables en Sadler's Wells;
- *When Paths Meet* van Sami Yusuf, Amsterdams Andalusisch Orkest en Cappella Amsterdam.

Vooruitblik

In de aanloop naar het festival van 2021 is duidelijk geworden dat ook dit jaar een bijzondere festival-editie zal opleveren. Door de aanhoudende coronamaatregelen over de gehele wereld ondervindt het team talrijke obstakels in de voorbereiding van een internationaal podiumkunstenfestival. Zo kan er niet naar het buitenland gereisd worden om kunstenaars en voorstellingen te scouten en bekijken. Ook de totstandkoming van nieuw werk ondervindt overal ter wereld hinder van de pandemie. Als gevolg daarvan staan enkele coproductie- en tourpartners op omvallen, worden premières uitgesteld en is van veel projecten niet duidelijk of ze ooit gemaakt kunnen gaan worden. Zie ook hoofdstuk 8.

Samenwerkingspartners Holland Festival 2020

Het online programma

Alessandra Nicifero, Amsterdams Andalusisch Orkest, Andante Records, Bergen Nasjonale Opera, BOG., Cappella Amsterdam, De Brakke Grond, De Groene Amsterdammer, De Nationale Opera, Edouard Malingue Gallery, Gerrit Rietveld Academie, Het Nationale Ballet, Het Zuidelijk Toneel, Ho Tzu Nyen, José Vidal & Compañía, Lloyd Hotel, Melkweg Expo, Mister Motley, Münchner Kammerspiele, New York Live Arts, Orkest van de Achttiende Eeuw, Poetry Circle, Ruben Van Leer, Slow Research Lab, Sozo Artists, STEIM, Staatstheater Hannover, Théâtre du Châtelet, Traumnovelle

Het oorspronkelijke programma

Amsterdams Andalusisch Orkest, Arts Centre Melbourne and Asia TOPA, Barbican and Dance Umbrella, Berliner Festspiele, Bill T. Jones/Arnie Zane Company, Bimhuis, BOG., Cappella Amsterdam, Commonland, Compagnietheater, de Balie, De Brakke Grond, Decoratelier Jozef Wouters, De Nationale Opera, Écoles des Sables, Festspielhaus St. Pölten, Garin Workshop, Glamcult, Het Ketelhuis, Het Nationale Ballet, Het Nationale Theater, Het Zuidelijk Toneel, Internationaal Theater Amsterdam, John Adams Institute, Kampnagel, Koninklijk Concertgebouworkest, Koninklijk Theater Carré, Kunstenfestivaldesarts, Latitudes Contemporaines, Les Théâtres de la Ville de Luxembourg, Manchester International Festival, Meervaart, Melkweg Expo, Mister Motley, Münchner Kammerspiele, National Museum of Modern and Contemporary Art (Korea), New York Live Arts, Nieuw Amsterdams Peil, NYU Skirball, ONASSIS STEGI, Orkest van de Achttiende Eeuw, Q-Factory, Park Avenue Armory, Pina Bausch Foundation, philharmonie zuidnederland, Poetry Circle, RASL, Red Brick Art Museum (Beijing), RIGHTABOUTNOW Inc., Sadler's Wells, Schauspielhaus Zürich, Singapore International Festival of Arts, Staatstheater Hannover, Studios Kabako/Virginie Dupray, The Arts Centre at NYU Abu Dhabi, Théâtre de la Ville Paris, Theater der Welt, Théâtre du Châtelet, Théâtre L'Odéon Paris, Toneelgroep Oostpool, TPAM – Performing Arts Meeting in Yokohama (Japan), TU Delft

Compositieopdrachten

Bram Kortekaas, voor *Luistermutant*
Sami Yusuf, voor *When Paths Meet*

3. COMMUNICATIE & MARKETING

De alternatieve programmering van het Holland Festival in 2020, dat vrijwel volledig online plaatsvond, noopte de communicatie- & marketingafdeling tot een aanpassing van de doelstelling. Omdat er bij een online programmering geen sprake is van een bepaalde zaalbezetting, beperkte de afdeling haar doelstelling tot het bereiken van een zo groot en breed mogelijk publiek, met een focus op jongere doelgroepen. Uiteindelijk bezochten tijdens het festival in juni 2020 42.718 bezoekers de website.

De campagne

Ook de campagne voor Holland Festival 2.0-2.0 vroeg dit jaar om een andere aanpak. De normale outdoor-campagnes met posters in de randstad, de herkenbare stadsaankleding in Amsterdam en de advertenties voor voorstellingen in theater- en concertzalen was niet langer toepasselijk in tijden van corona.

Er werd besloten om geen nieuw papieren programmaboek te publiceren, nadat het programmaboek met het oorspronkelijke programma van 2020 bij het oud papier kon. Het Holland Festival

zal de komende jaren hoofdzakelijk nog online communiceren met het (potentiële) publiek. De nieuwe website (vanaf 2022) en de vernieuwde socialmediastrategie worden daarin leidend. De voordelen daarvan zijn: duurzaamheid (er wordt veel minder papier en inkt verbruikt), kostenbesparing en de mogelijkheid om sneller en flexibeler te werken.

Dit jaar was de communicatie via nieuwsbrieven met updates over het aangepaste online programma specifiek via sociale media gericht op een jongere doelgroep tussen de 20 en 34 jaar met interesse in kunst en cultuur. In elf dagen tijd registreerden ruim 7.000 bezoekers zich via deze campagne op een speciale landingspagina op de website. Zij kregen dagelijks een update, er werden speciaal voor deze doelgroep teasers en trailers ontwikkeld en de tone-of-voice en het design werden op deze doelgroep toegespitst. Als gevolg daarvan zijn veel e-mailadressen verzameld.

Publieksbereik

De bezoeker wist het onlineprogramma Holland Festival 2.0-2.0 goed te vinden. Het festival bereikte zowel een vertrouwd als een groot nieuw en jonger publiek. In totaal bezochten in de periode van 9 tot en met 21 juni 42.718 bezoekers 217.314 page views van de festivalwebsite. Van hen was 62%

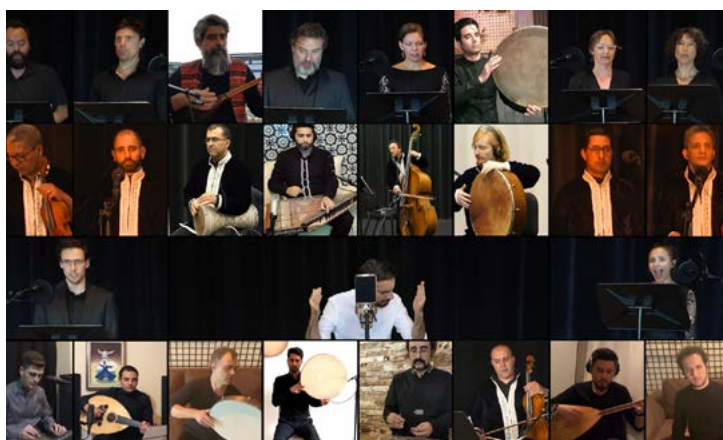

Drei Schwestern, Susanne Kennedy, Münchner Kammerspiele - Holland Festival 2.0.20

vrouw, 38% man en 66% van hen was jonger dan 45 jaar – met een meerderheid tussen de 25 en 34 jaar. 40% van de bezoekers kwam met name uit de Verenigde Staten, Duitsland, Turkije, Engeland en Rusland. Normaal gesproken ligt het percentage (fysieke) buitenlandse bezoekers rond de 7%. Uit onderzoek blijkt dat minimaal 13% van de bezoekers het festival nooit eerder had bezocht. In de opmaat naar het volgende festival wordt deze groep opnieuw actief benaderd om hen te enthousiasmeren voor de nieuwe associate artists en het programma.

Het Holland Festival YouTube-kanaal trok ruim 14.000 bezoekers, die daar in totaal 31.450 maal een video bekeken. Hier was het percentage internationale bezoeken ook 40%.

Bij deze bezoekersaantallen moet worden opgemerkt dat enkele publiekstrekkingen (o.a. *ONE* van Sami Yusuf en de film *Memories of My Body* van Garin Nugroho) niet op het Holland Festival-kanaal werden getoond, maar in een andere digitale omgeving. *ONE*, een videoclip van de internationale megaster Sami Yusuf in samenwerking met Cappella Amsterdam en het Amsterdams Andalusisch Orkest, bereikte via Yusufs eigen YouTube-kanaal nog eens 100.000 views binnen vijf dagen. In maart 2021 was de teller de 450.000 gepasseerd.

ONE, Sami Yusuf, Amsterdams Andalusisch Orkest. Cappella Amsterdam - Holland Festival 20-21

Communicatiemiddelen

Naast direct mailing via e-mail, social media en de website zet het festival in op vrije publiciteit, zowel in kranten en tijdschriften als blogs en vlogs. Door de omstandigheden dit jaar kon het festival daar minder op rekenen dan voorheen. Recensies zijn nauwelijks verschenen en de kranten NRC en de Volkskrant publiceerden weinig stukken. Het Parool was wel flink actief. Helaas kwam dit jaar de door het festival gekoesterde samenwerking met de VPRO en NTR niet tot stand.

Google Grants

Het Holland Festival maakt gebruik van Google Grants voor zijn Adwordscampagnes. Dit Google Grants-programma, met een campagne ter waarde van omgerekend ongeveer € 100.000, was ook dit jaar van grote waarde voor het festival en wordt ingezet om crossmediale campagnes te voeren en speciale doelgroepen te bereiken waarmee het festival anders moeilijker in aanraking komt.

Digitalisering

In 2020 heeft het Holland festival een grote investering gedaan in de digitalisering van het festival. Daarvoor werd de eerste stap gezet van de bouw van een nieuw digitaal systeem met behulp van het platform Salesforce. Bijna alle bedrijfsprocessen worden geëvalueerd en verbeterd als onderdeel van dit digitaliseringstraject.

Met behulp van dit platform wordt het hele bedrijfsproces in één funnel gebracht. Zo gaat het systeem fungeren als planningssysteem, CRM en CMS, roosterpakket, hotelregistratiesysteem, developmentpakket en archiveringsmodule. Tevens wordt het kaartverkoopsysteem (SRO) van Internationaal Theater Amsterdam (ITA), waarmee Holland Festival werkt, gekoppeld.

Het doel is om veel efficiënter te kunnen werken. Voorheen werden gegevens ingevoerd in meerdere systemen, nu hoeft dat nog maar één keer te gebeuren. Salesforce bespaart het festival daarmee tijd en dus kosten. Ook zorgt de koppeling tussen Salesforce en het kaartverkoopsysteem ervoor dat er een groter inzicht komt in de verkoopgeschiedenis van bezoekers, waardoor deze gerichter te benaderen zijn. Dit digitaliseringsproject is in 2020 gestart en zal in 2021 in gebruik worden genomen en voltooid worden.

Parels

In 2020 is eveneens een begin gemaakt met het produceren van 75 nieuwe parels, televisiefragmenten die een overzicht geven van de 73 jaar rijke Holland Festivalgeschiedenis. Hiervoor geven onder andere VPRO en NTR, beide mediapartners van het Holland Festival, en het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid belangeloos toestemming om rechtenvrij fragmenten te tonen. Hiermee wordt een vervolg gegeven aan het project dat in 2017 begon en dat inmiddels al ruim 70 tv-parels heeft opgeleverd, die te zien zijn in het online archief van het festival. De 75 nieuwe parels komen hier nog eens bij. Ze worden ontsloten in 2022, als het Holland Festival 75 jaar bestaat. Vanwege het tijdrovende proces van rechtenclearing is het project al ruim van tevoren gestart.

4. DEVELOPMENT

Het Holland Festival wordt mede mogelijk gemaakt door subsidies van de Rijksoverheid en de gemeente Amsterdam. Daarnaast heeft het festival eigen inkomsten uit fondsenwerving, partnerships en private schenkingen en kaartverkoop. Mede dankzij de ruimhartigheid en flexibiliteit van de Partners en Vrienden is het geannuleerde fysieke festival van 2020 goed afgehandeld en was het mogelijk om in plaats daarvan een alternatief digitaal programma aan te bieden. Holland Festival dankt in het bijzonder Ammodo en Fonds 21 voor hun genereuze steun.

De betrokkenheid van de Vrienden en Partners is onmisbaar voor het Holland Festival. De coronapandemie heeft impact op alle activiteiten die het festival onderneemt voor zijn relaties en op de manier van werven. Normaalgesproken zijn er diverse ontmoetingen in aanloop naar het festival en rondom de voorstellingen. Festival en relaties delen dan hun enthousiasme, verwachtingen en reacties op het programma met elkaar. In november 2019 hebben de aanwezigen bij de Najaarsontvangst associate artist Bill T. Jones nog persoonlijk kunnen ontmoeten, evenals bij de persconferentie in februari 2020. In de verdere aanloop naar het festival moesten de plannen worden bijgesteld. Regelmatig stuurde het festival updates over de voorbereidingen en gemaakte afwegingen. De meelevende en aanmoedigende reacties daarop waren hartverwarmend.

Hoewel het niet te vergelijken is met de kracht van een gedeelde ervaring in een zaal, was het online programma een succes. Ook de verschillende manieren waarop het festival en zijn relaties tijdens het festival met elkaar in contact zijn gebleven, waren geslaagd. Zo werden er verschillende gesprekken en uitwisselingen via Zoom georganiseerd, evenals een persoonlijke toelichting op het online programma en inleidingen en nagesprekken rondom de streamings. Ook hebben Vrienden en Partners bijgedragen aan het vooronderzoek van het theatergezelschap BOG. door hun ervaringen te delen voor de voorstelling *TAL*.

Ruim 60% van de kaarten voor het oorspronkelijke festival was al verkocht in maart 2020. Kaartkopers kregen de mogelijkheid om hun kaarten om te zetten in vouchers, hun geld terug te krijgen of het bedrag om te zetten in een donatie. Van alle verkochte kaarten is ongeveer een derde gedoneerd (met een waarde van ruim € 120.000).

Het festival is zijn Vrienden en Partners heel dankbaar voor alle betrokkenheid en steun die ze in 2020 hebben gegeven, zowel mentaal als financieel, en voor hun vaak jarenlange verbondenheid. Dit geldt voor alle betrokkenen: Governors, Hartsvrienden, Beschermers, Begunstigers, Jonge Begunstigers, Liefhebbers, HF Businesspartners en alle sponsors en fondsen. Het was fantastisch om te ervaren dat het Holland Festival door zoveel mensen wordt gedragen.

Najaarsontvangt in de Vondelkerk.

Het Holland Festival is voortdurend bezig om verschillende doelgroepen te bereiken die het festival willen steunen. Daarom is het festival samen met acht andere culturele instellingen initiatiefnemer van het platform *Nalaten aan Cultuur*, dat gelanceerd werd in december 2020. Doel is om gezamenlijk een breed publiek te bereiken en de aandacht voor nalaten aan een cultureel goed doel te vergroten. Op de nieuwe website www.nalaten-aan-cultuur.nl presenteren de culturele instellingen zich met informatie en met mogelijkheden voor advies en om in gesprek te gaan over nalaten. Het is het eerste landelijke platform voor nalaten aan cultuur in Nederland.

De statuten van de Stichting Vrienden van het Holland Festival zijn bijgewerkt. De in 2021 te installeren bestuursleden krijgen de opdracht om de werking van het Holland Festival te ondersteunen, met name op het gebied van particulieren en bedrijven. Het hoofd Development neemt als agendalid deel aan de bestuursvergaderingen en zal nauw met de bestuursleden samenwerken.

HF Young

Sinds 2010 zorgt het HF Young-programma voor een constante aanwas van jonge festivalbezoekers (tot en met 39 jaar) die, als ze eenmaal in aanraking zijn gekomen met het festival, een hechte band opbouwen en vervolgens vaak jaarlijks terugkomen.

Na tien jaar is de missie van HF Young aangescherpt. HF Young is hét platform geworden voor jonge cultureel geïnteresseerden die nieuwsgierig en avontuurlijk zijn, bereid zijn buiten gebaande paden te treden, zich in het debat willen mengen en op zoek zijn naar nieuwe ontmoetingen. HF Youngers willen niet alleen passief een voorstelling bezoeken, maar zijn geëngageerd en willen op scherp worden gezet en actief met andere geïnteresseerden de avond beleven. Een deel van hen zet hun betrokkenheid voort als Jonge Begunstiger. Het Holland Festival biedt een programma aan, waarin artistieke vernieuwing en innovatie centraal staan, het experiment niet wordt geschuwd en waarin ruimte wordt gemaakt voor discussie. Een programma dat de wereld naar het podium haalt en het perspectief van de bezoeker vergroot. Dit is een programma dat bij uitstek geschikt is voor een jonger publiek, dat op zoek is naar verbreding, verdieping en ervaringen en ontmoetingen die je nergens anders hebt. De komende jaren wil HF Young groeien - zowel in cijfers (volgers, kaartverkoop, doorstroom naar Jonge Begunstigers) als in impact. De programmering van HF Young wordt samengesteld door de HF Young Circle. Zij kiezen persoonlijke favorieten uit het programma - de HF Young Favourites, waarop HF Youngbezoekers korting krijgen - waarin experiment centraal staat en ruimte wordt gemaakt voor discussie. HF Young biedt jongere Holland Festivalbezoekers handvatten tijdens hun eerste kennismaking(en) met het festival. Met gerichte adviezen en activiteiten worden jongere bezoekers met elkaar in contact gebracht. Het Holland Festival zet zich in om de komende jaren nieuwe (jongere) publieksgroepen te bereiken. De HF Young Circle speelt een belangrijke rol in de persoonlijke aanbeveling van het programma. Door de beoogde doelgroepen vertegenwoordigd te zien in de HF Young Circle, wordt de achterban van een diverse groep aangesproken. In 2020 bestond de Circle uit: Alexis Blake, Laura van Diermen, Shehera Grot, Steven van den Haak, Omar de Jong, Andrea Kristic, Naomi van der Linden, Roberto Luís Martins, Toni Pape, Martha Visser, Norman Vladimir, Esther Zijtregtop. Er was dit jaar in februari een succesvolle kick-off van het oorspronkelijke programma in Galerie Ron Mandos. Daarna zijn noodgedwongen aanpassingen gedaan aan de HF Youngplannen. Alles wat volgde, had als doel om HF Youngers verdieping te bieden. In de aanloop naar Holland Festival 2.0-2.0 werd de HF Young Book Club gelanceerd, met boeken die aansloten bij voorstellingen in het festivalprogramma. Op social media werden tips gedeeld, zoals Holland Festival Parels, aan het festival gelinkte interviews, streamings en Spotify-playlists. Tijdens het onlineprogramma is HF Young doorgegaan met het presenteren van hun 'Favourites' binnen de verschillende netwerken. Ook organiseerde de HF Young Circle after talks op Instagram en een

Holland Festival Parelpubquiz. Er is een HF Youngbingokaart gelanceerd tijdens het festivalprogramma en de leden waren het gehele jaar actief op social media om de achterban te blijven aanspreken.

Fondsen

Met steun van fondsen kan het festival werk presenteren dat nergens anders in Nederland te zien is en bijdraagt aan de uitzonderlijke en onderscheidende programmering. Door de bijdrage van hoofdbegunstiger Fonds 21 kon het festival in 2020 zijn publieksambities en artistiek inhoudelijke ambities blijven handhaven en ontwikkelen. Met een bijdrage om internationale coproducties en eigen initiatieven van het Holland Festival te realiseren ondersteunt Ammodo, als meerjarige productiepartner, de essentiële rol van podiumkunst in onze samenleving en het belang van een hoogwaardige festivalprogrammering. Vanwege de pandemie en het geannuleerde festival als gevolg daarvan is in overleg met Ammodo besloten om de bijdrage van 2020 door te schuiven naar 2022. Naast Fonds 21 en Ammodo dankt het Holland Festival ook Brook Foundation, Prins Bernhard Cultuurfonds, Fonds Podiumkunsten, Goethe-Institut, Fonds ZOZ, Stichting Betrokkenen Stedelijke Vernieuwing, M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting en Institut Français voor hun betrokkenheid, coulance en steun.

Bedrijven

Ook de bedrijfssponsors bleven het Holland Festival in 2020 als partner ondersteunen, ondanks het feit dat velen van hen zelf ook onzekere tijden doormaakten. Daarvoor is het festival hen zeer dankbaar. Bedrijfssponsors in 2020 waren: Hotel Casa Amsterdam, Automobiëlbedrijf Van Vloten, Lloyd Hotel, Westcord Hotels en Hellingman en HF Businesspartners Beam Systems, De Nederlandsche Bank, DoubleTree by Hilton Amsterdam Centraal Station, Loyens & Loeff, Ocean Outdoor en Ten Have Change Management. Het Holland Festival dankt alle bedrijven en hun medewerkers voor hun warme steun en persoonlijke betrokkenheid.

5. FINANCIËN

In maart 2020 en de daaropvolgende maanden werd ook het Holland Festival geconfronteerd met de gevolgen van de uitbraak van het coronavirus. De annulering van het fysieke Holland Festival 2020 is op basis van de onderstaande richtlijnen financieel afgewikkeld:

- 100% bijdrage in coproductie-afspraken
- 80% bijdrage in uren voor de maanden mei en juni (freelancers). De afspraak was dat men het aantal gewerkte uren in april ook in mei en juni mocht factureren. Dit is 80% van de normale uren in mei en juni.
- 50% bijdrage in afgesproken uren voor de maand juni (oproepkrachten)
- 50% bijdrage in fee/honorarium (artiesten/gezelschappen)
- 50% bijdrage in zaalhuur (locaties)
- Indien van toepassing een extra bijdrage voor het bedenken en realiseren van een online vorm van het werk (artiesten/gezelschappen).
- Voor de stages die noodgedwongen abrupt beëindigd zijn, hebben we de stagiaires een maand extra doorbetaald.

Holland Festival Parelpubquiz, Justus van Dillen en Xander van Vledder - Holland Festival 2.0-2.0

Digitalisering

Tegelijkertijd heeft het festival de als gevolg van de coronapandemie ontstane (financiële) ruimte benut om het in 2019 aangekondigde traject voor een digitale verbeterslag versneld op te pakken. Het festival innoveert met een compleet nieuw digitaal systeem. Na een uitgebreide selectie is gekozen voor het platform Salesforce, dat alle bedrijfsprocessen samenbrengt.

Om met een klein team een groot festival te kunnen realiseren, is het van belang dat er efficiënt wordt gewerkt. Maar juist op dat vlak was er veel te winnen. Voorafgaand aan de implementatie van het nieuwe systeem liet Holland Festival door het Belgische Sparklink een 'quickscan' uitvoeren, waarin de bedrijfsprocessen en werkwijzen in kaart

werden gebracht. De uitkomsten van deze scan zijn gebruikt om de kansen te definiëren en om meerdere processen binnen de organisatie nog beter te stroomlijnen. Zo groeide het project tot een organisatiebrede digitale vernieuwing.

Er werd een intern projectteam aangesteld met vertegenwoordigers van alle afdelingen. Intern draagvlak is belangrijk voor het succes van het nieuwe systeem. Daarom zijn er zorgvuldige voorbereidingen getroffen, konden werknemers hun 'wensen en eisen' aangeven en is de verantwoordelijkheid voor het project breed verdeeld door de samenstelling van het projectteam.

Om tot een goede implementatie van het nieuwe systeem te komen is gekozen voor een interactief proces. Het project is in stukken verdeeld en er worden steeds nieuwe onderdelen van de software ontwikkeld en getest. Het systeem is operationeel in 2021 en het project wordt dan afgerond. Als eerste wordt het onderdeel gebruikt dat de planning en productie zal ondersteunen. Daarna volgen andere onderdelen, zoals de basis voor de nieuwe website, relatiebeheer en het versturen van direct mailings en serviceberichten.

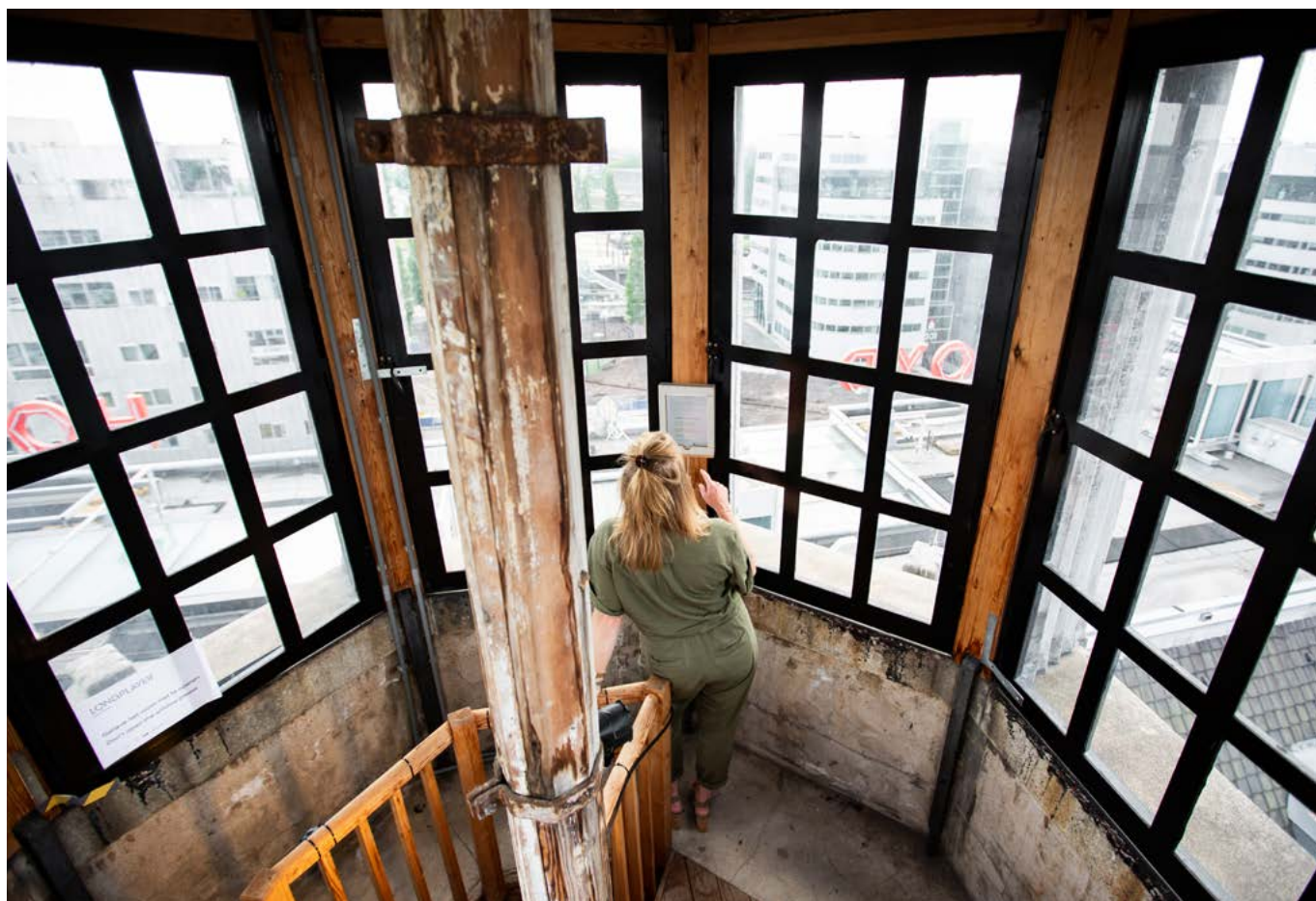
Corona

De uitbraak van het coronavirus was op vele manieren van invloed op het Holland Festival, zowel financieel, als ook artistiek inhoudelijk. Vanaf half maart 2020 tot op de dag van vandaag mag nauwelijks meer gereisd worden, wat een enorme impact had (en heeft) op de programmering in het algemeen en het werk van de programmamangers in het bijzonder. De ontstane situatie zorgde er ook voor dat de Developmentafdeling weinig nieuwe sponsors aan het festival kon binden. Tenslotte hadden veel freelancers en leveranciers het zwaar als gevolg van de pandemie. Het Holland Festival heeft zijn rol in de keten goed ingevuld.

Toelichting bij het resultaat

In toelichting 9.6 is uiteengezet hoe de gerealiseerde cijfers van het jaar 2020 zich verhouden tot de vastgestelde begroting. Het jaar 2020 is begroot met een verwacht overschot van € 14.033 en wordt afgesloten met een overschot van € 2.429.964. Dat is een stijging van € 2.415.931 ten opzichte van het verwachte overschot.

Wat betreft de baten vielen de recette-inkomsten compleet weg als gevolg van de annulering van het oorspronkelijke festival. De subsidiënten, het ministerie van OCW en gemeente Amsterdam, be-trachtten coullance voor wat betreft de te leveren prestaties en deden hun subsidiebedrag volledig

Longplayer, Jem Finer - Holland Festival 20-20

gestand. Ook fondsen en particuliere gevers bleven het festival steunen, waarbij enkele productiespecifieke bijdragen zijn doorgeschoven naar 2021, aangezien het festival die producties indien mogelijk in dat jaar zal tonen. Wat betreft de lasten waren er met name fors minder productie- en voorstellingskosten als gevolg van de annulering van het fysieke festival. Ook is als gevolg van de coronapandemie en het thuiswerken bespaard op bureaunkosten, reiskosten en developmentgerelateerde kosten, zoals ontvangsten. Van het ministerie van OCW ontving het festival in 2020 eenmalig een incidentele coronasubsidie als aanvulling op de structurele BIS-subsidie ter hoogte van € 1.016.400. Dit bedrag is voor een groot deel aangewend aan coronagerelateerde kosten in 2020. Zie hiervoor de toelichting op het eigen vermogen in toelichting 9.3. Conform de voorschriften die horen bij de bijbehorende beschikking, zal het festival het restant van dit bedrag als bestemmingsreserve opnemen voor coronagerelateerde kosten in 2021.

Bestemming en verdeling van het resultaat

Van het jaarresultaat van € 2.429.964 is € 98.622 toegevoegd aan de algemene reserve. € 1.319.170 is toegevoegd aan een nieuwgevormde bestemmingsreserve, genaamd Kunstenplan 2021-2024.

€ 412.173 is toegevoegd aan een nieuwe bestemmingsreserve genaamd OCW coronagelden. € 350.000 is toegevoegd aan een nieuwgevormde bestemmingsreserve, genaamd Digitalisering. € 250.000 is toegevoegd aan een nieuwe bestemmingsreserve genaamd 75-jarig jubileum. De aanwending van het resultaat is nader verklaard in paragraaf 9.3: toelichting op de balans per 31 december 2020.

Het positieve resultaat in 2020 is een combinatie van de ontvangen eenmalige subsidie van OCW (zie dit hoofdstuk, toelichting bij het resultaat) en het adequaat sturen op de kosten en beperkt aangaan van verplichtingen vanaf het moment van de lockdown (16 maart) dat er geen festivals konden plaatsvinden en de theaters dicht zouden blijven tot 1 september 2020. Het Holland Festival verwacht de komende jaren een substantieel tekort op zijn jaarlijkse begroting als gevolg van de subsidiekorting die we ontvangen hebben van het ministerie van OCW en de economische situatie (zie Hoofdstuk 8 Vooruitblik). Door het vormen van een bestemmingsreserve Kunstenplan 2021-2024 sorteren we daarop voor en wordt dit tevens expliciet gemaakt. De bestemmingsreserve OCW coronagelden is een direct gevolg van de bijbehorende beschikking van OCW en behelst de resterende coronagelden die we nodig hebben om in 2021 toch

een festival te kunnen organiseren. De bestemmingsreserve Digitalisering is gevormd omdat we een deel in gebruik gaan nemen in 2021 (platform Salesforce) en een deel in 2022 (nieuwe website), en afschrijving pas plaatsvindt vanaf het jaar van ingebruikname. De vierde bestemmingsreserve tenslotte, 75-jarig jubileum, hebben we gevormd om daarmee een deel van het artistieke budget van 2022 te oormerken voor deze bijzondere editie van het Holland Festival.

Continuïteit

In het subsidietijdvak 2017-2020 is het Holland Festival door zowel de Rijksoverheid als door de gemeente Amsterdam opgenomen in de culturele basisinfrastructuur (BIS). Dit geldt ook voor het nieuwe subsidietijdvak 2021-2024.

De gecombineerde structurele subsidie van OCW en gemeente Amsterdam is in 2021 afgerond € 340.000 lager dan in 2020 en afgerond € 640.000 lager dan aangevraagd. Hiermee komt het jaarlijkse artistieke budget onder druk te staan en kunnen de ambitieuze plannen zoals geformuleerd in het Kunstenplan voor de periode 2021-2024 slechts gedeeltelijk uitgevoerd worden. Voor 1 juni 2021 zal het festival zijn Kunstenplan en bijbehorende meerjarenbegroting voor de periode 2021-2024 aanpassen en opnieuw indienen bij beide subsidiënten.

Voor 2021 zijn er geen wijzigingen op het gebied van de personele samenstelling gepland. Wel kunnen als gevolg van natuurlijk verloop personele wisselingen plaatsvinden. Daarnaast zal de organisatie het door het Belgische Sparklink geïmplementeerde platform Salesforce in gebruik gaan nemen. Daarmee is de basis gelegd voor een state-of-the-art digitaal platform, passend bij de nieuwe digitale strategie en ambities van het Holland Festival. Het festival is ervan overtuigd dat dit de organisatie naar een hoger niveau zal tillen.

De directeur heeft aan de raad van toezicht een begroting voor 2021 voorgelegd. Deze is op 19 maart 2021 door de raad van toezicht vastgesteld. De vastgestelde begroting sluit met een verwacht tekort van € 264.151. Daarbij verwacht het festival enerzijds dat de financiële impact van de coronacrisis ook dat jaar nog merkbaar zal zijn (minder inkomsten en diverse coronagerelateerde kosten), en anderzijds dat de OCW-subsidiekorting opgevangen dient te worden, terwijl het artistiek budget op niveau blijft.

De raad van toezicht is met de directeur van oordeel dat de huidige vermogenspositie voor de periode 2021-2024 toereikend is, ook in het licht van de (financiële) gevolgen van de coronapandemie en een toegekende BIS-subsidie voor de periode 2021-2024. De financiële positie van het Holland Festival kan als gezond worden aangemerkt, mits (1) de inzet van de al ontvangen, en in 2021 nog te

ontvangen subsidie uit het coronasteunpakket van het ministerie van OCW op voorgestelde wijze ingezet kan worden en (2) de eigen inkomsten op niveau gehouden kunnen worden, en (3) de structurele subsidie van het ministerie van OCW voor de jaren na 2024 minimaal op het niveau van 2020 zal zijn. Anders ontstaat er na 2024 een jaarlijks structureel tekort van circa € 500.000. Dat zal in de volgende subsidieperiode 2025-2028 structureel geparpareerd dienen te worden. Het Holland Festival wil ultimo 2024 een weerstandsvermogen hebben van € 750.000; € 450.000 algemene reserve en € 300.000 continuïteitsreserve.

Glory & Tears, Love & Revenge - Holland Festival 2020

Risicobeheer

Na het afsluiten van dit boekjaar met een overschot, begroot het Holland Festival voor 2021 een tekort van € 264.151. Daarmee blijft de vermogenspositie voldoende van omvang om de komende financieel uitdagende jaren en mogelijke daarbij horende tegenvallers op te vangen. Dat neemt niet weg dat het Holland Festival de plicht heeft om risico's, voor zover die voorzienbaar zijn, te voorkomen of voorzieningen te treffen om toekomstige risico's in financiële zin op te vangen. Bij het presenteren van de vastgestelde begroting 2021 heeft de directeur de raad van toezicht geïnformeerd over de mate waarin voorziene toekomstige inkomsten realiseerbaar zijn. De inkomsten worden gerangschikt in vier risicogroepen. Deze bevinden zich tussen risicovrije inkomsten en inkomsten met een hoog risico. De begroting is aangevuld met die risico-inschatting. Gedurende de loop van een begrotingsjaar informeert de directeur de raad van toezicht ook over de wijzigingen van die risico-inschatting. Het organiseren van een festival gaat gepaard met veel onzekerheden en risico's. Verzekeren van die risico's is kostbaar. Vanaf 2019 is jaarlijks in de begroting rekening gehouden met aanvullende verzekeringskosten waarbij het 'premier risque' wordt afgedekt. Het is niet goed mogelijk om van te voren de verzekerde som van een festival te bepalen. Bij een 'premier risque'-dekking gelden de regels van onderverzekering niet en keert men uit tot maximaal het afgesproken verzekerde bedrag.

Het Holland Festival kiest er in dit verband voor om het risico van een algehele annulering nihil te achten en het risico te maximeren op, bij benadering, een derde deel van de productiekosten. In 2020 is deze verzekering uiteindelijk niet afgesloten, omdat het festival eerst de ontwikkelingen rondom de coronauitbraak afwachtte en daarna moest overgaan tot annulering van het fysieke festival. In de loop van het jaar is daarnaast ook gebleken dat het festival zich niet kon of had kunnen verzekeren tegen de gevolgen van de corona-uitbraak. Verzekeraars kwalificeren pandemieën namelijk niet als overmacht.

Bij het opstellen van dit jaarverslag is inmiddels duidelijk dat de coronapandemie en (overheids-) maatregelen die daar uit voortvloeien geen verzekeraar risico zijn. Voor 2021 is vooralsnog geen verzekering afgesloten (en ook niet in de begroting opgenomen).

Het bestuur heeft ook dit jaar een reservering getroffen voor kosten die het gevolg zijn van langdurig ziekteverzuim. Het is de bedoeling dat jaarlijks tot maximaal 3% van de loonkosten additioneel wordt gereserveerd voor bovenmatige verzuimkosten, zoals de inhuur van interim-medewerkers. Ook voor 2021 is deze reservering voorzien.

Het welzijn van het overgrote deel van de Holland Festivalmedewerkers is goed, er is veel aandacht voor interne communicatie, er worden gemeenschappelijke digitale lunches en borrels georganiseerd en er wordt ruimte gemaakt voor 'leuke dingen', maar de situatie is verre van ideaal en het gemis van de kantodynamiek wordt steeds pregnanter. De thuiswerksituatie is extra lastig voor een festivalorganisatie die normaliter als een geoliede machine opereert en nu weinig houvast heeft, vanwege de grote onzekerheden en de vele scenario's en variabelen waarmee het te maken heeft.

Begroting 2021

BATEN

Eigen inkomsten

Publieksinkomsten	247.824
Overige directe inkomsten	44.375
Totaal directe inkomsten	292.199

Bijdragen uit private fondsen	1.540.750
Totaal eigen inkomsten	1.832.949

Subsidies

Structurele subsidie ministerie OCW	3.199.422
Structurele subsidie gemeente Amsterdam	841.595
Totaal structurele subsidies	4.041.017

Incidentele publieke subsidies	622.500
Totale subsidies	4.663.517
Totaal baten	6.496.466

LASTEN

Beheerslasten materieel	561.362
Beheerslasten personeel	1.135.595
Beheerslasten totaal	1.696.957

Activiteitenlasten materieel	4.573.906
Activiteitenlasten personeel	489.754
Totaal activiteitenlasten	5.063.660

Totaal lasten	6.760.617
----------------------	------------------

Exploitatieresultaat	-264.151
-----------------------------	-----------------

Risicoinschatting inkomsten	in %	
Zekere inkomsten	71,0%	4.613.517
Inkomsten met een laag risico	25,4%	1.649.828
Inkomsten met een matig risico	1,8%	119.375
Inkomsten met een hoog risico	1,8%	113.746
Totaal inkomsten		6.496.466

Toelichting bij de begroting

- De publieksinkomsten vallen lager uit als gevolg van de beperkte zaalcapaciteit door coronagerelateerde (overheids)maatregelen;
- De incidentele publieke subsidies bevat een eenmalige subsidie van OCW uit het tweede steunpakket voor de culturele sector;
- De beheerslasten materieel vallen lager uit als gevolg van coronagerelateerde (overheids)maatregelen, waardoor er in 2021 o.a. minder gereisd zal worden en er weinig ontvangsten georganiseerd kunnen gaan worden;
- De begroting 2021 bevat meer dan € 1.100.000 aan coronagerelateerde kosten en gedeerde inkomsten, waarvan het bij het publiceren van deze begroting niet zeker is of en in welke mate deze kosten en gedeerde inkomsten zich zullen materialiseren.

Aanvullende subsidie RAOCCC (coronagerelateerde subsidie)

1e steunpakket OCW	1.016.400
Kosten 2020	-604.227
Saldo bestemmingsreserve OCW coronagelden ultimo 2020	412.173

2e steunpakket OCW	572.500
Verwachte kosten 2021	-1.169.551
Saldo bestemmingsreserve OCW coronagelden ultimo 2021	-184.878

Een deel van de verwachte coronagerelateerde kosten in 2021 (€ 184.878) zullen we financieren vanuit de bestemmingsreserve Kunstenplan 2021-2024.

Gelieerde rechtspersonen

De Stichting Vrienden van het Holland Festival is een gelieerde rechtspersoon. Het bestuur van deze stichting heeft in 2020 geen bedrag aan Holland Festival toegekend. De combinatie van de annulering van het fysieke festival in 2020 en de daaruit voortvloeiende financiële situatie maakte dit besluit mogelijk. Er is voor gekozen het geld in de stichting te laten en aan te wenden voor toekomstige edities van het Holland Festival.

De financiële administratie van Stichting Vrienden van het Holland Festival wordt om niet verzorgd door de administratie van het Holland Festival. De financiële positie van de Stichting Vrienden van het Holland Festival kan als gezond worden beschouwd.

6. ORGANISATIE

Het Holland Festival is een stichting en is sinds de oprichting in 1947 ook als zodanig bij de Kamer van Koophandel ingeschreven. De stichting wordt geleid door een dagelijks bestuur dat bestaat uit een algemeen directeur. Als toezichthoudend orgaan opereert de raad van toezicht.

Binnen de organisatie staan alle afdelingen onder leiding van de algemeen directeur. De afdelingen betreffen Bedrijfsvoering (Financiën, Secretariaat, ICT en HR), Communicatie & Marketing, Development (Fondsen- en sponsorwerving en Relatiebeheer), Productie en Programmering.

Holland Festivalteam 2020

Personeel

Het Holland Festival had op 31 december 2020 tweeëntwintig medewerkers (19,1 FTE) in dienst met een dienstverband voor onbepaalde tijd, dan wel een dienstverband voor één jaar. Het team wordt in de aanloop naar het festival uitgebreid met een aantal freelance medewerkers. Gedurende het festival worden ongeveer 140 oproepkrachten ingehuurd, voor het grootste deel jonge mensen die ingezet worden bij publieksbegeleiding, kaartverkoop, transportdiensten en technische ondersteuning. Omdat de inzet van deze medewerkers gegarandeerd en van onberispelijke kwaliteit moet zijn, maakt het festival geen gebruik van vrijwilligers, maar werft het veelal onder studenten en net afgestudeerden, daar waar het geen professional betreft. Deze oproepkrachten worden hoofdzakelijk via een verloningsbureau uitbetaald. Het Holland Festival heeft een eigen personeelsregeling (geactualiseerd in 2020). In 2021 wordt als aanvulling hierop een eigen gedragscode geïntroduceerd. Met

betrekking tot functie-indeling en het toepassen van salarisschalen is daarbij tot 2016 gebruik gemaakt van richtlijnen uit de CAO Theater en Dans 2016. Vanaf 2016 hanteert Holland Festival een eigen salaris- en functiehuis, dat geactualiseerd is in 2020. Voor de salarisontwikkeling is in 2020 de CAO Toneel & Dans 2020-2021 gevolgd. De pensioenregeling die het Holland Festival hanteert is de pensioenregeling van Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW).

De personele bezetting is in de jaarbegroting begroot op basis van actuele salarissen en realistische inschattingen omtrent het aantal gewerkte uren. Begrotingen worden opgesteld vanuit de continuïteitsgedachte.

Werkplek

Het Holland Festival is gehuisvest in een eigentijds kantoor in het Muziekgebouw met moderne IT-voorzieningen en veelal naar wens instelbaar meubilair. De werkplekken zijn onderworpen aan specifiek werkplekonderzoek door ARBO-deskundigen. Het festival biedt een moderne en gezonde werkomgeving en ontplooit allerlei activiteiten, van formeel tot informeel, die de onderlinge sfeer en samenwerking optimaliseren. De aanwezige IT-infrastructuur in combinatie met mogelijkheden om op afstand te overleggen, zorgde ervoor dat het Holland Festival goed in staat was alert te anticiperen op de corona-uitbraak en het thuiswerken wat daaruit voortvloeide. Naast de al eerdergenoemde digitaliseringsslag met de implementatie van platform Salesforce is eind 2020 ook de keuze gemaakt voor de ingebruikname van Microsoft 365 en de daarbij gepaard gaande datamigratie naar de cloud. Daarmee is een flinke stap gezet in de richting van een volledige cloud based IT-infrastructuur.

Tevens heeft het festival met behulp van de IT-dienstverlener, I&O Netsys, het afgelopen jaar geïnvesteerd in thuiswerkapparatuur voor de vaste medewerkers. Ook zijn er bureaustoelen van kantoor naar ieders huisadres verzonden voor de medewerkers die hiervoor intekenden. Ten slotte is in december met terugwerkende kracht een thuiswerkvergoeding uitgekeerd, die gelijk stond aan zes maanden thuiswerken. De dagvergoeding betrof € 2 conform de richtlijn van het NIBUD.

Het festival bevordert ook een veilige werkomgeving. Het kantoor is goed ingericht voor mensen met een fysieke beperking. Er is veel aandacht voor het inwerken van nieuwe raad van toezichtleden en nieuwe medewerkers en de begeleiding op de werkvloer. Er wordt toegezien op een open uitwisseling

en adequate interne informatievoorziening. Dit laatste zal door de komst en het gebruik van Salesforce een enorme vlucht naar voren nemen. Medio maart is de organisatie binnen een dag overgestapt op het communicatiehulpmiddel Slack, waardoor de interne communicatie vanaf dat moment volledig via dat platform verliep, inclusief het videobellen. Eind 2020 is de overstap van Slack naar Teams in gang gezet, als onderdeel van de gebruiknaam van Microsoft 365.

INFINI I-16, Decoratier in samenwerking met 16 kunstenaars - Holland Festival 2020

In 2020 is de beslissing genomen om de personeelsvergadering (twee vergaderingen per jaar) te vervangen door een personeelsvertegenwoordiging. Dit zal in het voorjaar van 2021 geëffectueerd worden. Naast de personeelsvertegenwoordiging kent het Holland Festival een commissie Groen en een commissie Diversiteit & Inclusie. Met deze commissies zijn heldere afspraken gemaakt met een bijbehorend mandaat. Eind 2020 is besloten om een diversiteit en inclusietraject te starten in samenwerking met Rose Stories. De eerste workshops in dit kader zullen in januari en februari 2021 plaatsvinden. In mei 2020 zijn daarnaast zowel een extern (Margriet Maris/Het Volste Vertrouwen) als intern vertrouwenspersoon (Hoofd Bedrijfsvoering) aangesteld. In 2020 is het persoonlijk opleidingsbudget geïntroduceerd, aangezien het festival veel waarde hecht aan continue persoonlijke en professionele ontwikkeling. De directie zal jaarlijks de hoogte van dit budget voor het betreffende jaar vaststellen. Ook zullen trainingen georganiseerd worden in het kader van de digitaliseringsslag. Op die manier kunnen de medewerkers zich de nieuwe systemen snel eigen maken.

Code Diversiteit en Inclusie

Het Holland Festival is een internationaal podiumkunstenfestival, dat in zijn programmering een zo groot mogelijke diversiteit aan perspectieven en stemmen toont. Op de festivalpodia staan mensen uit de hele wereld, met uiteenlopende culturele achtergronden, leeftijden, opleidingen en disciplines. Bij elke voorstelling wordt gezocht naar een

passend divers publiek, dat idealiter een afspiegeling vormt van de Nederlandse samenleving. Het Holland Festival is ervan overtuigd dat diversiteit en inclusie beginnen bij de programmering, waarna publiek, partners en personeel volgen. Daarom ligt de prioriteit al vele jaren bij een diversere programmering. Daartoe worden de expertise en het netwerk van het artistieke team uitgebreid met experts die eventuele blinde vlekken kunnen wegwerken. De samenwerking met associate artists is daar een onderdeel van. De associate artist wordt specifiek gevraagd om na te denken over zijn kunst in de Amsterdamse context en hoe deze duurzame verbindingen kan maken met verschillende mensen, kunstenaars, collectieven en gemeenschappen in de stad.

Op het vlak van publiek valt er nog genoeg te winnen voor het Holland Festival. Daarom heeft het festival een compleet nieuwe strategie opgezet voor een duurzame verbreding van het publiek. Deze strategie gaat uit van motivaties van mensen en is gestoeld op het idee dat een divers publiek begint bij een jonger publiek, dat heterogener is samengesteld. Tevens wordt de toegankelijkheid van het festival vergroot voor anderstaligen (boventelling), mensen met een beperking (extra service), en cultuurliefhebbers met een beperkt budget. Ook werkt het festival samen met een steeds groter aantal partners dat diversiteit en inclusie hoog in het vaandel heeft staan.

Het streven naar een diverse organisatie is benoemd in het Kunstenplan, maar ook al in 2020 een focuspunt in het beleid geweest. De raad van toezicht is qua diversiteit in balans (qua gender, leeftijd en culturele achtergrond), en de diversiteit binnen de poule tijdelijke medewerkers is redelijk. De samenstelling van het vaste personeel blijft een aandachtspunt. Dat heeft onder meer te maken met het minimale verloop. Het Holland Festival heeft in 2020 uitdrukkelijk aandacht besteed aan het diversifiëren van het personeelsbestand en het resultaat is hoopgevend, gezien de invulling van de vacatures Hoofd Bedrijfsvoering, medewerker Development Particulieren (gestart respectievelijk in april en september 2020) en perscoördinator (start in februari 2021). Bij vacatures zal aandacht besteed worden aan het uitzetten in nieuwe netwerken, lengte van de responstermijn, wervingscampagnes, inclusief taalgebruik, etc. Het festival zal ook in de toekomst vacatures invullen met professionals die bijdragen aan de diversiteit van het personeelsbestand.

Fair Practice Code

Het Holland Festival onderschrijft de Fair Practice Code en heeft hieraan in 2020 intern en extern aandacht besteed. De directeur heeft het afgelopen jaar in diverse gremia en overleggen gesproken over hoe de code toe te passen, in eigen

organisatie en in het brede culturele veld. De Fair Practice Code omvat vijf waarden (transparantie, solidariteit, vertrouwen, duurzaamheid en diversiteit). Het festival vindt dat het conform de code zou moeten opereren en is bezig te bezien waar daartoe nog extra stappen gezet kunnen worden. Het Holland Festival is een verantwoordelijke werkgever, betaalt conform de geldende (cao)normen en werkt niet met vrijwilligers of een overmatig aantal stagiaires. Het Holland Festival heeft een personeelsregeling, waarin de primaire, secundaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden en functiewaardering zijn geregeld. Die regeling is geactualiseerd in 2020. Het nieuwe functie- en salarishuis is in 2020 vastgesteld.

In 2020 had het Holland Festival als werkgever de volgende inzet:

- 22 werknemers in loondienst (€ 1.423.496)
- 15 freelance producenten op factuurbasis (€ 214.626)
- 7 stagiaires met een tijdelijk dienstverband en enkele oproepkrachten via Tentoo (€ 14.188).

Ook hebben we makers en uitvoerenden gecompenseerd na de noodgedwongen annulering van het fysieke festival, en hebben we nieuwe opdrachten uitgezet voor 2021 e.v. Zie ook de toelichting op de jaarrekening in paragraaf 9.6.

Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

Als onderdeel van de ingezette digitaliseringsslag heeft compliance specialist DMCC eind 2020 op ons eigen verzoek een privacy audit uitgevoerd bij het Holland Festival. Aan de hand van interviews en bestaande documentatie heeft zij een nulmeting uitgevoerd. Op basis daarvan heeft DMCC voorstellen gedaan ter verdere aanscherping van het AVG-beleid van Holland Festival. Wij zullen deze voorstellen stap voor stap implementeren in 2021. DMCC kwam tot de volgende algemene conclusie: "De gegevensverwerking van het Holland Festival is rechtmatig. De organisatie verzamelt de gegevens die noodzakelijk zijn om uitvoering te geven aan de verschillende overeenkomst(en) met medewerkers, bezoekers, donateurs, freelancers en andere relaties. Daarnaast verzamelt het Holland Festival persoonsgegevens voor marketing en fondsenwervende proposities. Denk hierbij aan contactgegevens, betaalgegevens, bezoekhistorie en interesses. Tot slot worden gegevens verzameld voor eigen productie. Deze (persoons)gegevens zijn omvangrijk en divers, maar noodzakelijk voor het uitvoeren van deze kerntaak van de organisatie."

Vocal Classics of the Black Avant-garde, Elaine Mitchener - Holland Festival 2020

Lidmaatschappen

Het Holland Festival is lid van Kunsten '92, de Verenigde Podiumkunsten Festivals, van de International Society of the Performing Arts (ISPA) en Informal European Theatre Meeting (IETM). En in Amsterdam van de ACI en AFO en amsterdam&partners (MAC). Deze lidmaatschappen worden ingezet om expertise te vergroten en/of te delen, netwerken te verstevigen en om in gezamenlijkheid nationaal en internationaal het belang (en de publieke financiering) van kunst en cultuur blijvend onder de aandacht te brengen.

aus LICHT, De Nationale Opera, Holland Festival, Koninklijk Conservatorium, Stockhausen Stiftung für Music - Holland Festival 2019

7. TERUGBLIK 2017-2020

Holland Festival 2017 – 2020

In 2018 is het Holland Festival overgegaan op een nieuw organisatiemodel. Voorheen bestond de directie uit twee functies, een zakelijk en een artistiek directeur. Na het aflopen van het contract van de laatste artistiek directeur (Ruth Mackenzie) besloot de organisatie tot een verandering in de manier van werken, en de daarbij passende organisatievorm.

De algemeen directeur (Emily Ansenk) is verantwoordelijk voor zowel het artistieke als zakelijke beleid van het festival. Het artistieke team van het Holland Festival bestaat uit een algemeen directeur en twee programmamanagers (Annemieke Keurentjes en Jochem Valkenburg). De programmamanagers hebben elk een eigen aandachtsgebied, de een volgt nationale en internationale kunstenaars en ontwikkelingen in theater en dans, de ander doet hetzelfde op het gebied van muziek en muziektheater. Het artistieke team van het festival is verantwoordelijk voor het programma als geheel. Daarnaast is een programmamaker verantwoordelijk voor het contextprogramma, dat voortbouwt op het hoofdprogramma.

Associate Artists

Sinds 2018 kiest het artistieke team per festival-editie voor één of twee buitenlandse kunstenaars wier oeuvre en universum een centrale plek krijgen in het programma. Deze kunstenaars zijn voor één editie 'associate artist'. Het festival en daarmee ook het publiek gaan met deze kunstenaars een sterkere verbinding aan door de diepte in te gaan wat betreft hun thematiek, inspiratiebronnen en netwerk.

De eerste editie waarin het nieuwe werken zichtbaar werd was Holland Festival 2019, met associate artists William Kentridge (Zuid-Afrika) en Faustin Linyekula (Congo). Dankzij hun werk kon het festival onbekende verhalen op het podium brengen (zoals in *The Head and the Load* en het programma in Frascati waarbij jonge makers uit hun beider studio's The Centre of the Less Good Idea en Studios Kabako betrokken waren). Hun werk en de actuele thematiek werd verbonden aan lokale gemeenschappen en makers (zoals in *Parlement debout* in Amsterdam-Zuidoost en de *Welcome Table* in samenwerking met Black Archives, Black Renaissance en filmmaker Manthia Diawara).

In 2020 was de Amerikaanse choreograaf Bill T. Jones associate artist. In zijn hele carrière heeft hij het persoonlijke verbonden aan het actuele, met werk over homo-emancipatie, de omgang met aids/HIV en verlies, en de verhouding tussen individu en gemeenschap. Ondanks de verandering van

het programma, vanwege de coronamaatregelen, behield Bill T. Jones zijn prominente rol en werd samen met hem gezocht naar alternatieve manieren om zijn werk en het thema *In pursuit of the we* over het voetlicht te brengen.

aus LICHT

Afgelopen Kunstenplan schreef het Holland Festival geschiedenis met een van de grootste projecten uit zijn bestaan: *aus LICHT*, een driemaal opgevoerde driedaagse marathonvoorstelling met daarin vele hoogtepunten uit de operacyclus *LICHT* van Karlheinz Stockhausen, een samenwerking tussen De Nationale Opera, Koninklijk Conservatorium Den Haag, Stockhausen-Stiftung für Musik en het Holland Festival. Per cyclus werd 15 uur muziek gespeeld. Maar liefst 9.226 toeschouwers, gemiddeld de jongste bezoekers van het hele festival, bezochten de Gashouder. Ruim zeshonderd mensen werkten vier jaar voor en achter de schermen aan dit 'once in a lifetime event'. Onder de 398 uitvoerenden waren 204 studenten, die deelnamen in het kader van talentontwikkeling. Recensenten raakten niet uitgejubeld: 'Ja, er werd historie geschreven met deze spectaculair ogende productie van grote delen uit Karlheinz Stockhausens megalomane operacyclus *LICHT*' (Trouw, 4 juni 2019) en The New Yorker noemde het 'een van de grote theater-evenementen van deze eeuw.'

Andere hoogtepunten uit 2017-2020

Manifesto (2017) van Julian Rosefeldt
Setan Jawa (2017) van Garin Nugroho
JR van F.C. Bergmann (2018)

Trojan Women van Ong Ken Seng/National Changgeuk Company of Korea (2018)

Le jeune noir à l'épée (2019) van Abd Al Malik
De zes Brandenburgse Concerten (2019) van Anne Teresa de Keersmaeker

The Just & The Blind (2020) van Marc Bamuthi Joseph, Daniel Bernard Roumain, Drew Dollaz
I Know... (2020) van Bill T. Jones en Ruben van Leer

In de zoektocht naar programmering die aanvullend is op het 'reguliere' seizoenaanbod, was het festival permanent bezig om zijn artistieke blik en netwerk te verruimen. Soms kon een speciale focus in de programmering daarbij een boost geven. Zo leidde de succesvolle focus in 2017 op nieuwe muziek uit Indonesië – waarbij nadrukkelijk voorbij de clichés over gamelan en wayang werd gezocht – tot

een duurzame uitbreiding van het netwerk, waaruit onder meer de oorspronkelijk geplande openingsvoorstelling van het festival van 2020 voortkwam. Het festival beschouwt een dergelijke focus, net als het werken met associate artists, niet als incidentele uitstapjes, maar als een artistieke langetermijninvestering, waarbij blinde vlekken worden weggewerkt en duurzame contacten ontstaan.

Octavia.Trepanation, Boris Joechananov, Dmitri Koerljanski, Stanislavsky Electrotheatre - Holland Festival 2017

Het festival was in de afgelopen periode vele malen als coproducent betrokken bij voorstellingen in wording. Vele artistieke dromen konden mede dankzij een financiële bijdrage van het Holland Festival werkelijkheid worden en in Nederland getoond worden. Enkele voorbeelden van voorstellingen uit de afgelopen periode die dankzij een coproductie van het Holland Festival gemaakt konden worden: *Octavia. Trepanation* (Dmitri Kourlianski en Boris Joechananov, 2017), *Neues Stück I – Seit Sie* (Dimitris Papaioannou, 2018) en *The Head & The Load* (William Kentridge, 2019).

Nederland

Het festival ondersteunde afgelopen periode Nederlandse makers bij het maken van uitzonderlijke, ambitieuze projecten, zoals Eric de Vroedt, De Warme Winkel, BOG., Huba de Graaff, Colin Benders, Sinta Wullur en Miranda Lakerveld. Het festival verstreekte elk jaar één of meer compositieopdrachten aan Nederlandse componisten, vaak voor werk dat ambitieus van schaal en opzet was en dus alleen in het festival kon worden gerealiseerd, zoals Kate Moores grote oratorium *Sacred Environment* (2017), Colin Benders' luidsprekerorkest *Electro Symphonic Orchestra* (2019) en Michel van der Aas VR-installatie *Eight* (2019). Ook koppelde het festival geregeld Nederlandse gezelschappen aan internationale topartiesten: het Metropole Orkest en Erik Vloeimans werkten samen met de Soloists of the Syrian Big Band, diverse Nederlandse strijkkwartetten werden gecoacht door het Kronos Quartet, het Nederlands Kamerkoor deelde het podium met producer Actress, en Cappella Amsterdam en het Amsterdams Andalusisch Orkest werkten

in 2020 samen met de Islamitische popster Sami Yusuf. Choreograaf Arno Schuitemaker vond dankzij het festival een geestverwant en artistiek partner in de internationaal gerenommeerde lichtontwerper Jean Kalman.

Soms ontstonden dankzij het festival ook samenwerkingen tussen Nederlandse partners die anders niet gerealiseerd zouden (kunnen) worden. Zo maakten De Warme Winkel en het Nederlands Kamerkoor samen *Gesualdo* (2018). Ook de samenwerking tussen Holland Festival, De Nationale Opera en het Koninklijk Conservatorium Den Haag voor *aus LICHT* kan in deze context genoemd worden. Participatie bleef een belangrijke component van de programmering. Voorbeelden van producties waarin internationale kunstenaars samenwerkten met studenten of amateurs zijn: *Octavia. Trepanation*, een opera van de Russische componist Dmitri Kourlianski, die eerder deelnam aan het programma Immerse@HF, en nu samenwerkte met een groot, door het Holland Festival samengesteld amateurkoor (2017); choreograaf Nadia Beugré, afkomstig uit Ivoorkust, die voor *Legacy* (2018) lokale vrouwen uitnodigde om mee te dansen, en het Kronos Quartet, dat in (2016 en) 2018 studenten van de Nederlandse Strijkkwartet Academie en het Koninklijk Conservatorium Den Haag coachte.

Legacy, Nadia Beugré - Holland Festival 2018

Context

De afgelopen jaren is het contextprogramma flink uitgebreid en is het een van de pijlers van het festival geworden. De contextprogrammering heeft zich ontwikkeld door de verbinding tussen de associate artists, de andere festivalkunstenaars en hun thema's te versterken. Dit gebeurde in publieke gesprekken, panelgesprekken en met filmvertoningen. Successen waren de goed bezochte kunstenaarsgesprekken in de Rabozaal van ITA, met onder anderen Steve McQueen, William Kentridge en Faustin Linyekula. Ook bekende schrijvers en academici schoven aan om relevante toelichtingen en inzichten te verschaffen in het getoonde werk, zoals de Iraanse hoogleraar Hamid Dabashi, schrijver Bernardine Evaristo,

Afropean met onder andere Bernardine Evaristo (links) - Holland Festival 2019

die in 2019 de Booker Prize won, en Umar Bin Hassan, voorman van The Last Poets. Manthia Diawara verzorgde een programma rond zijn filmwerk. In 2017 was de Indonesische schrijver Ayu Utami te gast om met Indonesische kunstenaars te praten over de rol die kunst heeft in het getroebleerde verleden van Nederland en Indonesië. Het festival werkte verder samen met onder meer Black Archives, Het Ketelhuis, Black Renaissance, Black Heritage Tours en veel nationale en internationale gasten die dieper ingingen op thema's als identiteit, afkomst en kolonialisme.

De contextprogrammering verbindt nationale en lokale organisaties en makers en faciliteert uitwisseling en ontmoetingen. Er ontstond een nieuwe samenwerking met de Melkweg Expo, waar tentoonstellingen te zien waren, die festivalonderwerpen als vertrekpunt gebruiken. Met het online kunstplatform Mister Motley initieerde het Holland Festival een reeks brieven en reflecties op festivalthema's. Door deze diversiteit aan partners heeft de contextprogrammering een verscheidenheid aan vormen gekregen, van gesprekken en ontmoetingen tot tentoonstellingen en filmvertoningen. Ook voorafgaand aan het festival vonden al evenementen plaats, zoals de filmvertoningen in Het Ketelhuis of de uitzendingen van Operator Radio, waarmee het festival in 2018 een online radioprogramma maakte.

Educatie

Het Holland Festival ontwikkelde diverse introducerende en educatieve activiteiten. De afgelopen vier jaar is dit een succesvol, maar tijdrovend en arbeidsintensief programma geweest, waarin volop geëxperimenteerd is. Voor scholieren ontwikkelde het festival in 2018 met Open Schoolgemeenschap Bijlmer een traject rond de voorstelling *Parable of the Sower*, waarin de thema's identiteit, klimaat en geloof terugkwamen. Bij het vak Engels werd het gelijknamige boek van Octavia Butler dat aan de voorstelling ten grondslag lag gelezen en tijdens maatschappijleer werden de thema's besproken. In 2019 creëerde het Holland Festival voor 130

leerlingen van 17 jaar van het Amsterdamse Hyperion Lyceum een CKV-dag over het werk van kunstenaar William Kentridge.

Het Holland Festival ondersteunde ook jonge, beginnende kunstenaars in hun weg naar een bloeiende beroepspraktijk. In *Rito de Primavera* (2017) van choreograaf José Vidal dansten studenten van de opleiding moderne theaterdans van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (AHK). Vidals workshops en repetities maakten deel uit van het curriculum van de opleiding. In de Holland Festival Proms (2017 en 2018) traden studenten van het Conservatorium van Amsterdam op. In *aus LICHT* (2019) speelden 204 conservatoriumstudenten mee. Een samenwerking met de opleidingen theatervormgeving en scenografie van de HKU leverde een masterclass door William Kentridge op en een reeks projecten van de studenten. Masterclasses waren er in overvloed, onder andere met de Summerschool van de master theaterwetenschap van de UvA, schrijverssessies met Martin Crimp en jonge schrijvers van de ITA en Theater Frascati.

Rito de Primavera, José Vidal - Holland Festival 2017

Immerse@HF

In 2017 t/m 2019 selecteerde het artistieke team elk jaar een gezelschap nationale en internationale kunstenaars voor het traject Immerse@HF, waarin ze (nader) kennismakten met het Holland Festival middels voorstellingsbezoeken en ontmoetingen. Ze gingen in gesprek met de makers en presenteerden hun eigen werk aan de programmeurs en elkaar. Zo hoopt het festival te kunnen bijdragen aan hun ontwikkeling. In 2020 kon Immerse@HF niet doorgaan.

Communicatie & Marketing

De afgelopen periode stimuleerde het Holland Festival actief de aanwas van nieuwe publieksgroepen. Tegelijk met de koerswijziging naar het nieuwe artistieke model met associate artists werd ook een nieuwe koers in het publieks- en communicatiebeleid doorgevoerd. Verregaande digitalisering van de communicatie, community building

Gesualdo, De Warme Winkel & Nederlands Kamerkoor - Holland Festival 2018

en wederkerigheid zijn daarin de belangrijkste waarden.

Public relations, zoals het creëren van vrije publiciteit (digitaal en in print), vormde de afgelopen periode het hart van de strategie van de communicatie- en marketingafdeling. Ook is er een solide retentieprogramma opgezet, met direct marketing als voornaamste pijler, om vast publiek te behouden en nieuw publiek te werven. Er zijn eerste stappen gezet in digitalisering door avondprogramma's uitsluitend digitaal aan te bieden, meer aanwezig te zijn op social media, de inrichting van een online archief, de komst van een volledige adressendatabase met verkoophistorie en vanaf 2020 de investering in het digitale platform Salesforce.

Er werd op drie niveaus gecommuniceerd met het publiek, op corporate niveau, op festivalniveau en op voorstellingsniveau. Die aanpak is succesvol gebleken. Het Holland Festival heeft zijn publieksgroepen in de afgelopen jaren enorm vergroot, waardoor de kaartverkoop in de laatste 12 jaar gemiddeld met ruim 20% is gestegen en het Holland Festival met jaarlijks ruim 80% een hoge bezettingsgraad heeft vergeleken met andere podiumkunsteninstellingen.

Development

In 2020 sloot het Holland Festival de kunstenplanperiode 2017-2020 af. In de beoogde financieringsmix voor die jaren werd ingezet op een bescheiden groei op het gebied van particuliere donateurs en begroot dat de grootste bron van aanvullende inkomsten zou worden gevormd door de private fondsen. Daarin is het festival geslaagd.

Het grootste deel van particuliere schenkers bestaat uit donateurs die zich voor meerdere jaren hebben verbonden aan het festival en ook met private fondsen bestaan meerjarige intensieve en solide samenwerkingen.

Ook op sponsoring was ambitieus begroot, maar moest worden geconstateerd dat het aantrekken van (grote) corporate sponsors steeds lastiger werd. Het festival wordt wel langdurig ondersteund door een aantal partners in HF Business en door bedrijfsponsors, maar het aandeel van grote corporate partners is kleiner dan begroot. Bedrijven vinden het jaarlijks wisselende en innovatieve festivalaanbod complex en het Holland Festival heeft geen vaste, eigen locatie waar een sponsor jaarrond gebruik van kan maken of diens naam aan kan verbinden. Het festival blijft zich ervoor inzetten om het bedrijfsleven financieel te betrekken, vanuit de gedachte dat een bloeiend cultureel leven bijdraagt

aan een levendige stad waarin het goed werken en wonen is, wat ook deze bedrijven ten goede komt.

Organisatie en financiën

Gedurende het nu afgesloten subsidietijdvak is de subsidiebijdrage van het ministerie van OCW door jaarlijkse loon- en prijsbijstellingen met € 267.570 gestegen van € 3.287.344 in 2017 naar € 3.554.914 in 2020. De bijdrage van de gemeente Amsterdam steeg in de afgelopen vier jaren met € 40.741 van € 786.786 in 2017 naar € 827.527 in 2020. De financieringsmix (combinatie van alle inkomsten) is in de achterliggende periode veranderd met een groter aandeel voor subsidies en particuliere fondsbijdragen (met name van Fonds 21 en Ammodo) en beduidend minder sponsorinkomsten. Donaties van privépersonen bleven daarnaast een essentiële bron van inkomsten. Deze schenkers zijn zeer betrokken bij het festival en tevens belangrijke ambassadeurs.

Qua kosten bleef gelden dat het Holland Festival een kernachtige en flexibele organisatie is, met een klein team vaste medewerkers (en dus een relatief lage overhead). Het grootste deel van het jaarlijkse budget werd besteed aan kosten die direct samenhangen met het festival in juni. Het artistieke budget kende uitschieters in 2017 (het 70-jarig bestaan) en 2019 (de productie van *aus LICHT*). Het aantal vaste medewerkers (22) en fte (19,10) was eind 2020 op vrijwel hetzelfde niveau als in 2017, waarbij het Holland Festival al jaren ondersteund wordt door technische en productionele freelancers.

Organisatie

In september 2019 volgde Emily Ansenk Annet Lekkerkerker op als algemeen directeur. Ook op het gebied van werkgeverschap zijn er veranderingen doorgevoerd, met name in het laatste jaar van het afgesloten subsidietijdvak. Zo is er een nieuw functie- en salarishuis ontwikkeld en geïntroduceerd, is de eigen personeelsregeling geactualiseerd, is er een jaarlijks persoonlijk opleidingsbudget geïntroduceerd, zijn er interne en externe vertrouwenspersonen aangesteld, is het diversiteits- en inclusietraject weer opgepakt met een externe partner en is aandacht besteed aan het verder diversifiëren van het personeelsbestand. Ook is het festival in 2020 begonnen met een digitaliseringproject dat het Holland Festival moet klaarstomen voor de toekomst.

Pandemie

Het subsidietijdvak werd afgesloten met een bijzonder jaar. Door de uitbraak van de coronapandemie en de daarbij horende (overheids)maatregelen kon het festival voor het eerst in zijn bestaan geen doorgang vinden. Eind april 2020 is noodgedwongen het besluit genomen de 73e editie van het festival te annuleren. In een paar weken tijd is toen het

online programma Holland Festival 2.0-2.0 vormgegeven. Financieel gezien wordt 2020, en daarmee het tijdvak 2017-2020, met een positief resultaat afgesloten. Het toegenomen eigen vermogen als gevolg hiervan zal het festival naar verwachting hard nodig hebben in de jaren 2021 tot 2024.

HF Young Academy: *The Dark Edition* - Holland Festival 2019

8. VOORUITBLIK 2021-2024

Op 4 juni 2020 kwam het advies uit van de Raad voor Cultuur (hierna: raad) over de voorgelegde aanvragen die waren ingediend in het kader van de culturele basisinfrastructuur 2021-2024. Ondanks een inhoudelijk zeer positief advies over het Holland Festival, kwam het geadviseerde bedrag uit op € 3.000.000, € 784.500 lager dan aangevraagd en € 554.914 lager dan het subsidiebedrag in 2020. *“De Raad adviseert het Holland Festival een lagere subsidie toe te kennen om daarmee financiële ruimte te creëren voor een achtste Festival in de BIS.”* Zo staat het letterlijk in de afwegingen bij de categorie Podiumkunsten Festivals in het Advies BIS 2021-2024. De achtergrond ervan heeft dus niets met de merites van het Holland Festival te maken en niets met de zeer positieve beoordeling. De unieke positie van het Holland Festival wordt erkend en onderschreven door de raad. Des te onbegrijpelijker is de keuze van de raad, overgenomen door de minister, om het Holland Festival dusdanig te korten. Het Holland Festival heeft een reactie geschreven op het advies van de raad, wat in augustus 2020 heeft geleid tot een kleine verhoging van het geadviseerde bedrag naar € 3.027.770. Daarmee voldoet het bedrag, in tweede instantie, aan het wettelijk vastgestelde minimum van 90% van het subsidiebedrag dat het festival ontving in peiljaar 2018. Op Prinsjesdag is het definitieve subsidiebedrag door de minister van OCW uiteindelijk vastgesteld op € 3.199.422, nu inclusief loon- en prijsbijstellingen over 2019 en 2020. Nog altijd € 585.078 lager dan oorspronkelijk aangevraagd.

In zijn plannen heeft het Holland Festival een verhoging van 12,5% ten opzichte van prijspeil 2018 goed en zorgvuldig onderbouwd. Het aangevraagde bedrag is noodzakelijk om onze huidige unieke positie te handhaven, internationaal een relevante rol te kunnen blijven spelen en om uitzonderlijke projecten te laten zien. Belangwekkende, internationale (co)producties zijn met het geadviseerde subsidiebedrag nauwelijks meer te realiseren. Het Holland Festival heeft zowel internationaal, nationaal, als in Amsterdam een onderscheidende en essentiële functie in de keten. Het festival behoort tot de top vijf van grote Europese podiumkunstenfestivals, ondanks een budget dat (nu al) vele malen kleiner is dan dat van Avignon en Edinburgh, de Wiener Festwochen en de Ruhrtriennale. Het heeft een internationale reputatie als grootschalig podiumkunstenfestival waarin vele disciplines samenkomen. Daarbij onderscheidt het zich op internationaal niveau door artistieke vernieuwing te zoeken, ook buiten de bekende netwerken en gedurfd te programmeren; samen met andere festivals en podia

middels coproductiebijdragen en samenwerkingen wereldwijd bijzondere projecten te realiseren en naar Europa te halen; te investeren in (nieuwe) artistieke ontwikkelingen; en in zijn nieuwe vorm met associate artists in te spelen in vorm en thematiek op de tijdsgeest.

De hierboven beschreven subsidiekorting, in combinatie met de onzekere toekomst die is ontstaan door de coronapandemie en daaruit voortkomende (overheids)maatregelen, zorgt ervoor dat de internationale missie en positie van het Holland Festival onder druk staat. Daarom is het van groot belang dat de nu ingevoerde substantiële korting in de daaropvolgende beleidsperiode (2025-2028) structureel gerepareerd wordt. In de komende vier jaren zal de jaarlijkse begroting aangevuld worden vanuit het eigen vermogen. Blijft de subsidie in de periode 2025-2028 op het niveau van 2021-2024 (€ 3.199.422) dan betekent dit dat het Holland Festival binnen afzienbare tijd het eigen vermogen volledig opsoupeert. Het verlagen van het artistiek budget zal leiden tot een negatieve spiraal van minder artistieke zeggingskracht en vernieuwing, minder publieksinkomsten en minder private inkomsten wat tot toekomstige marginalisering van het festival leidt.

Het Holland Festival ondervindt ook in 2021 nog de gevolgen van de coronapandemie. Tevens verwacht het festival dat de gevolgen van de crisis voor de culturele en creatieve sector als geheel immens en deels blijvend zullen zijn. Het is moeilijk om op dit moment te zeggen welke coronamaatregelen in juni 2021 in Nederland gelden. Welke zalen mogen open? Voor hoeveel mensen mag er gespeeld worden? Uit welke landen mogen kunstenaars naar Nederland reizen? Al deze onzekerheden dwingen het festival om in de voorbereiding te werken met meerdere scenario's. We gaan moedig voorwaarts en hopen met heel ons hart op een live podiumkunstenfestival op diverse locaties in Amsterdam in juni 2021. Daarbij is het noodzakelijk dat de coronasituatie zodanig onder controle is, dat de overheid de theaters en andere locaties wederom kan openstellen.

9. JAARREKENING

9.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2020 IN € NA RESULTAATBESTEMMING

ACTIVA		31 dec 2020	31 dec 2019
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	I	138.318	14.362
Materiële vaste activa	II	58.892	31.138
Totaal vaste activa		197.211	45.500
Vlottende activa			
Voorraden	III	75	2.828
Vorderingen	IV	623.638	358.650
Liquide middelen	V	3.237.491	757.937
Totaal vlottende activa		3.861.204	1.119.415
TOTAAL ACTIVA		4.058.415	1.164.915
PASSIVA		31 dec 2020	31 dec 2019
Eigen vermogen			
Algemene reserve	I	450.000	351.378
Continuïteitsreserve	II	300.000	300.000
Bestemmingsreserve Kunstenplan 2021-2024	III	1.319.170	-
Bestemmingsreserve OCW coronagelden	IV	412.173	-
Bestemmingsreserve Digitalisering	V	350.000	-
Bestemmingsreserve 75-jarig jubileum	VI	250.000	-
Totaal eigen vermogen		3.081.342	651.378
Kortlopende schulden	V		
Crediteuren	V.1	168.158	205.912
Belastingen en premies	V.2	4.889	43.238
Overige schulden en overlopende passiva	V.3	804.026	264.387
Totaal kortlopende schulden		977.073	513.537
TOTAAL PASSIVA		4.058.415	1.164.915

9.2

CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING 2020 IN €

BATEN		Exploitatie 2020	Begroting beleidsplan	Vastgestelde begroting RvT	Exploitatie 2019
Eigen inkomsten					
<u>Publieksinkomsten</u>					
Publieksinkomsten binnenland	1	1.128	782.500	652.000	656.438
Kaartverkoop	2	1.128	737.500	650.000	634.162
Overig	3	-	45.000	2.000	22.276
Totaal publieksinkomsten	4	1.128	782.500	652.000	656.438
<u>Overige directe inkomsten</u>					
Sponsorinkomsten	5	20.000	275.000	150.000	45.000
Vergoeding coproducten	6	-	100.000	-	10.348
Overige	7	6.677	8.750	10.000	13.031
Totaal overige directe inkomsten		26.677	383.750	160.000	68.379
Totaal directe inkomsten		27.805	1.166.250	812.000	724.817
<u>Private middelen</u>					
Private middelen - Particulier	8	205.696	475.000	502.500	508.912
Private middelen - Private fondsen	9	272.500	900.000	850.000	894.000
Totaal uit private middelen		478.196	1.375.000	1.352.500	1.402.912
Totaal eigen inkomsten		506.001	2.541.250	2.164.500	2.127.729
<u>Subsidies</u>					
Structurele subsidie OCW	10	3.554.914	3.180.000	3.515.485	3.455.022
Structurele subsidie Amsterdam	11	827.527	890.000	827.527	820.146
Totaal structurele subsidies		4.382.441	4.070.000	4.343.012	4.275.168
Incidentele publieke subsidies	12	1.016.400	82.500	30.000	14.000
Totaal subsidies		5.398.841	4.152.500	4.373.012	4.289.168
TOTAAL BATEN		5.904.842	6.693.750	6.537.512	6.416.897

9.2

CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING 2020 IN €

LASTEN		Exploitatie 2020	Begroting beleidsplan	Vastgestelde begroting RvT	Exploitatie 2019
Beheerlasten materieel	1	375.651	541.890	574.950	566.761
Beheerlasten personeel	2	1.001.611	821.804	1.101.976	1.017.759
Beheerlasten totaal		1.377.263	1.363.694	1.676.926	1.584.520
Activiteitenlasten materieel	3	1.661.542	4.854.212	4.397.806	4.573.008
Activiteitenlasten personeel	4	436.073	475.844	448.748	462.940
Activiteitenlasten totaal		2.097.615	5.330.056	4.846.554	5.035.948
TOTAAL LASTEN		3.474.878	6.693.750	6.523.480	6.620.468
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING		2.429.964	-	14.033	-203.571
Rentebaten en -lasten		-	-	-	-
EXPLOITATIERESULTAAT		2.429.964	-	14.033	-203.571
Bestemming resultaat					
Exploitatieresultaat		2.429.964			-203.571
Mutatie algemene reserve		98.622			-75.938
Mutatie bestemmingsfonds OCW		-			-127.633
Mutatie bestemmingsreserve 2021-2024		1.319.170			
Mutatie bestemmingsreserve OCW coronagelden		412.173			
Mutatie bestemmingsreserve Digitalisering		350.000			
Mutatie bestemmingsreserve 75-jarig jubileum		250.000			

Stichting Holland Festival is op 24 juni 1947 opgericht en is gevestigd in Amsterdam. De stichting heeft op grond van artikel 3 van de statuten als doelstelling 'het coördineren en hoofdzakelijk in Amsterdam organiseren van bijzondere nationale en internationale manifestaties op het gebied van kunsten, waaronder het organiseren van het Holland Festival, het geven van bekendheid aan deze manifestaties en in het algemeen het verrichten van al datgene wat hiertoe in de ruimste zin van het woord bevorderlijk kan zijn, een en ander teneinde in een beperkte periode een zo groot mogelijk publiek kennis te laten nemen van ontwikkelingen op het gebied van kunsten in binnen- en buitenland, opdat daardoor stimulansen worden gegeven aan met name het reguliere podiumkunstenaanbod'.

Aanvulling vanwege de covid-19-pandemie

Het Holland Festival had in boekjaar 2020 te kampen met de gevolgen van de coronapandemie. Het dwong de organisatie ertoe om een afgewogen inschatting te maken van de situatie. Uiteindelijk heeft dat eind april 2020 geleid tot annulering van het oorspronkelijke programma. Bij de afwikkeling daarvan heeft het festival de bewuste keuze gemaakt betrokken makers, freelancers en zalen grotendeels financieel te compenseren en nieuwe opdrachten verstrekt voor het online programma. Ten tijde van het opstellen van deze jaarrekening is de pandemie nog steeds gaande en heeft het Holland Festival te maken met de gevolgen van de bijbehorende (overheids)maatregelen en routekaart. Ook besluitvorming buiten Nederland kan van invloed zijn op de mogelijke verwezenlijking van het festival in 2021, aangezien een groot deel van de artiesten van buiten Nederland komt. Het Holland Festival bereidt zich voor op een live podiumkunstenfestival met online context-programmering. Indien de theaters in Nederland in juni niet open mogen zijn, of reisbeperkingen het inreizen voor artiesten onmogelijk maken, dan zal een groot deel van het festival in 2021 niet door kunnen gaan. Het Holland Festival gaat er in alle gevallen vanuit dat de subsidievoorwaarden voor 2021 voor wat betreft de prestatievoorwaarden niet opgevolgd behoeven te worden, indien besluitvorming van overheidswege de totstandkoming van het festival redelijkerwijs onmogelijk maakt. Het Holland Festival gaat hier ook van uit als het festival wel doorgang kan vinden, maar dan in afgeslankte vorm (minder producties en voorstellingen) en waarbij er minder of beperkt publiek aanwezig kan zijn als gevolg van de beperkende (overheids)maatregelen

inclusief coronaprotocolen.

Toegepaste standaarden

Richtlijnen voor de waarderingsgrondslagen zijn het *Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2017-2020* en de richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, met name RJ 640 en de WNT, Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector. Met betrekking tot het bovenvermelde handboek kan worden gemeld dat de regelgeving omtrent verdeling van het resultaat over bestemmingsfonds OCW en algemene reserve voor het gehele subsidietijdvak is veranderd. Verdeling van het resultaat vindt, indien van toepassing, plaats en resultaten worden als gevolg daarvan (deels) toegekend of onttrokken aan de algemene reserve en/of bestemmingsreserves.

Vergelijkende cijfers

De rubricering van opbrengsten en kosten is opgesteld overeenkomstig model IIa van het handboek *Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2017-2020*. Dit handboek schrijft voor dat de kolom "begroting" overeen dient te stemmen met de goedgekeurde ingediende meerjarenbegroting. Voor die meerjarenbegroting zijn de begrotingen van 2017 en 2020 aangeleverd. Het gemiddelde van die twee jaarbegrotingen is in de cijfers als begroting opgenomen. Daarnaast is ook de voor het boekjaar 2020 opgestelde en door de Raad van Toezicht goedgekeurde begroting ter vergelijking opgenomen.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling mede ook gebaseerd op de vermogenspositie ultimo 2020 met oog op de periode 2021-2024. Het Holland Festival ontving subsidies als onderdeel van de landelijke BIS (Basisinfrastructuur) van het ministerie van OCW gedurende het tijdvak 2017-2020 en als onderdeel van de A-BIS (Amsterdamse Basisinfrastructuur) van de gemeente Amsterdam. 2020 is daarmee het laatste jaar van dit subsidietijdvak. In mei en juni 2020 is duidelijk geworden dat het Holland Festival ook in het tijdvak 2021-2024 opgenomen is in zowel de landelijke BIS en de A-BIS. Daarmee is de continuïteit voor de komende vier jaren verzekerd.

Gelieerde partijen

De Stichting Vrienden van het Holland Festival is een gelieerde rechtspersoon welke op 9 januari 1998 is opge-

richt in Amsterdam met als doelstelling 'het in de ruimste zin van het woord en in het kader van het beleid van de Stichting Holland Festival financieel en anderszins ondersteunen van het Holland Festival'. Deze stichting heeft de culturele ANBI-status. De financiële administratie van Stichting Vrienden van het Holland Festival wordt om niet verzorgd door de administratie van het Holland Festival.

Grondslagen van waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling en grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta's

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de exploitatierekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Transacties in vreemde valuta's

Transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de geldende wisselkoers per transactiedatum.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen, de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden, waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten bij het Holland Festival vlottende activa, liquide middelen en kortlopende schulden. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen actuele waarde. Op vorderingen wordt een noodzakelijk geachte voorziening getroffen voor risico van oninbaarheid.

Materiële en immateriële vaste activa

De materiële en immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen een kostprijs, die bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik, verminderd met lineaire afschrijvingen, gebaseerd op de geschatte economische levensduur. De afschrijvingspercentages voor automatisering zijn 33,3% of 25%, voor inventaris 10%, 16,6% of 20% en voor verhuizing 16,6%. Investerings in materiële vaste activa lager dan € 1.000 worden direct ten laste van het resultaat gebracht.

Voorraden

De voorraad wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Bij de waardering wordt op de balansdatum rekening gehouden met eventueel optredende waardeverminderingen.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde, inclusief transactiekosten (indien materieel). Eventuele voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Treasury

Voor het beheer van liquide middelen waren de volgende geldmarktinstrumenten in gebruik: een rekening-courant bij een bank, kasgeld en een zakelijke spaarrekening.

De kas- en banktegoeden worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Kasmiddelen in vreemde valuta's worden, indien aanwezig, gewaardeerd tegen de wisselkoers per balansdatum.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn gerealiseerd, verliezen zodra ze voorzien zijn. Activiteitenlasten worden verantwoord in het jaar waarvoor de verplichtingen zijn aangegaan. Tot de beheerlasten worden gerekend alle personele en materiële lasten die samenhangen met het beheer van de organisatie (overheadlasten). Tot de activiteitenlasten behoren de lasten die direct samenhangen met de activiteiten van de instelling.

Pensioenlasten

Het Holland Festival heeft voor zijn personeel een pensioenregeling op basis van het middelloonstelsel. De pensioenregeling is ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Het Holland Festival heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies. De pensioenlast in de staat van baten en lasten is gelijk aan de over de periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremie. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als op de balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen.

9.3

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020 IN €

VASTE ACTIVA

I: Immateriële vaste activa	Digitalisering	Website	Huisstijl	Totaal
Stand aanvang boekjaar				
Aanschafwaarde	-	200.315	49.517	249.832
Cumulatieve afschrijving	-	-192.417	-43.053	-235.470
Boekwaarde	-	7.898	6.464	14.362
Mutaties boekjaar				
Investerings	130.265	-	-	130.265
Afschrijvingen	-	-4.155	-2.155	-6.309
Netto mutaties boekjaar	130.265	-4.155	-2.155	123.956
Stand einde boekjaar				
Aanschafwaarde	130.265	200.315	49.517	380.097
Cumulatieve afschrijving	-	-196.572	-45.208	-241.779
Boekwaarde	130.265	3.743	4.309	138.318

Het Holland Festival heeft dit jaar € 130.265 geïnvesteerd in een nieuw digitaal systeem met behulp van het platform Salesforce (de totale investering zal uiteindelijk € 350.000 bedragen, waarvan € 60.000 voor een nieuwe website. We schrijven deze bedragen af over vijf jaren). Daarmee wordt de basis gelegd voor een state-of-the-art digitaal systeem, passend bij de nieuwe strategie en ambities van het Holland Festival. In 2021 ronden we het project af en wordt het systeem in gebruik genomen.

II: Materiële vaste activa	Automatisering	Inventaris	Totaal
Stand aanvang boekjaar			
Aanschafwaarde	89.790	123.061	212.851
Cumulatieve afschrijvingen	-84.604	-97.109	-181.713
Boekwaarde	5.186	25.952	31.138
Mutaties boekjaar			
Investerings	-	40.597	40.597
Desinvesteringen	-	-2.080	-2.080
Afschrijvingen	-3.230	-9.612	-12.842
Afschrijvingen op desinvesteringen	-	2.080	2.080
Netto mutaties boekjaar	-3.230	30.985	27.754
Stand einde boekjaar			
Aanschafwaarde	89.790	161.577	251.367
Cumulatieve afschrijvingen	-87.834	-104.641	-192.475
Boekwaarde	1.956	56.937	58.892

In het afgelopen jaar is thuiswerkapparatuur aangeschaft voor alle vaste medewerkers voor in totaal € 34.083 als direct gevolg van de covid-19-pandemie en bijbehorende overheidsmaatregelen. Daarnaast heeft het Holland Festival voor op kantoor een conference systeem en beamer aangeschaft voor € 6.514 ten behoeve van het toegenomen professionele (internationale) digitale contact. De genoemde bedragen tellen op naar € 40.597.

9.3

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020 IN €

VLOTTENDE ACTIVA	31 dec 2020	31 dec 2019
III: Voorraden		
Vervoersbewijzen OV	-	509
Waardebonnen	75	375
Drukwerk nieuwe huisstijl	-	1.944
Totaal voorraden	75	2.828
IV: Vorderingen		
Totaal vorderingen	623.638	358.650
De hieronder gespecificeerde vorderingen zijn opeisbaar binnen een jaar na balansdatum.		
Debiteuren	162.430	3.745
Het treffen van een voorziening voor oninbare debiteuren is niet noodzakelijk gebleken.		
Vooruitbetaalde kosten	31 dec 2020	31 dec 2019
Activiteitenlasten materieel 2020	-	72.693
Associate artists	-	51.094
Beheerlasten materieel 2020	-	30.622
Activiteitenlasten materieel 2020	-	3.940
Beheerlasten personeel 2020	-	2.688
Activiteitenlasten materieel 2021	75.559	
Beheerlasten materieel 2021	45.927	-
Beheerlasten personeel 2021	17.257	-
Totaal vooruitbetaalde kosten	138.743	161.037
Vorderingen op subsidiënten en fondsen	31 dec 2020	31 dec 2019
Fonds 21	62.500	87.500
Stichting Ammodo	80.000	80.000
Prins Bernhard Cultuurfonds	15.000	-
Chris Kondek	-	2.500
Totaal vorderingen op subsidiënten en fondsen	157.500	170.000

9.3

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020 IN €

	31 dec 2020	31 dec 2019
Overige vorderingen		
Vouchers afwikkeling kaartverkoop Holland Festival 2020	109.079	-
Omzetbelasting	50.465	7.231
Pensioen	3.673	-
Depots en waarborgen	1.327	1.327
Voorschotten personeel	300	250
Netto lonen	122	-
Te ontvangen restitutie rechten BUMA	-	15.060
Totaal overige vorderingen	<u>164.965</u>	<u>23.868</u>
V: Liquide middelen	31 dec 2020	31 dec 2019
Kas	4.266	4.661
Rabo rekening-courant	186.370	103.714
Rabo bonusrekening	3.046.856	649.562
Totaal liquide middelen	<u>3.237.491</u>	<u>757.937</u>

Stichting Holland Festival kan vrij over haar liquide middelen beschikken.

9.3

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020 IN €

PASSIVA

Eigen vermogen	31 dec 2020	31 dec 2019
Totaal eigen vermogen	3.081.342	651.378

Resultaatbestemming

Van het resultaat van € 2.429.964 wordt € 98.622 toegevoegd aan de algemene reserve. Ultimo 2020 hebben wij tevens vier bestemmingsreserves gevormd.

De eerste bestemmingsreserve (€ 1.319.170) is gevormd met het oog op de Kunstenplanperiode 2021-2024 waarin we jaarlijkse begrotingstekorten verwachten. Het saldo van € 412.173 vormt de tweede bestemmingsreserve. Deze bestemmingsreserve is gevormd als direct gevolg van de ontvangen coronasteun van het ministerie van OCW. In het OCW-besluit d.d. 18 juni 2020 genaamd 'Besluit aanvullende subsidie steunpakket 300 miljoen' gericht aan het Holland Festival staat daarover het volgende: Middelen die u in 2020 niet besteedt, mogen in beginsel worden gereserveerd om op een later moment te worden besteed. Daarbij geldt wel, dat de gereserveerde middelen vervolgens uitsluitend mogen worden besteed aan de doeleinden waarvoor de subsidie werd verstrekt. In 2020 hebben wij € 604.227 besteed van de ontvangen subsidie van € 1.016.400.

De derde bestemmingsreserve is gevormd ten bate van de bouw en implementatie van een digitaal systeem met behulp van platform Salesforce en de bouw van een nieuwe website ('Digitalisering'; € 350.000). De website wordt in 2021 vernieuwd. De vierde en laatste bestemmingsreserve (€ 250.000) is gevormd in het kader van het 75-jarig jubileum in 2022.

Het eigen vermogen is als volgt nader te specificeren.

I. Algemene reserve	31 dec 2020	31 dec 2019
Algemene reserve aanvang boekjaar	351.378	427.316
Resultaatbestemming 2019	-	-75.938
Resultaatbestemming 2020	98.622	-
Saldo algemene reserve ultimo boekjaar	450.000	351.378

Bestemmingsreserves	31 dec 2020	31 dec 2019
II. Continuïteitsreserve	300.000	300.000

III. Bestemmingsreserve Kunstenplan 2021-2024	31 dec 2020	31 dec 2019
Aanvang boekjaar Bestemmingsreserve Kunstenplan 2021-2024	-	-
Resultaatbestemming 2020	1.319.170	-
Saldo Bestemmingsreserve Kunstenplan 2021-2024	1.319.170	-

IV. Bestemmingsreserve OCW coronagelden	31 dec 2020	31 dec 2019
Aanvang boekjaar Bestemmingsreserve OCW coronagelden	-	-
Resultaatbestemming 2020	412.173	-
Saldo Bestemmingsreserve OCW coronagelden ultimo boekjaar	412.173	-

9.3

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020 IN €

Incidentele eenmalige subsidie ministerie van OCW	1.016.400
Kosten Holland Festival Online 2.0-2.0	-211.158
Coronagerelateerde overheadkosten	-12.737
Kosten afgelasting Holland Festival 2020	-380.333
Totaal	412.173

V. Bestemmingsreserve Digitalisering	31 dec 2020	31 dec 2019
Aanvang boekjaar Bestemmingsreserve Digitalisering	-	-
Resultaatbestemming 2020	350.000	-
Saldo Bestemmingsreserve Digitalisering ultimo boekjaar	350.000	-

VI: Bestemmingsreserve 75-jarig jubileum	31 dec 2020	31 dec 2019
Aanvang boekjaar Bestemmingsreserve 75-jarig jubileum	-	-
Resultaatbestemming 2020	250.000	-
Saldo Bestemmingsreserve 75-jarig jubileum	250.000	-

Eigen vermogen

Ultimo 2020 bedraagt het eigen vermogen van Holland Festival € 3.081.342. De algemene reserve bedraagt € 450.000 en de continuïteitsreserve is onveranderd gebleven op € 300.000. Met dit doelvermogen wordt dekking gegeven aan vorderingen op gerealiseerde maar nog niet ontvangen subsidies en bijdragen van fondsen en op vooruitbetaalde kosten ten behoeve van toekomstige producties. De continuïteitsreserve is gevormd in 2008 en is toen vastgesteld op € 100.000. In 2014 is besloten om deze reserve te verhogen tot € 300.000. De vier hierboven beschreven nieuw gevormde bestemmingsreserves completeren het eigen vermogen.

V. Kortlopende schulden	31 dec 2020	31 dec 2019
V.1: Crediteuren	168.158	205.912
V.2: Belastingen en premies	31 dec 2020	31 dec 2019
Loonbelasting en premies SVW	4.889	41.218
Omzetbelasting	-	-
Pensioen	-	2.020
Totaal belastingen en premies	4.889	43.238

9.3

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020 IN €

V.3: Overige schulden en overlopende passiva	31 dec 2020	31 dec 2019
Overlopende passiva en nog te betalen kosten		
Reservering op te nemen vakantiedagen	39.265	64.001
Reservering te betalen vakantiegeld	44.200	36.649
Reservering verzuimkosten	42.176	14.936
Vooruitontvangen bijdragen	403.133	98.500
Vooruitontvangen gelden kaartverkoop Holland Festival 2021	109.079	-
Rekening-courant Stichting Vrienden van het Holland Festival	120.976	665
Rekening-courant Netwerk Cultuurmecenaat	8.205	13.592
Beheerlasten materieel aflopend boekjaar	15.929	10.230
Beheerlasten personeel aflopend boekjaar	11.693	329
Activiteitenlasten materieel aflopend boekjaar	7.327	25.079
Activiteitenlasten personeel aflopend boekjaar	-	406
Te verrekenen bedragen	1.467	-
Te restitueren opbrengsten	577	-
Totaal overlopende passiva	804.026	264.387

De vooruitontvangen gelden kaartverkoop Holland Festival 2021 horen bij de vordering (op de ITA) genaamd vouchers afwikkeling kaartverkoop Holland Festival 2020. De toename van de rekening-courant Stichting Vrienden van het Holland Festival komt voort uit de ontvangen donaties als gevolg van de afwikkeling van de kaartverkoop in 2020.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Ministerie van OCW - Subsidie Cultuurnotaperiode 2021-2024

Het ministerie van OCW heeft op 15 september 2020 het "Besluit subsidie BIS 2021-2024", met referentie I47767/25096633, kenbaar gemaakt waarin aan het Holland Festival de komende vier jaar een jaarlijkse instellingssubsidie wordt verleend van € 3.199.422. Op 4 februari 2021 heeft zij daarnaast middels besluit "Aanvullende subsidie twee steunpakket € 414 miljoen" met referentie I97722/25991952 kenbaar gemaakt dat Holland Festival in 2021 eenmalig € 572.500 aan subsidie ontvangt.

Gemeente Amsterdam - Subsidie Kunstenplanperiode 2021-2024

Gemeente Amsterdam heeft voor 2020 het subsidiebedrag voor Holland Festival middels brief met nummer SBA - 021729 vastgesteld op € 827.527. Tenslotte is middels brief met kenmerk SBA-022844 het subsidiebedrag voor 2021 vastgesteld op € 841.595. Dit is 1,7% hoger dan het initiële toegekende subsidiebedrag als gevolg van een nominale bijstelling.

Fonds 21 - Bijdrage 2021

Fonds 21 heeft op 25 juni 2020 kenbaar gemaakt dat zij € 281.250 toekent voor Holland Festival 2021, met referentie 202010810. Met deze bijdrage verbindt Fonds 21 zich als hoofdbegunstiger aan Holland Festival 2021.

Stichting Ammodo - Bijdrage 2020 naar 2022

Gezien de annulering van Holland Festival 2020 is met Stichting Ammodo overeengekomen (brief 'Wijziging overeenkomst' d.d. 17 december 2020) dat de bijdrage voor 2020 (€ 400.000) doorgeschoven wordt naar 2022. Daarmee wordt effectief de vierjarige periode met 1 jaar verlengd t/m 2022.

Mantelovereenkomst IT

Met I&O Netsys is in januari 2018 een mantelovereenkomst afgesloten met een looptijd van 3 jaar ten behoeve van het systeembeheer. De overeenkomst behelst dienstverlening in het kader van beheerdiensten, backup, restore en recovery diensten en security diensten. De jaarlijkse kosten in het kader van deze overeenkomst bedragen € 21.447. Eind 2020 is een nieuwe mantelovereenkomst (tegen min of meer dezelfde voorwaarden) afgesloten voor de periode t/m maart 2021, om vervolgens een mantelovereenkomst af te kunnen sluiten met een looptijd van 1 jaar. Het Holland Festival is eind 2020 een project gestart voor de implementatie van Microsoft 365, inclusief een datamigratie van de bestaande file server naar Sharepoint (opslag in the cloud). De nieuw af te sluiten mantelovereenkomst vanaf 1 april 2021 zal de nieuwe IT-situatie gaan weerspiegelen.

9.3

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020 IN €

Huurverplichting huisvesting

Het gebruik van de kantoorruimte Piet Heinkade 5 is vastgelegd in een huurovereenkomst tussen Stichting Beheer Accommodatie Muziekgebouw en Bimhuis en Stichting Holland Festival. De huurperiode van 5 jaar eindigend op 28 februari 2010 is na verstrijken voortgezet in een overeenkomst voor onbepaalde tijd. Voor opzegging dient een termijn van één jaar in acht te worden genomen. De huurprijs is bij aanvang vastgesteld op € 170,84 per vierkante meter en de huurprijs wordt jaarlijks geïndexeerd. Het gehuurde omvat oorspronkelijk 299 vierkante meter. Sinds maart 2017 is het huuroppervlak uitgebreid met 35,5 m². De huurprijs per meter bedroeg in 2020 € 219,37. Daarnaast huurt Holland Festival een opslagruimte van 25,5 m² met een huurprijs 2020 van € 83,90. De totale huursom in Muziekgebouw bedraagt hiermee € 75.518. Er is geen bankgarantie afgegeven.

9.4

TOELICHTING OP DE CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING 2020 IN €

	Exploitatie 2020	Begroting beleidsplan	Vastgestelde begroting RvT	Exploitatie 2019
BATEN				
Directe opbrengsten				
1. Publieksinkomsten binnenland	1.128	782.500	652.000	656.438
2. Kaartverkoop	1.128	737.500	650.000	634.162
3. Overige publieksinkomsten				
Omzet horeca	-	22.500	20.000	11.786
Omzet programma's en merchandise	-	22.500	10.000	10.490
Af: inkoopwaarde van de omzet	-	-	-28.000	-
Totaal overige publieksinkomsten	-	45.000	2.000	22.276
4. Totaal publieksinkomsten	1.128	782.500	652.000	656.438
5. Sponsorinkomsten				
Rabobank Amsterdam	-	85.000	-	-
HF Business	5.000	45.000	40.000	35.000
Kempen & Co	-	30.000	-	-
Westergasfabriek Meyer-Bergman	-	10.000	-	-
Clifford Chance LLP	-	20.000	-	-
Ten Have Change Management	5.000	-	-	10.000
DNB	5.000	-	-	-
Loyens & Loeff	5.000	-	-	-
Overige prospects	-	85.000	110.000	-
Totaal sponsorbijdragen	20.000	275.000	150.000	45.000
6. Vergoeding coproducenten				
Asko Schönberg	-	-	-	2.500
Southbank Centre	-	-	-	7.848
Stedelijk Museum	-	50.000	-	-
NTR	-	20.000	-	-
Overige prospects	-	30.000	-	-
Totaal vergoeding coproducenten	-	100.000	-	10.348
7. Overige directe inkomsten				
Advertenties	5.990	8.750	10.000	10.534
Onderwijslicenties	687	-	-	2.497
Totaal overige directe inkomsten	6.677	8.750	10.000	13.031

9.4

TOELICHTING OP DE CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING 2020 IN €

	Exploitatie 2020	Begroting beleidsplan	Vastgestelde begroting RvT	Exploitatie 2019
8. Private middelen - particulieren				
Holland Festival Board of Governors	177.500	252.500	177.500	192.500
Stichting Vrienden van het Holland Festival	-	197.500	250.000	175.000
Schenking Brook Foundation	25.000	-	-	35.000
Schenkingen overig	3.196	25.000	25.000	6.412
Extra bijdrage Stichting Vrienden van het Holland Festival	-	-	50.000	100.000
Totaal particulieren	205.696	475.000	502.500	508.912
9. Private middelen - private fondsen				
Hoofdbegunstiger Fonds 21	250.000	300.000	250.000	350.000
Overige private fondsen				
Stichting Ammodo - Productiepartner	-	300.000	400.000	400.000
VSbfonds	-	50.000	-	75.000
Ernst von Siemens Music Foundation	-	40.000	-	-
Prins Bernhard Cultuurfonds	15.000	22.500	-	15.000
European Cultural Foundation	-	25.000	-	10.000
Stichting BSVA	-	-	-	8.500
Stichting Dioraphte	-	75.000	-	-
Gravin van Bylandt Stichting	-	-	-	3.000
Wilhelmina E. Jansen fonds	-	-	-	7.500
Stichting de Versterking	-	-	-	25.000
Turing Foundation	-	50.000	-	-
Stichting Betrokkenheid Stedelijke Vernieuwing	7.500	-	-	-
Prospects	-	37.500	200.000	-
Totaal private fondsen	272.500	900.000	850.000	894.000

Met uitzondering van Fonds 21 en Stichting Ammodo zijn de bijdragen van fondsen in de regel eenjarig.

De langdurige samenwerking is door Fonds 21 herzien. In 2020 heeft Fonds 21 zich als hoofdbegunstiger voor € 250.000 aan Holland Festival verbonden.

Aansluitend op een eerdere meerjarige overeenkomst eindigend in 2017, met een bijdrage van € 250.000 per jaar, heeft Stichting Ammodo zich als productiepartner voor een vierjarige periode aan het Holland Festival verbonden tot en met 2021 met een jaarlijkse bijdrage van € 400.000. Gezien de annulering van Holland Festival 2020 is met Stichting Ammodo overeengekomen dat de bijdrage voor 2020 doorgeschoven wordt naar 2022. Daarmee wordt effectief de vierjarige periode met 1 jaar verlengd t/m 2022.

9.4

TOELICHTING OP DE CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING 2020 IN €

Subsidies	Exploitatie 2020	Begroting beleidsplan	Vastgestelde begroting RvT	Exploitatie 2019
IO. Structurele subsidie ministerie van OCW				
Cultuurnota 2017-2020	3.554.914	3.180.000	3.515.485	3.455.022

Het ministerie van OCW heeft op 20 september 2016 het "Subsidiebesluit BIS", met referentie IO57144, kenbaar gemaakt waarin aan het Holland Festival een vierjaarlijkse instellingssubsidie wordt verleend van € 12.908.124. Voor het jaar 2017 is het subsidiebedrag ingevolg € 3.227.031. Op 7 september 2017 heeft het ministerie van OCW de "Wijziging subsidie Culturele basisinfrastructuur 2017-2020 (BIS)" middels hun schrijven met referentie I222710 kenbaar gemaakt waarin wordt aangegeven dat de eerder verleende subsidie een loon- en prijsbijstelling krijgt waardoor de verleende subsidie voor 2017 is vastgesteld op € 3.287.344. Per beschikking met referentie I369815 van 4 september 2018 stelt het ministerie van OCW de subsidie voor 2018 vast op € 3.364.189. Voor 2019 is op 4 juni 2019 het subsidiebedrag van € 3.455.022 kenbaar gemaakt middels schrijven met nummer 8300355. Tenslotte is voor 2020 op 3 juni 2020 het subsidiebedrag van € 3.554.914 kenbaar gemaakt middels een schrijven met nummer 23920493.

	Exploitatie 2020	Begroting beleidsplan	Vastgestelde begroting RvT	Exploitatie 2019
II. Structurele subsidie gemeente Amsterdam				
Amsterdam Kunstenplan 2017-2020	827.527	890.000	827.527	820.146

Gemeente Amsterdam heeft de "Beschikking subsidieverlening Kunstenplan 2017-2020" middels een schrijven met kenmerk SBA-006973 kenbaar gemaakt. Het verleende subsidiebedrag is volgens dat besluit op € 786.786 vastgesteld. Voor 2019 is het subsidiebedrag voor het Holland Festival bij beschikking met nummer SBA - 016564 vastgesteld op € 820.146. Tenslotte is voor 2020 het subsidiebedrag voor Holland Festival bij beschikking met nummer SBA - 021729 vastgesteld op € 827.527.

	Exploitatie 2020	Begroting beleidsplan	Vastgestelde begroting RvT	Exploitatie 2019
12. Incidentele publieke subsidies				
Binnenland				
Ministerie van OCW	1.016.400	-	-	-
Fonds Podiumkunsten	-	-	-	7.500
Stadsdeel Oost	-	-	-	1.000
Prospects	-	82.500	15.000	-
Buitenland				
Goethe-Institut	-	-	-	3.000
Institut Français (vh Maison Descartes)	-	-	-	2.500
Buitenlandse vertegenwoordigingen	-	-	15.000	-
Totaal incidentele publieke subsidies	1.016.400	82.500	30.000	14.000

Op 18 juni is door het ministerie van OCW kenbaar gemaakt middels een brief met kenmerk 2459264I dat aan Holland Festival – conform een ambtshalve genomen besluit – een aanvullende incidentele subsidie is verleend van € 1.016.400 uit het eerste coronasteunpakket. Het Holland Festival heeft geen andere aanvullende coronagerelateerde subsidie ontvangen en ook geen gebruik gemaakt van de NOW-regeling of andere door de Nederlandse overheid in het leven geroepen regelingen als gevolg van de covid-19-uitbraak.

9.4

TOELICHTING OP DE CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING 2020 IN €

LASTEN

	Exploitatie 2020	Begroting beleidsplan	Vastgestelde begroting RvT	Exploitatie 2019
I. Beheerlasten materieel				
Huisvesting				
Huur	75.518	69.050	75.000	74.548
Overige huisvestingskosten	6.595	8.190	7.500	6.298
Totaal huisvesting	82.113	77.240	82.500	80.846
Bureaunkosten				
Kantoorbenodigdheden	2.330	7.680	5.000	3.880
Contributies & abonnementen	25.401	30.690	28.500	24.652
Drukwerk	3.839	4.605	4.500	8.574
Porti- en koerierkosten	7.146	9.210	7.000	9.869
Kopieerkosten	5.932	9.210	7.500	6.371
Telefoonkosten	5.775	15.350	10.800	10.540
Onderhoud kantoor machines	-	2.055	2.000	960
Bankkosten	5.931	2.055	2.400	2.103
Salarisadministratie	5.910	4.100	5.850	5.870
Accountant	15.330	14.325	17.000	14.810
Adviseurs	34.328	10.235	10.000	13.134
Verzekeringen	8.295	7.680	7.500	15.239
Wervingskosten personeel	9.019	3.590	20.000	34.337
Systeembeheer en onderhoud IT	58.299	56.265	60.000	54.867
Afschrijvingskosten:				
- Inventaris	9.612	7.165	7.000	8.233
- Automatisering	3.230	7.165	2.500	10.875
- Website, app en database	4.155	31.715	4.200	10.430
- Huisstijldrukwerk en promotiemateriaal	2.155	11.260	2.200	2.155
- Afschrijving op investeringen 2020	-	-	40.000	-
Koffie/thee	3.834	10.745	14.000	13.106
Bestuurskosten	6.382	2.560	2.500	3.224
Diverse bureaunkosten	42	-	-	84
Totaal bureaunkosten	216.945	247.660	260.450	253.313

De bestuurskosten in 2020 zijn inclusief wervingskosten voor een nieuwe voorzitter van de raad van toezicht.
De adviseurskosten zijn hoger als gevolg van niet voorziene coronagerelateerde juridische kosten.

9.4

TOELICHTING OP DE CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING 2020 IN €

	Exploitatie 2020	Begroting beleidsplan	Vastgestelde begroting RvT	Exploitatie 2019
Verwervingskosten				
Dienstreizen en representatie	23.948	92.065	62.500	58.042
Totaal verwervingskosten	23.948	92.065	62.500	58.042
Kosten Development				
Kosten Holland Festival Vrienden en Board of Governors	-	6.145	6.000	4.343
BTW op recettederving vrijkaarten	-	-	3.000	-
Recettederving vrijkaarten	-	3.150	31.500	2.999
Kosten verantwoording aanvragen	1.130	4.100	3.000	2.250
Materiaalkosten	-	1.545	1.000	-
Kosten relatieontvangsten en vriendenavond	2.278	38.375	40.000	61.167
Kosten opening	-	20.460	25.000	37.979
Totaal kosten Development	3.408	73.775	109.500	108.738
Kosten Communicatie & Marketing				
Kosten corporate communicatie	49.236	51.150	60.000	65.822
Totaal kosten Communicatie & Marketing	49.236	51.150	60.000	65.822
Totaal beheerlasten materieel	375.651	541.890	574.950	566.761

Personele bezetting per 31 december 2020

Per 31 december 2020 is de personele bezetting van het Holland Festival als in onderstaand schema. Het Holland Festival hanteert een eigen personeelsregeling (geactualiseerd in 2020) en volgt op het gebied van salarisontwikkeling de CAO Toneel & Dans. Het Holland Festival heeft de pensioenen ondergebracht bij Pensioenfonds Zorg & Welzijn.

Bezetting per 31 december 2020		Aantallen	FTE
Directie	Beheer	1	1,00
Bedrijfsvoering	Beheer	4	3,20
Development	Beheer	5	4,10
Communicatie & Marketing	Beheer	6	5,20
Productie	Activiteit	3	2,60
Programmering	Activiteit	3	3,00
Totale bezetting 31 december 2020		22	19,10

9.4

TOELICHTING OP DE CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING 2020 IN €

	Exploitatie 2020	Begroting beleidsplan	Vastgestelde begroting RvT	Exploitatie 2019
2. Beheerlasten personeel				
Directie	186.490	128.140	180.767	160.919
Bedrijfsvoering	251.545	206.545	244.175	228.864
Development	208.092	163.617	243.753	233.426
Communicatie & Marketing	355.484	323.502	433.281	397.557
- Onttrokken aan voorziening verzuim	-	-	-	-3.007
Totaal beheerlasten personeel	1.001.611	821.804	1.101.976	1.017.759
3. Activiteitenlasten materieel				
<u>Productie- en voorstellingskosten</u>				
Honoraria/uitkoopsommen	812.878	PM	PM	1.826.228
Reis-, verblijf- en hotelkosten	33.142	PM	PM	587.678
Technisch/algemeen personeel	206.746	PM	PM	405.368
Zaalkosten	82.737	PM	PM	527.300
Materiaal, decors en technische apparatuur	16.364	PM	PM	376.972
Overige productiekosten	61.197	PM	PM	293.576
Totaal productie- en voorstellingskosten	1.213.064	4.195.337	3.872.806	4.017.122
Zie onderdeel 9.5 voor een specificatie van de productie- en voorstellingskosten 2020.				
<u>Overige materiële activiteitenlasten</u>				
Specifieke kosten Communicatie & Marketing	439.639	557.000	465.000	466.403
Inkoop horeca/cd's etc.	-	40.500	-	15.126
Theaterbesprekkosten	-	61.375	60.000	52.246
Kosten voorgaand boekjaar	8.840	-	-	22.111
Totaal overige materiële activiteitenlasten	448.478	658.875	525.000	555.886
Totaal activiteitenlasten materieel	1.661.542	4.854.212	4.397.806	4.573.008
4. Activiteitenlasten personeel				
Programmering	238.988	278.519	246.338	235.298
Productie	197.085	197.325	202.410	269.983
- Waarvan doorbelast aan activiteitenlasten	-	-	-	-1.049
- Waarvan doorbelast aan <i>aus LICHT</i> 2019	-	-	-	-41.292
Totaal activiteitenlasten personeel	436.073	475.844	448.748	462.940

9.4

TOELICHTING OP DE CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING 2020 IN €

Personeel in bedragen * € 1.000

	2020		Begroting beleidsplan		2019	
	in €	in FTE's	in €	in FTE's	in €	in FTE's
<u>Specificatie personeelslasten</u>						
Vast contract	1.423,5	19,8	1.148	16,1	1.301,8	21,4
Tijdelijk contract	14,2	2,8	59	1,3	178,9	11,1
Inhuur	-	-	106	0,6	-	-
Personeelslasten totaal	1.437,7	22,6	1.312,5	18,0	1.480,7	32,5

Het Holland Festival maakt geen gebruik van de diensten van vrijwilligers.

9.5

SPECIFICATIE PRODUCTIE- EN VOORSTELLINGSKOSTEN IN €

De onderstaande specificatie van productie- en voorstellingskosten maakt een onderscheid tussen het geannuleerde Holland Festival 2020 en het alternatieve online programma Holland Festival 2.0-2.0

Holland Festival 2020 - het oorspronkelijke programma

<i>The Planet – A Lament</i>	43.879
<i>May (Bitter/Sweet)</i>	111.869
<i>Prayers of the People</i>	5.200
<i>Transe</i>	13.200
<i>Glory & Tears</i>	4.250
<i>Associations</i>	2.750
<i>Once Upon a Time, an Iron Rose...</i>	16.000
<i>Together Games</i>	17.000
<i>When Paths Meet</i>	72.000
<i>Snarky Puppy</i>	33.750
<i>the motown project</i>	4.500
<i>Luistermutant 2020</i>	2.395
<i>The Just and the Blind</i>	13.304
<i>Deep Blue Sea</i>	67.855
<i>Nous pour un moment</i>	24.305
<i>INIFINI I-16</i>	18.506
<i>Drei Schwestern</i>	25.000
<i>The Mysterious Lai Teck</i>	21.500
<i>TAL.</i>	10.000
<i>De Wittgensteins</i>	45.000
<i>The Murder of Halit Yozgat</i>	25.000
<i>Opera in het park: Rusalka</i>	2.843
<i>Curriculum</i>	28.347
<i>L'homme rare</i>	4.500
<i>Le Sacre du printemps/common ground[s]</i>	73.000
<i>Porca Miseria</i>	40.152
<i>Film op Zondag</i>	700
<i>Holland Festival Late Nights</i>	1.969
Context, HF Young Academy en Educatie	21.440
Stadsaankleding	913
Associate artist	51.094
Kosten afgelasting (zalen en freelancers)	279.833
Totaal Holland Festival 2020	1.082.053

9.5

SPECIFICATIE PRODUCTIE- EN VOORSTELLINGSKOSTEN IN €

Holland Festival 2.0-2.0 - het online programma

<i>Amores</i>	1.509
<i>Festivals for Compassion</i>	978
<i>Glory & Tears / Tarmentini</i>	1.500
<i>I Know</i>	25.830
Inleidingen	20.218
<i>Is There A We?</i>	7.943
<i>Longplayer</i>	1.812
<i>Melkweg Expo</i>	150
<i>Memories of My Body</i>	2.250
<i>the motown project</i>	7.420
<i>One</i>	13.775
<i>Poetry Circle</i>	1.000
Podcasts (ism de Groene Amsterdammer)	3.500
<i>Holland Festival Parepubquiz</i>	1.052
<i>Reflections on site</i>	1.875
<i>Rito de Primavera</i>	1.250
<i>Once Upon a Time, an Iron Rose... «work in progress»</i>	4.000
<i>TAL.kshow</i>	5.275
<i>The Just and the Blind</i>	3.900
<i>The Murder of Halit Yozgat</i>	10.000
<i>The Nameless & The Name</i>	1.500
Associate artist	12.525
<i>Holland Festival in de stad</i>	1.749
Totaal Holland Festival 2.0-2.0	131.011
Totaal productie- en voorstellingskosten	1.213.064

Het ministerie van OCW schrijft dit subsidietijdvak voor dat de begroting die dient te worden meegenomen ter vergelijking van de exploitatiecijfers gelijk moet zijn aan het gemiddelde van de jaarbegrotingen van de jaren 2017 en 2020 van het ingediende Kunstenplan. Wij achten dit bezwaarlijk vanwege het financiële uitgangspunt van die begroting, die is opgesteld op basis van het prijspeil van 2014. Het meerjarenplan is in het najaar van 2015 opgesteld en in het voorjaar van 2016 ingediend. De afstand in tijd en in financiële omstandigheden is naar ons oordeel te groot om die Kunstenplanbegroting in de loop van dit subsidietijdvak jaarlijks als referentie te blijven gebruiken bij de verschillenanalyse.

De ingediende begroting voor het Kunstenplan sloot budgetneutraal terwijl de werkbegroting 2020 zoals die is voorgelegd aan en goedgekeurd door de Raad van Toezicht sloot met een te verwachten overschot van € 14.033. De onderstaande analyse beperkt zich tot de verschillen met de door de Raad van Toezicht vastgestelde begroting, en incidenteel tot de verschillen met vorig jaar.

BATEN

Publieksinkomsten

Door de noodgedwongen annulering van het Holland Festival 2020 zijn er dit jaar bijna geen publieksinkomsten. Alle onderdelen van het vervangende online programma Holland Festival 2.0-2.0 konden kosteloos bekeken worden, behalve het werk *Longplayer* in het Lloyd hotel. Met betrekking tot de entreetickets die we medio maart al verkocht hadden voor het Holland Festival 2020 waren er na annulering van het festival drie mogelijkheden: (1) het bijbehorende geldbedrag restitueren aan de koper, (2) het ticket omzetten in een voucher voor Holland Festival 2021 of (3) het bijbehorende geldbedrag doneren aan Holland Festival. De donaties, optie 3, hebben wij als extra inkomsten voor de Stichting Vrienden van het Holland Festival 2020 geboekt en niet geadministreerd als inkomsten van Stichting Holland Festival voor boekjaar 2020 of als vooruit ontvangen bedrag voor boekjaar 2021.

Hiernaast treft u het bedrag in euro's aan per bovengenoemde opties:

1. Restitutie aankoopbedrag HF 2020	€ 213.761 (ruim 5.700 tickets)
2. Omzetting naar voucher voor HF 2021	€ 109.078 (3.000 tickets)
3. Donatie aan Holland Festival	€ 120.754 (ruim 3.300 tickets)
Totaal	€ 443.593 (ruim 12.000 tickets)

Sponsorinkomsten

De gerealiseerde sponsorinkomsten zijn in 2020 onder het niveau van 2019 uitgekomen. De reden hiervoor is toe te schrijven aan de covid-19-pandemie en de bijbehorende onzekere economische situatie.

Overige directe inkomsten

De advertentie-inkomsten zijn in 2020 onder het niveau van 2019 uitgekomen. De reden hiervoor is dat het Holland Festival ervoor gekozen heeft niet het volledige bedrag voor de advertenties in rekening te brengen bij de culturele partners die alle zwaar getroffen zijn door de covid-19-pandemie. De advertenties staan in het programmaboek, dat vanwege de noodgedwongen afgelasting veel minder is verspreid dan in een regulier jaar.

Subsidies

Als gevolg van een hoger dan verwachte loon- en prijscorrectie was de structurele subsidie OCW € 39.429 hoger dan begroot. De hoogte van de structurele subsidie van de gemeente Amsterdam was conform begroting. Tevens ontvingen we een eenmalige incidentele subsidie van OCW vanuit het 1e coronasteunpakket voor de BIS instellingen uit de culturele sector. Voor het deel dat niet is uitgegeven in 2020 wordt een bestemmingsreserve gevormd. We verwachten het restant van dit bedrag (grotendeels) in 2021 uit te geven.

Private middelen - particulieren

De omvang van het ledenbestand van de Board of Governors is conform begroting en net onder vorig jaar. De begrote reguliere en extra bijdrage van de Stichting Vrienden van het Holland Festival zijn in 2020 niet gestand gedaan, aangezien deze bijdragen als gevolg van de covid-19-uitbraak en het annuleren van het festival niet nodig bleken te zijn voor de exploitatie. Deze gelden blijven in de genoemde Stichting en zullen voor toekomstige festivals worden aangewend.

Private middelen – fondsen

De bijdrage van hoofdbegunstiger Fonds 21 is conform

begroting. Met stichting Ammodo is afgesproken dat haar bijdrage wordt overgeheveld van 2020 naar 2022. De bijdrage van een aantal fondsen wordt – in afstemming met de betreffende fondsen – doorgeschoven naar 2021.

LASTEN

Personele lasten beheer en activiteiten

De personeelskosten zijn onder begroting en vorig jaar uitgekomen. Door de noodgedwongen annulering van het festival is een aantal tijdelijke functies niet ingevuld. Daar bovenop komt dat in de door de raad van toezicht vastgestelde begroting rekening was gehouden met de invulling van een vacature op de Development afdeling per 1 januari. De afdeling Development is uiteindelijk pas per 1 september uitgebreid met een medewerker Particulieren. Het voormalige hoofd Bedrijfsvoering is per 31 mei met pensioen gegaan. Zijn opvolger is op 1 april gestart en voor de overdracht is twee maanden uitgetrokken. Tenslotte is ook de afdeling Communicatie & Marketing per 1 november uitgebreid met een medewerker Archief. De tijdens het jaar ontstane vacature voor perscoördinator (voorheen: perschef) is later ingevuld, deze nieuwe collega start op 1 februari 2021.

Beheerlasten materieel

De huisvestingskosten zijn net iets onder begroting uitgekomen. Vanaf het begin van het tweede kwartaal zijn we de huur per maand in plaats van per kwartaal gaan betalen. Alle overige kosten (bureaustkosten, dienstreizen en -representatie, kosten development en corporate communicatie kosten) zijn fors lager uitgevallen. Als gevolg van de covid-19-uitbraak is er na 14 maart niet meer gereisd en een groot deel van het jaar thuisgewerkt door de medewerkers van het Holland Festival. In dat kader is er een thuiswerkvergoeding verstrekt en is er geïnvesteerd in thuiswerkapparatuur voor de vaste medewerkers. Vanaf het moment van de covid-19-uitbraak is er daarnaast gestuurd op de overheadkosten om deze zo laag mogelijk te houden en om geen onnodige verplichtingen aan te gaan. De investering in een digitaal systeem met behulp van platform Salesforce en gerelateerde licentiekosten heeft in boekjaar 2020 nog niet tot kosten geleid. De investering (€ 130.265 in 2020) is geactiveerd en er zal op worden afgeschreven zodra het systeem in 2021 in gebruik genomen wordt. De licentiekosten zijn als voor-

uitbetaalde kosten op de balans gezet en zullen in 2021 in de exploitatierekening terecht komen.

Activiteitenlasten materieel – Communicatie & Marketing

Deze kosten zijn ook onder begroting en vorig jaar uitgekomen, en zijn onder andere inclusief kosten voor het online programma Holland Festival 2.0-2.0 (er is onder andere een aparte landingspagina/website gemaakt voor het online programma) en diverse ticketingkosten gerelateerd aan de afwikkeling van de kaartverkoop als gevolg van de annulering van het festival. Meteen na het uitbreken van de pandemie is er stevig gestuurd op kosten en is er gekozen voor alleen digitale zichtbaarheid om helder te communiceren over het online programma. Stadsaankleding en visuele campagne vonden we ongepast in tijden van covid-19. Deze kosten zijn zelfs meteen geschrapt.

Activiteitenlasten materieel – productie- en voorstellingskosten

Als gevolg van het annuleren van Holland Festival 2020 zijn diverse kosten (reis-, verblijf-, hotel-, transportkosten en overige productiekosten) niet gemaakt. We hebben het fysieke festival op basis van onderstaande richtlijnen financieel afgewikkeld, met als uitgangspunten fair practice en artist driven, dat wil zeggen, in alles staat de kunstenaar centraal:

- 100% bijdrage aan de reeks gemaakte coproductieafspraken (aantal 7)
- 80% bijdrage in uren voor de maanden mei en juni (freelancers). De afspraak was dat men het aantal gewerkte uren in april ook in mei en juni mocht factureren. Dit is 80% van de normale uren in mei en juni. De reeds gemaakte uren in maart en april zijn volledig uitbetaald.
- 50% bijdrage in afgesproken uren voor de maand juni (oproepkrachten)
- 50% bijdrage in fee/honorarium (artiesten/gezelschappen) en extra bijdrage voor alternatieven voor de online editie
- 50% bijdrage in zaalhuur (locaties)
- Voor de stages die noodgedwongen abrupt beëindigd zijn hebben we de stagiaires een maand extra doorbetaald

De totale kosten voor het vervangende online programma Holland Festival 2.0-2.0 kwamen uiteindelijk uit op € 211.158.

Inhoudelijke toelichting bij aanvullende subsidie RAOCCC (1e coronasteunpakket OCW)

De aanvullende middelen van € 1.016.400 zijn in 2020 voor een totaalbedrag van € 604.227 besteed aan:

- € 211.158, het online programma Holland Festival 2.0-2.0 (11 t/m 21 juni 2020)
 - € 131.011 productie- en voorstellingskosten
 - € 77.279 communicatie- en marketingkosten
 - € 2.868 loonkosten (oproepkrachten m.b.t. *Longplayer*)
- € 380.333, de annulering van Holland Festival 2020; en
- € 12.737, coronagerelateerde overheadkosten (grotendeels juridische kosten).

Ultimo 2020 is er nog € 412.173 over van deze aanvullende subsidie.

Naast het ministerie van OCW heeft ook de gemeente Amsterdam als subsidiënt coulance getoond voor wat betreft de prestatieafspraken horende bij de subsidie. Het Holland Festival heeft geen andere incidentele aanvullende subsidies ontvangen en heeft ook geen gebruik gemaakt van de NOW-regeling of andere door de Nederlandse overheid in het leven geroepen regelingen.

Ter vervanging van het noodgedwongen geannuleerde Holland Festival 2020 hebben wij een gratis toegankelijk online programma Holland Festival 2.0-2.0 gepresenteerd van 11 t/m 21 juni. Dit leverde 42.718 websitebezoekers op gedurende die elf dagen, waarvan 35.985 specifiek voor Holland Festival 2.0-2.0 programmaonderdelen.

Tevens zijn de gerelateerde video's op YouTube 31.450 keer bekeken door ruim 14.000 bezoekers. Daarnaast was er 1 live voorstelling; *Longplayer* in het Lloyd hotel. Dit is bezocht door 248 betalende bezoekers.

De campagne voor Holland Festival 2.0-2.0 vroeg dit jaar om een andere aanpak. De normale outdoor-campagnes met posters in de randstad, de herkenbare stadsaankleding in Amsterdam en de advertenties voor voorstellingen in theater- en

concertzalen was niet langer toepasselijk in tijden van corona. Er werd besloten om geen nieuw papieren programmaboek te publiceren, nadat het programmaboek met het oorspronkelijke programma van 2020 bij het oud papier kon. Het Holland Festival zal de komende jaren hoofdzakelijk nog online communiceren met het (potentiële) publiek. De nieuwe website (vanaf 2022) en de vernieuwde socialmedia-strategie worden daarin leidend. De voordelen daarvan zijn: duurzaamheid (er wordt veel minder papier en inkt verbruikt), kostenbesparing en de mogelijkheid om sneller en flexibeler te werken.

Dit jaar was de communicatie via nieuwsbrieven met updates over het aangepaste online programma specifiek via sociale media gericht op een jongere doelgroep tussen de 20 en 34 jaar met interesse in kunst en cultuur. In elf dagen tijd registreerden ruim 7.000 bezoekers zich via deze campagne op een speciale landingspagina op de website. Zij kregen dagelijks een update, er werden speciaal voor deze doelgroep teasers en trailers ontwikkeld en de tone-of-voice en het design werden op deze doelgroep toegespitst. Ook zijn op die manier veel e-mailadressen verzameld.

9.7

PRESTATIEOVERZICHT PER PRODUCTIE (HOLLAND FESTIVAL WEBSITE)

Holland Festival 2.0-2.0 (11-21 juni)	NL		EN		Totaal	
	pageviews	uniek	pageviews	uniek	pageviews	uniek
productie						
<i>Amores</i>	510	421	658	502	1.168	923
<i>Bitter Sweet</i>	3.882	2.833	1.718	1.311	5.600	4.144
<i>De Groene - Elaine Mitchener</i>	492	409	83	69	575	478
<i>De Groene - Glory & Tears</i>	225	184	60	43	285	227
<i>De Groene - INFINI</i>	142	126	75	70	217	196
<i>De Groene - Rufus Collins</i>	178	162	33	28	211	190
<i>De Groene - the motown project</i>	448	370	96	81	544	451
<i>Drei Schwestern</i>	5.438	3.909	1.142	893	6.580	4.802
<i>Festivals for Compassion</i>	616	508	200	161	816	669
<i>Holland Festival in de stad</i>	832	712	143	118	975	830
<i>Holland Festival Parelpubquiz</i>	306	256	88	76	394	332
<i>How can I recognize you</i>	2.109	1.324	633	331	2.742	1.655
<i>I know</i>	2.479	1.844	601	494	3.080	2.338
<i>Is there a we</i>	904	691	357	284	1.261	975
<i>Lieve vreemde</i>	550	488	55	47	605	535
<i>Longplayer</i>	3.095	2.273	420	331	3.515	2.604
<i>Luisteren met Micha Hamel</i>	333	292	104	83	437	375
<i>Masterclass Bill T. Jones</i>	664	583	283	242	947	825
<i>Masterclass Snarky Puppy</i>	1.737	1.386	704	554	2.441	1.940
<i>Memories of My Body</i>	6.848	2.462	5.085	1.309	11.933	3.771
<i>Metz met Diller</i>	175	123	22	6	197	129
<i>Once Upon a Time, an Iron Rose <<work in progress>></i>	1.183	943	278	234	1.461	1.177
<i>One</i>	3.495	2.319	6.115	4.560	9.610	6.879
<i>Poetry Circle Jörgen Gario UNOM</i>	126	95	159	138	285	233
<i>Poetry Circle Rachel Rumai Diaz</i>	88	66	77	71	165	137
<i>Poetry Circle Sjaan Flikweert</i>	249	198	154	123	403	321
<i>Political bodies</i>	311	271	205	177	516	448
<i>Prometheus project</i>	2.599	2.045	547	417	3.146	2.462
<i>Reflections on site</i>	309	164	103	55	412	219
<i>Rito de Primavera</i>	867	679	354	272	1.221	951
<i>TAL.kshow het praatprogramma</i>	652	508	175	143	827	651
<i>Tarmentini</i>	343	296	399	327	742	623
<i>The City is a Choreography</i>	1.205	1.022	160	121	1.365	1.143
<i>The critical dictionary of SouthEast Asia</i>	281	234	96	77	377	311
<i>The Just and the Blind</i>	2.341	1.983	750	608	3.091	2.591

9.7

PRESTATIEOVERZICHT PER PRODUCTIE (HOLLAND FESTIVAL WEBSITE)

Holland Festival 2.0-2.0 (11-21 juni)	NL		ENGELS		Totaal	
	pageviews	uniek	pageviews	uniek	pageviews	uniek
productie						
<i>the motown project</i>	540	461	659	509	1.199	970
<i>The Murder of Halit Yozgat</i>	2.653	2.026	2.164	1.576	4.817	3.602
<i>The Name</i>	573	452	401	310	974	762
<i>The Nameless</i>	433	357	249	211	682	568
<i>The Problem</i>	662	561	603	518	1.265	1.079
<i>This evening's performance has not been cancelled</i>	571	498	241	206	812	704
Totalen	32.857	22.764	20.558	13.221	53.415	35.985

In hoofdstuk 3 van het bestuursverslag wordt een bezoekersaantal genoemd van 42.718. Dit is het totale aantal websitebezoekers tussen 9 en 21 juni. Daarmee is niet gezegd dat deze uitsluitend voor het programma 2.0-2.0 de website hebben bezocht. Dat kunnen ook algemene pagina's geweest zijn, zoals het Holland Festival archief.

Bovenstaand overzicht (op basis van Google Analytics data) geeft aan hoeveel unieke bezoekers iedere voorstellingsdetailpagina heeft getrokken. Het totaal hiervan komt daarom dus niet overeen met het totaal aantal bezoekers van de website. Bovendien geven de data van Google Analytics een conservatieve weergave van de bezoekaantallen per productie. Niet alle varianten van verschillende url's (met of zonder '/' aan het eind) zijn erin meegenomen, uitsluitend de meest voorkomende.

9.7

PRESTATIEOVERZICHT PER PRODUCTIE (MEEST BEKEKEN OP YOUTUBE)

Holland Festival 2.0-2.0 (11-21 juni)	weergave 31.450
videotitel	
<i>Bitter/Sweet</i> , Lucie Horsch, Orkest van de Achttiende Eeuw, Cappella Amsterdam	3.844
<i>Drei Schwestern</i> , Susanne Kennedy, Münchner Kammerspiele	1.727
Trailer Online Holland Festival	1.703
<i>The Prometheus Project</i> , Het Nationale Ballet	1.388
Holland Festival 2.0-2.0: <i>the motown project</i> , Alicia Hall Moran	1.213
Holland Festival 2.0-2.0 Trailer: <i>Drei Schwestern</i> , Susanne Kennedy, Münchner Kammerspiele	1.072
<i>The Just and the Blind</i> , Marc Bamuthi Joseph, Daniel Bernard Roumain, Drew Dollaz	1.059
<i>The Murder of Halit Yozgat</i> , Ben Frost	1.023
<i>The Problem</i> , Bill T. Jones, Janet Wong	998
<i>Masterclass Snarky Puppy</i>	800

Bij deze aantallen moet worden opgemerkt dat de enkele publiekstrekkingen (o.a. *ONE* van Sami Yusuf en de film *Memories of My Body* van Garin Nugroho) niet op het Holland Festival-kanaal werden getoond, maar in een andere omgeving. *ONE*, een videoclip van de internationale megaster Sami Yusuf in samenwerking met Cappella Amsterdam en het Amsterdams Andalusisch Orkest, bereikte via Yusufs eigen YouTube-kanaal nog eens 100.000 views binnen vijf dagen. In maart 2021 was de teller de 450.000 gepasseerd.

9.8

PRESTATIEVERANTWOORDING MODEL III FESTIVALS

	2020 aantal	Beleidsplan aantal	2019 aantal
Producties			
Productie	23	30	29
Coproductie	7	5	9
Productie derden	4	4	3
Totaal	34	39	41

De 34 producties betreft het oorspronkelijke programma van Holland Festival 2020.

	2020 aantal		Beleidsplan aantal		2019 aantal	
	voorst.	bezoek	voorst.	bezoek	voorst.	bezoek
Voorstellingen						
- Regulier	1	248	100	61.500	138	61.705
- Schoolgebonden	-	-	-	-	-	-
Waarvan PO	-	-	-	-	-	-
Waarvan VO	-	-	-	-	-	-
Waarvan Overig (MBO/HO)	-	-	-	-	-	-
Totaal	1	248	100	61.500	138	61.705

	2020 aantal	Beleidsplan aantal	2019 aantal
Specificatie bezoekerscijfers			
- Gratis	-	2.500	796
- Betaald	248	59.000	60.909
Totaal bezoekerscijfers	248	61.500	61.705

	2020 aantal	Beleidsplan aantal	2019 aantal excl. aus LICHT	2019 aantal incl. aus LICHT
Overige bezoeken				
- Bezoekers website totaal	130.300	358.000	263.497	357.310
- Aantal unieke bezoekers	129.192	260.500	170.311	224.649

	2020 aantal		Beleidsplan aantal		2019 aantal	
	activiteit	bezoek	voorst.	bezoek	voorst.	bezoek
Overige activiteiten						
- Schoolgebonden activiteiten	-	-	6	165	7	312
- Openbare activiteiten*	41	14.200	100	12.500	103	22.338
Totaal overige activiteiten	41	14.200	106	12.665	110	22.650

9.8

PRESTATIEVERANTWOORDING MODEL III FESTIVALS

* Voor 2020 betreft dit de activiteiten en bezoekers van het online programma Holland Festival 2.0-2.0. De video's op het Holland Festival YouTube-kanaal, gebruikt voor het online programma Holland Festival 2.0-2.0, zijn 31.450 keer bekeken door ruim 14.000 unieke kijkers. Het gemiddeld aantal weergaven per kijker was 2,2.

Het Holland Festival 2020 is geannuleerd als gevolg van de covid-19-uitbraak medio maart en de genomen (overheids)maatregelen. Het genoemde aantal producties van 34 was de stand van zaken op moment van annuleren (medio april). Door de annulering hebben er geen live voorstellingen en overige (context)activiteiten plaatsgevonden, met uitzondering van *Longplayer* in het Lloyd hotel (248 betalende bezoekers).

De Holland Festival website is als gevolg van de covid-19-uitbraak en de teruggeschroefde marketingactiviteiten minder vaak bezocht dan in een regulier festivaljaar. In 2019 hadden we ook meer voorstellingen en als gevolg daarvan meer websitebezoekers die entreetickets wilden kopen. In tegenstelling tot de jaarrekening 2019 is nu het effect van *aus LICHT* op het websitebezoek 2019 inzichtelijk gemaakt.

9. CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Afgegeven ten behoeve van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan: de raad van toezicht van Stichting Holland Festival

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de in dit rapport op pagina 34 tot en met 64 opgenomen jaarrekening 2020 van Stichting Holland Festival te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Holland Festival op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1) de balans per 31 december 2020;
- 2) de staat van baten en lasten over 2020; en
- 3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse Controlestandaarden vallen, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2017-2020 en de Regeling Controleprotocol WNT 2020. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn be-

schreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van stichting Holland Festival zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf betreffende overige aangelegenheden

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Accountantsprotocol cultuursubsidies Instellingen 2017-2020 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven, het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 en de bepalingen van en krachtens de WNT. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiele fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Hilversum, 19 maart 2021

Ref: LZ.2020.164000

KAMPHUIS & BERGHUIZEN

Accountants/Belastingadviseurs

drs. B.G.W. van Heusden RA RV MBV CIA

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2017-2020, de Regeling Controleprotocol WNT 2020 ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

HOLLAND FESTIVAL

international performing arts • juni 2020

THEY
SHE US
WELCOME
HE YOU
THEM

productiepartner

A
O M
D M
O

hoofdbegunstiger

FONDS21

bestel tickets: hollandfestival.nl

Bijlage I.

PROGRAMMA HOLLAND FESTIVAL 2020

Het oorspronkelijke en eind april afgelaste programma.

Lieve vreemde

Maartje Wortel, Veddran Kopljar, Vincent Icke, Rinke Nijburg, Tudor Bratu, Robert Glas, L.A. Raeven, Alma Mathijssen, Tomas Dirrix, Yaïr Callender

Kunstenaars uit verschillende werkvelden worden uitgenodigd om per brief met elkaar van gedachten te wisselen over kunstenaarschap, gemeenschapszin en hoe deze twee met elkaar verbonden zijn.

Holland Festival podcast

Vierdelige podcastserie in aanloop naar het Holland Festival 2020 in samenwerking met De Groene Amsterdammer

Tongues Untied

Marlon Riggs

Persoonlijke en essayistische documentaire over de zwarte homoscene in het New York van de jaren 80.

HF Young Night

Maak kennis met het festivalprogramma van 2020.

Memories of My Body EMORIES OF MY BODY

Garin Nugroho

Film over een jonge Javaanse danser die zijn seksuele identiteit ontdekt.

Garin Nugroho x Commonland

Kunnen we het tij keren en de aarde leefbaar houden? En wie is verantwoordelijk voor de nodige veranderingen? Garin Nugroho gaat hierover in gesprek met Commonland.

The Planet – A Lament

Garin Nugroho

Een louterende klaagzang in de nasleep van een natuurramp.

The Body Knows Better

Tentoonstelling met nieuw werk over de zeggingskracht van het menselijk lichaam.

INFINI I-16

Decoratелier in samenwerking met 16 kunstenaars Eigentijdse ruimtes voor de klassieke schouwburg.

Rusalka

Antonín Dvořák, De Nationale Opera

Een waternimf is op zoek naar menselijke liefde.

Rusalka

Curriculum

Bill T. Jones/Arnie Zane Company

Leerschool voor denkende dansers.

May

Louis Andriessen, Lucie Horsch, Orkest van de Achttiende Eeuw, Cappella Amsterdam

Louis Andriessen componeert ode aan Frans Brüggen.

Archief Rufus Collins

Door middel van archiefbeelden komt Rufus Collins zelf aan het woord en leren we hem kennen door gesprekken met theatermakers die met hem werkten.

Prayers of the People

Kenyon Victor Adams "little Ray", Bill T. Jones

Collectieve uitvoering van Martin Luther Kings brief uit de Birmingham Jail.

King Today

Gesprek over in hoeverre de strijd die Martin Luther King voerde en de thema's die hij aan de orde stelde actueel zijn in Nederland.

Drei Schwestern

Susanne Kennedy, Münchner Kammerspiele
Süddeutsche Zeitung: 'Een filosofische avond,
visueel verbluffend'

Workshop dans

Met dansers van het gezelschap van Bill T. Jones.

The Mysterious Lai Teck

Ho Tzu Nyen
Intrigerende performance over een
driedubbelspion in koloniaal Zuidoost-Azië.

The Mysterious Lai Teck

Op hoop van zegen

Simon Stone, Internationaal Theater Amsterdam
Klassieke Heijermans vernieuwd door regisseur
Simon Stone.

Beethoven

Hans van Manen, Toer van Schayk, Wubkje
Kuindersma / Ernst Meisner / Remi Wörtmeyer, Het
Nationale Ballet
Ballet op grootse composities.

The Murder of Halit Yozgat

Ben Frost
Ijzingwekkende opera over de reconstructie van
een moordzaak

Transe

Amir ElSaffar
Culturele verzoening via heilzame muzikale extase.

Glory & Tears

Love & Revenge: Rayess Bek, Randa Mirza, Mehdi
Haddab, Julien Perraudeau
Arabische muziek en B-films in opwindende, nieuwe
verpakking.

Holland Festival Late Night

Voor iedereen die na de voorstelling nog niet naar
huis wil is er op drie zaterdagen tijdens het festival
de Holland Festival Late Night in het Bimhuis Café.

Associations

Bill T. Jones en gasten

Levendige avond met Jones en zijn inspiratiebronnen.

Miriam Makeba en Stokely Carmichael; gevierd en verguisd talent

Over de weg die Miriam Makeba heeft afgelegd
van schuchtere zangeres naar politiek activiste en
haar Amerikaanse periode met Stokely Carmichael.
Een avond met spoken word en live muziek.

Once Upon a Time, an Iron Rose...

Rokia Traoré

Ode aan de Zuid-Afrikaanse zangeres Miriam Makeba.

L'homme rare

Nadia Beugré, Studios Kabako
Provocatieve blik op gender en mannelijkheid.

Snarky Puppy in je studio

Bands krijgen de kans om de Puppy's te ontmoeten
en muzikaal advies te krijgen.

Helledansen

Concertgebouworkest meets Thomas Adès
Thomas Adès, Franz Liszt, Igor Stravinsky, met dans
van LeineRoebana

De Wittgensteins

Jeroen De Man Toneelgroep Oostpool, Nieuw
Amsterdams Peil, Het Nationale Theater
Portret van een exorbitant rijke, excentrieke, kunst-
zinnige familie in opmaat naar het Europa van nu.

TAL.

BOG. & Het Zuidelijk Toneel

Een filosofisch, absurdistisch klankconcert over taal.

Meet Elizabeth Diller

Moderator Tracy Metz

Architect & set designer van de New Yorkse High
Line en Deep Blue Sea in gesprek met Tracy Metz.

Holland Festival en Koninklijk Theater Carré
presenteren

When Paths Meet

Sami Yusuf, Amsterdams Andalusisch Orkest,
Cappella Amsterdam

Een grenzeloze viering van muziek uit het hart.

Together Games

Ashley Fure, Simon Steen-Andersen, Ensemble
Modern

Speels geluidsspektakel van twee avontuurlijke
componisten.

Snarky Puppy

ACOUSTIC

Fusion-jazz in een intieme, akoestische uitvoering.

the motown project

Alicia Hall Moran, Jason Moran
Eclectische mix van opera en soul.

Luistermutant 2020

Micha Hamel, Arlon Luijten, philharmonie
zuidnederland
Klassieke muziek en 'serious games' in een radicaal
luisterlabyrint.

Deep Blue Sea

Bill T. Jones, Diller Scofidio + Renfro, Peter Nigrini
Eenzaamheid en verbinding te midden van een zee
van mensen.

Opera in het park: Rusalka

Geniet van de gratis buitenvertoning van de
betoverende opera Rusalka.

The Just and the Blind

Marc Bamuthi Joseph, Daniel Bernard Roumain,
Drew Dollaz
Poëtische, muzikale aanklacht tegen institutioneel
racisme in de VS.

Nous pour un moment

Stéphane Braunschweig, Odéon-Théâtre de
l'Europe
De paradoxale krochten van menselijke relaties.

Nous pour un moment

Poetry Circle x Holland Festival

Wat is je identiteit, wie ben je echt, waar liggen
je roots en waar kun je thuis komen? Vier spoken
word-artiesten reflecteren op dit onderwerp: Sjaan
Flikweert, Jasper Albinus, Jörgen Gario UNOM,
Rachel Rumai Diaz.

Le Sacre du printemps/common ground[s]

Pina Bausch / Germaine Acogny & Malou Airaudo
Pina Bausch Foundation, École des Sables, Sadler's
Wells
Geïnspireerde ontmoetingen tussen verschillende
danstradities.

Porca Miseria

Trajal Harrell
Grensverleggende danstrilogie.

Rituelen van het nieuwe decennium

Een programma over afscheid nemen van
beperkingen om ruimte te maken voor nieuwe
invullingen.

Vocal Classics of the Black Avant-garde

Elaine Mitchener
Krachtige interpretatie van revolutionaire Afro-
Amerikaanse jazz.

Vocals of the Black Avant-garde

Ontbijt met Trajal Harrell

Een ontbijtgesprek tussen choreograaf Trajal
Harrell en de redactie van Glamcult.

TAKE PART+ voor kunstvakstudenten en scholen

- Masterclass van spoken word-artiest Marc Bamuthi Joseph aan de Poetry Circle Amsterdam
- Studenten van de Gerrit Rietveld Academie ontwerpen samen met het architectenbureau
- Traumnovelle een openbaar toegankelijke installatie in het Muziekgebouw.
- Architect Elizabeth Diller geeft een lezing aan studenten van de Academie van Bouwkunde Amsterdam en de masteropleiding Scenografie van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht.
- Verschillende activiteiten voor leerlingen van het Hyperion Lyceum en de IMC Weekendschool.
- Componiste Ashley Fure werkt met compositiestudenten van het Conservatorium van Amsterdam.
- De multimedia-artiest Ho Tzu Nyen spreekt jonge kunstenaars bij de Rijksakademie.
- Immerse@HF is het jaarlijkse programma voor kunstenaars uit binnen- en buitenland die aan het begin staan van een internationale carrière om internationale netwerken te stimuleren en kunstenaars over generatiegrenzen heen met elkaar te verbinden.

join us → 11-21 june → hollandfestival.nl

THEY THEM
WELCOME
US YOU
SHE
HE

ONLINE HOLLAND FESTIVAL

productiepartner

A M
D M
O

hoofdbegunstiger
FONDS21

Bijlage I.

PROGRAMMA HOLLAND FESTIVAL 2.0-2.0

Het online programma van Holland Festival dat na afgelasting van het oorspronkelijke programma plaatsvond van 11 t/m 21 juni.

Delen daaruit zijn nog te bekijken via de online [Terugblik](#).

Lieve vreemde

Maartje Wortel, Veddran Kopljar, Vincent Icke, Rinke Nijburg, Tudor Bratu, Robert Glas, L.A. Raeven, Alma Mathijssen, Tomas Dirrix, Yaïr Callender

Kunstenaars uit verschillende werkvelden schrijven elkaar brieven waarin ze met elkaar van gedachten te wisselen over kunstenaarschap, gemeenschapszin en hoe deze twee met elkaar verbonden zijn.

Holland Festival in de stad

Raquel van Haver, Micha Hamel, Rodrik Biersteker, YAK Films/Sozo Artists

Op de plaats waar normaal gesproken reclame in Amsterdam hangt, was tijdens de festivalperiode een week lang kunst te zien van aan het Holland Festival gerelateerde kunstenaars.

Longplayer

Jem Finer

Na de succesvolle kennismaking met *Longplayer* in Holland Festival in 2018, was deze installatie – in het licht van ongekende omstandigheden – dit jaar nogmaals te beluisteren in de toren van het historische Lloyd Hotel.

How can I recognize you?

Bill T. Jones

Virtueel portret met teksten en video's van choreografieën van Bill T. Jones.

I know...

Bill T. Jones, Ruben van Leer, het publiek

Bill T. Jones nodigde iedereen uit om 'in times of social distancing' een korte video op te nemen over iets wat ze diep en vol overtuiging weten – uitgedrukt in woorden en gebaren.

Memories of my Body

Garin Nugroho

Streaming van een film over Juno, een Javaanse jongen die traint bij een traditioneel Lenggeng-dansgezelschap.

Memories of My Body

De Groene: Elaine Mitchener

Podcast waarin Stephan Sanders in gesprek gaat met Koen Schouten (saxofonist, jazzkenner) over *Vocal Classics of the Black Avant-garde*.

Once Upon a Time, an Iron Rose... «work in progress»

Rokia Traoré

Videoclip waarin Traoré een ode brengt aan de Zuid-Afrikaanse zangeres Miriam Makeba, als work in progress van een uitgestelde live-voorstelling.

This evening's performance has not been cancelled

Zoe Irvine, Bergen Nasjonale Opera

Interactief geluidskunstproject waarmee theaters uit uiteenlopende Europese landen hun publiek per telefoon alsnog een glimp van het afgelaste werk bieden.

AMORES

John Cage, Ensemble Klang, Saskia Lankhoorn, Joey Marijs

Videoclip van de verstilte, liefdevolle compositie van John Cage.

MASTERCLASS SNARKY PUPPY

Michael League

Online masterclass van bandleider Michael League waarin hij zijn muzikaliteit en kennis met iedereen deelt.

The Murder of Halit Yozgat

Ben Frost

Streaming van een ijzingwekkende opera over de reconstructie van een moordzaak.

The Murder of Halit Yozgat

De Groene: the motown project

Podcast waarin Stephan Sanders in gesprek gaat met schrijver en hiphopkenner Thomas Heerma van Voss.

Political Bodies

Traumnovelle, Gerrit Rietveld Academie
Educatieproject over de rol van architectuur in de samenleving.

The Problem

Bill T. Jones, Janet Wong

Videoclip: Wat speelt er zich af in het hoofd van Bill T. Jones bij het maken van zijn werk?

the motown project

Alicia Hall Moran

Speciaal voor het Holland Festival maakte Alicia Hall Moran een 'huiskamerversie' van haar voorstelling.

Bitter/Sweet

Lucie Horsch, Orkest van de Achttiende Eeuw, Cappella Amsterdam

Video- en audioregistratie van een concert in de geest van Frans van Brüggen, met werk van o.a. Louis Andriessen.

Prometheus Project

Het Nationale Ballet

Streaming van drie solo's gemaakt door choreografen Remi Wörtmeyer, Wubkje Kuindersma en Ernst Meisner op pianomuziek van Beethoven.

De Groene: Glory & Tears

Podcast waarin Stephan Sanders in gesprek gaat met de Marokkaans-Nederlandse zangeres en songwriter Karima el Filali en journalist Kim Schoof.

Tarmentini

Love & Revenge: Rayess Bek, Randa Mirza, Mehdi Haddab, Julien Perraudeau

Nieuwe videoclip waarin Rayess Bek het lied Tarmentini van een onbekende Libanese zanger verwerkt.

The critical dictionary of Southeast Asia

Ho Tzu Nyen

Een beeldbank vol onvertelde verhalen uit Zuidoost-Azië.

The Name

Ho Tzu Nyen

Streaming van Ho Tzu Nyens film The Name, een zoektocht naar de identiteit van de schrijver van een boek over de Maleisische communistische partij.

Is there a we?

Bill T. Jones, Ellen Ombre, Melanie Bonajo, Naomie Pieter, onder leiding van Ikenna Azuike

Live streaming van panelgesprek tussen kunstenaars over gemeenschappen, ecologie, kwetsbaarheid en ongelijkheid in tijden van social distancing.

Poetry Circle: Sjaan Flikweert

Sjaan Flikweert geeft een live performance van 'Kaap' uit haar audiovisuele spoken word-bundel Ergens thuis en de ruimte ertussen, gecomponeerd door Marc Alberto en geregisseerd door Angela Tellier.

The City is a Choreography

Melissa Schriek

Fotoexpositie over het expressieve lichaam en de manier waarop dat zich verhoudt tot de directe omgeving.

The City is a Choreography

Drei Schwestern

Susanne Kennedy, Münchner Kammerspiele

Volledige voorstellingsregistratie. Süddeutsche Zeitung: 'Een filosofische avond, visueel verbluffend'.

De Groene: Rufus Collins

Podcast waarin Stephan Sanders in gesprek gaat met acteur en theatermaker Maarten van Hinte over de erfenis van Rufus Collins.

Metz met Diller

Artikel van Tracy Metz over het werk van architecte Elizabeth Diller.

ONE

Sami Yusuf, Amsterdams Andalusisch Orkest, Cappella Amsterdam

Exclusieve preview van een unieke muzikale samenwerking.

Holland Festival Parelpubquiz

Xander van Vledder en Justus van Dillen

Veilig zoomend van achter je eigen computer je kennis van het Holland Festival testen.

The Nameless

Ho Tzu Nyen

Streaming van film over Lai Teck, leider van de Maleisische Communistische Partij van 1939 tot 1947, en driedubbelspion.

still uit *The Nameless*

Reflections on-site

Clare Brennan, Felix Chan, Bahar Cuhadar, Anton Fleurov, Wouter Hillaert, Ernesto Orellana
Internationale journalisten schrijven over de rol van kunstcritiek in tijden van social distancing.

Poetry Circle: Jörgen Gario UNOM

Videoclip van de op Sint Maarten geboren dichter en songwriter Jörgen Gario UNOM.

The Just and the Blind

Marc Bamuthi Joseph, Daniel Bernard Roumain, Drew Dollaz

Een speciale, live gemaakte online-editie, inclusief interactie met het publiek, van de oorspronkelijke voorstelling over de voortdurende achtergestelde positie van de zwarte gemeenschap in de Verenigde Staten, die juist in tijden van corona weer pijnlijk zichtbaar wordt.

De Groene: INFINI I-16

Podcast waarin Stephan Sanders in gesprek gaat met scenograaf Jozef Wouters en dramaturg Nienke Scholts.

Masterclass Bill T. Jones

Bill T. Jones in gesprek met jonge muziektheatermakers.

Masterclass Bill T. Jones

Luisteren met Micha Hamel

Een kort hoorcollege over het plezier en belang van luisteren. Want: "Luisteren is leuker, moeilijker en belangrijker dan je denkt."

TAL.kshow: het praatprogramma

BOG. & Het Zuidelijk Toneel

Streaming van een muzikaal gesprek over taal.

Poetry Circle: Rachel Rumai Diaz

Rachel Rumai Diaz neemt je mee in een reis door haar familiegeschiedenis en doet dit in meerdere talen.

Rito de Primavera

José Vidal & Compañía

Registratie van de voorstelling die in 2017 in het festival was te zien, een gepassioneerd feest van de dans.

Festivals for compassion

Calliope Tsoupaki, Wiek Hijmans

Streaming van een speciaal voor Festival for Compassion geschreven solo-compositie Thin Air van de Componist des Vaderlands, de Grieks-Nederlandse Calliope Tsoupaki.

I KNOW

Bill T. Jones, Ruben van Leer, het publiek

Finale Holland Festival 2.0-2.0, videocollage van alle ingezonden video's.

OVERZICHT MEDEWERKERS 2020

Organisatie

Raad van toezicht

Martijn Sanders, voorzitter
Gert-Jan van den Bergh, lid
Clarice Gargard, lid
Astrid Helstone, lid
Jet de Ranitz, lid
Tom de Swaan, lid

Directie

Emily Ansenk, directeur

Programmering

Annemieke Keurentjes, programmamanager dans & theater
Jochem Valkenburg, programmamanager muziek & muziektheater
Ravian van den Hil, programmamaker

Bedrijfsvoering

Servaas Hensen, hoofd bedrijfsvoering & controller (tot 1-5-2020)
Pieter Haex, hoofd bedrijfsvoering & controller (per 1-4-2020)
Joke van der Helm, medewerker financiële administratie
Rianne Meehan, directiesecretaresse
Ellen Bijsterbosch, salarisadministrateur
Marian van Wijngaarden, bureaumedewerker

Communicatie & marketing

Norbert Bode, hoofd communicatie & marketing
Henny Knap-Go, archief
Evelien Lindeboom, tekst
Gertjan Pruijm, medewerker sales & marketing
An De Ridder, perschef
Runa Stam, medewerker ticketing (tot 1-7-2020), data- en applicatiebeheerder (per 1-7-2020)
Erna Theys, print & design coördinator

Development

Mathilde Smit, hoofd development
Berbe Maltha, medewerker development & research
Liza Meulenbroek, medewerker development fondsen
Manon Schreurs, HF Young coördinator
Harsono Sokromo, medewerker development particulieren (per 1-9-2020)

Productie

Han van Poucke, hoofd productie
Hidde Bisschop, producent
Ad van der Koog, producent

Technische productie

Peter Romkema, technisch coördinator
Wannes van der Veer, technisch producent
Tiedo Wilschut, technisch producent

Tijdelijke medewerkers en stagiaires

Zoë Aronds, Letice Braun, Floortje Halters, Judith Hassink, Rosa Hendriks, Djoere de Jong, Angela van Kalsbeek, Linda Mathijssen, Levar Matroos, Peter Poel, Romy Rigter, Ephraïm Veder, Michael Verdel, Minke Voorn, Ritse Waaijenberg, Micha Zaat

HF Young Circle

Alexis Blake, Laura van Diemen, Shereha Grot, Steven van den Haak, Omar de Jong, Andres Kristić, Naomi van der Linden, Roberto Luís Martin, Toni Pape, Martha Visser, Norman Vladimir, Esther Zijtregtop

Bijlage 3.

NEVENFUNCTIES

Raad van toezicht

Martijn Sanders was tot 2006 directeur van Het Concertgebouw in Amsterdam en oefent zijn adviespraktijk uit via Martijn Sanders Consultancy BV. Op 11 maart 2009 is Martijn Sanders benoemd tot voorzitter van het bestuur, nu raad van toezicht, van Stichting Holland Festival. De voorzitter van de raad van toezicht is tevens lid van het Bestuur van Stichting Vrienden van het Holland Festival. Naast dit voorzitterschap bekleedt Sanders ook de volgende functies: co-chairman European Union Youth Orchestra in Londen, bestuurslid International Film Festival Rotterdam, bestuurslid Kersjes Fonds, bestuurslid Elbphilharmonie in Hamburg, voorzitter International Conducting Competition Rotterdam, voorzitter Intermusica en member of the Artistic Committee of the Borletti-Buitoni Trust Foundation.

Gert-Jan van den Bergh is een van de oprichters van Bergh Stoop & Sanders NV Advocaten te Amsterdam en voorzitter van het Bestuur van de Stichting Jan Pietersz. Huis en bestuurslid van de Stichting Institute for Human Activities (Renzo Martens). Op 4 januari 2016 is Gert-Jan van den Bergh benoemd tot lid van de raad van toezicht van Stichting Holland Festival. Tot 2004 was hij werkzaam bij Stibbe, de laatste vier jaar als partner in de praktijkgroep Intellectuele Eigendom. Gert-Jan was raadsheer plaatsvervanger Hof Amsterdam, voorzitter bestuur Prins Bernhard Cultuurfonds afdeling Amsterdam, lid bestuur van de Stichting Het Rembrandthuis Amsterdam, lid bestuur Amsterdam Sinfonietta, lid bestuur Vrienden van het Nexus Instituut, lid bestuur van het Vlaams Cultuurhuis de Brakke Grond en lid van het bestuur van The International Gustav Mahler Foundation.

Jet de Ranitz is bestuursvoorzitter van SURF. Op 21 september 2016 is Jet de Ranitz benoemd tot lid van de raad van toezicht van Stichting Holland Festival. Voorheen bekleedde zij onder andere de volgende functies: voorzitter College van Bestuur van Hogeschool Inholland, voorzitter College van Bestuur van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, Zakelijk Directeur van het Nederlands Dans Theater te Den Haag en directeur van de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen van de Tilburg University. Huidige nevenfuncties zijn: voorzitter Erasmusprijs bestuur, vicevoorzitter raad van commissarissen Espria, lid raad van commissarissen N.V. Verzekeringsmaatschappij Groot Amsterdam (VGA).

Holland Festival in de stad, *Simulation of a simulation* - Rodrik Biersteker - Holland Festival 2.0-2.0

Tom de Swaan is voorzitter van de Raad van Commissarissen van ABN AMRO Bank N.V. Op 8 juli 2016 is hij benoemd tot lid van de raad van toezicht van Stichting Holland Festival. Hij is voorzitter bestuur Stichting Fondsen Nederlands Kanker Instituut. Voorzitter van het bestuur Stichting Nationale Opera & Ballet Fonds, lid van het bestuur Stichting Liszt Concours, lid bestuur Stichting Premium Erasmianum en daarnaast lid Advisory Board Akbank. Tevens is hij lid Raad van Advies, Stichting tot Instandhouding van de Diergaarde van het Koninklijk Zoölogisch Genootschap Natura Artis Magistra. De Swaan was in het verleden, naast zijn professionele werkzaamheden, actief bestuurlijk betrokken bij vele theater-, muziek- en culturele organisaties, zoals onder andere het Joods Historisch Museum, De Nationale Opera, het Concertgebouworkest, het Muziektheater en de Vereniging Hendrick de Keyser.

Astrid Helstone is advocaat en partner bij advocatenkantoor Stibbe in Amsterdam. Zij is gespecialiseerd in arbeidsrecht. Tevens is zij Certified Pension Lawyer (CPL). Op 12 december 2018 is zij benoemd tot lid van de raad van toezicht van Stichting Holland Festival. Astrid maakt deel uit van verschillende commissies binnen haar kantoor en bekleedde diverse toezichthoudende en bestuursfuncties in de culturele sector. Zij is tevens vaste Annotator Jurisprudentie Arbeidsrecht (JAR) en Hoofdredacteur van het Tijdschrift voor Arbeidsrecht in Context.

Clarice Gargard is per 1 oktober 2019 toegetreden tot de raad van toezicht van het Holland Festival. Clarice M.D. Gargard is journalist, columnist, programmamaker en *social advocate*. Ze houdt zich bezig met politieke en maatschappelijke

Citydressing

kwesties omtrent het bevragen van machtsstructuren en intersectioneel feminisme. Ze maakte radioprogramma's bij SALTO Omroep Amsterdam en tv-programma's voor AT5, NTR en de VARA. Ze is columnist bij NRC en correspondent Verzet bij De Correspondent.

Directie

Emily Ansenk is sinds 1 september 2019 algemeen directeur van Stichting Holland Festival. Zij is lid van diverse kunstcommissies en jury's, zoals de jury van de Sacha Tanja Penning, voorzitter van de jury Henri Winkelman Award en lid van de Raad van Advies van Art Rotterdam. Ook is zij lid van het bestuur van het Job Dura Fonds. In 2016 heeft zij deelgenomen aan het Getty Leadership Programme aan de Claremont University in Los Angeles en heeft zij bij DeNieuweCommissaris deelgenomen aan Tafel Next voor toezichthouders en commissarissen. Zij is tevens lid van de raad van toezicht van het Scheepvaartmuseum in Amsterdam.

Medewerkers

Enkele vaste medewerkers van het Holland Festival zetten naast hun werkzaamheden voor het festival, hun expertise in bij andere instellingen, organisaties of evenementen.

Norbert Bode is voorzitter bij de Overvoorde Gordon Stichting / Pauw Hof Fonds, is adviseur

bij het Fonds Podiumkunsten (tot september 2020) en voorzitter van het bestuur van mimetheatergroep Bambie en lid van de raad van toezicht van Stichting DEN Kennisinstituut cultuur & digitalisering.

Pieter Haex is penningmeester bij de stichting Molen van Sloten en lid van Lionsclub Amsterdam Gijsbreght van Aemstel (en daarmee lid van Lions Nederland en vanuit die laatste hoedanigheid penningmeester van stichting Lions Quest).

Ravian van den Hil is adviseur voor de gemeente Rotterdam in de commissie podiumkunsten en adviseur OmdenkCrew Silbersee.

Annemieke Keurentjes is bestuursvoorzitter bij de Stichting Umland en lid van de raad van toezicht bij Schouwburg Amstelveen (lid auditcommissie). Zij is tevens verkenner van het Fast Forward programma van het Fonds Podiumkunsten en vanaf oktober 2020 is zij voorzitter van de commissie voor de Gieskes-Strijbis Podiumprijs.

Han van Poucke is coach/mentor in de Festival Production Management Training van The Festival Academy, een initiatief van de European Festival Association.

Jochem Valkenburg is bestuurslid van de Oudervereniging Vrijeschool Kairos.

Bijlage 4.

HOLLAND FESTIVAL IS MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR

Governors

Ronald Bax en Frank Lunenburg, G.J. van den Bergh en C. van den Bergh-Raat, Leni Boeren, Jehan van Dijk, Jeroen Fleming, Arent Fock, H.J. ten Have en G.C. de Rooij, J. Kat en B. Johnson, Françoise van Rappard-Wanninkhof, M. Sanders, Tom de Swaan, Elise Wessels-van Houdt.

Governors die anoniem wensen te blijven.

Hartsvrienden

R.F. van den Bergh, Kommer en Josien Damen, J. Fleury, V. Halberstadt, Astrid Helstone en Diederik Burgersdijk, Bernard en Ineke Dijkhuizen, Nienke van den Hoek en Alexander Ribbink, Isaïc en Francien Kalisvaart, Kristine Kohlstrand, Joost en Marcelle Kuiper, Cees Lafeber, Emma Moloney, Sijbolt Noorda en Mieke van der Weij, Robert Jan en Mélanie van Ogtrop-Quintus, Jeroen Ouwehand, Anthony en Melanie Ruys, Rob van Schaik en Wijnanda Rutten, Coen Teulings en Salomé Bentinck, Patty Voorsmit, Hans Wolfert en Marijke Brinkman.

Hartsvrienden die anoniem wensen te blijven.

Beschermers

M. Appeldoorn, Lodewijk Baljon en Ineke Hellingman, B. Heijse en A.M. Heijse-Verbeek, Maarten Biermans en Helena Verhagen, S. Brada, Frans en Dorry Cladder-van Haersolte, Sabine van Delft-Vroom, J. Docter en E. van Luijk, Huub A. Doek, L. Dommering-van Rongen, E. Granpré Molière, M. Grotenhuis, S. Haringa, J. Houwert, W. en J. Jansen-Straver, Luuk H. Karsten, R. Katwijk, R. Kupers en H. van Eeghen, Monique Laenen en Titus Darley, Ton en Jannie Liefwaard-van Dijk, A. van der Linden-Taverne, F. Mulder, Ben Noteboom, G. van Oenen, H. Pinkster, Pim en Antoinette Polak, H. Sauerwein, Lisette Schuitemaker en Jos van Merendonk, C.W.M. Schunck, Ingeborg Snelleman en Arie Vreugdenhil, A.N. Stoop en S. Hazelhoff, Wolbert en Barbara Vroom, P. Wakkie, Martine Willekens, O.L.O. en Tineke de Witt Wijnen-Jansen Schoonhoven. Beschermers die anoniem wensen te blijven.

Begunstigers

B. Amesz, Ilonka van den Bercken, Ellen Birnie, Co Bleeker*, Jasper Bode, K. Bodon, Jan Bouws,

E. Bracht, W.L.J. Bröcker, G. Bromberger, D. de Bruijn, G. van Capelleveen, Marie Hélène Cornips, M. Daamen, Prof. Cees Dam, J. Dekker, M. Doorman, Sylvia Dornseiffer, Chr. van Eeghen*, Ruud Emous, Ch. Engeler*, E.L. Eshuis*, Susan Gloudemans, E. de Graaff- Van Meeteren, F. Grimmelikhuisen, D. Grobbe, Annelies Heidstra en Renze Hasper, Servaas Hensen, J. Hennephof, G. van Heteren, L. van Heteren, S. Hodes, J. Hopman*, J. Houtman, E. Hummelen, Wendy van Ierschoot, P. Jochems, Jan de Kater, Ytha Kempkes, J. Keukens, E. Kocken, A. Ladan, M. Le Poole, M. Leenaers, K. Leering, M. Levenbach, A. Ligeon, T. Lodder, R. Mackenzie, D. van der Meer, E. van der Meer-Blok, A. de Meijere, Christa Meindersma, E. Merkx, Jaap Mulders, H. Nagtegaal, Martijn van Nieuwenhuyzen, La Nube, Kay Bing Oen*, P.M. Op de Coul, E. Overkamp en A. Verhoog, P. Price, F. Racké, H. Ramaker, J. Rammeloo, Wessel Reinink, M. Roozen, Peter Ruys, A. Schneider, H. Schnitzler, G. Scholten, Joanne Schouten, ter nagedachtenis aan Ronald Siemers, P. Smit, G. Smits, A. Sonnen, W. Sorgdrager en F. Lekkerkerker*, K. Spanjer, Reinout Steenhuizen, Farid Tabarki, P.-M.H.-L. Tegelaar, C. Teulings, H. Tjeenk Willink, A. Tjoa, M. Tjoe-Nij, Y. Tomberg, Tamara Trotman, Kurt Tschenett en Sasha Brunsmann, Frank Uffen, H. van der Veen, M.T.F. Vencken, M. Verhoeff-Neef, A. van Vliet, R. Vogelenzang, M.M. de Vos van Steenwijk, A. Wertheim, M. Witter, M. van Wulfften Palthe, M. Yazdanbakhsh, M.J. Zomer, P. van Zwieten en N. Aarnink.

* extra bijdrage

Begunstigers die anoniem wensen te blijven.

Jonge Begunstigers

Helene Bakker, Aram Balian, Femke Blokhuis, Quirijn Bongaerts, Jonne ter Braak, Joost Gorter, Hagar Heijmans, Ric van Holthe tot Echten, Brendon Humble, Aron Kovacs, Judith Lekkerkerker, Vincent Lüning, Nicole Mooij, Boris van Overbeeke, Jill Pisters, Guus Schaepman, Angela Schoonderbeek, Eerke Steller, Rosanne Thesing & Melle Kromhout, David van Traa, Bart Truijens, Esther van der Veldt, Frank Verschoor, Tristen Vreugdenhil, Lonneke van der Waa. Jonge Begunstigers die anoniem wensen te blijven.

Liefhebbers

Alle 591 Liefhebbers.

ONZE SUPPORTIERS

subsiënten

productiepartner

hoofdbegunstiger

sponsors, fondsen, instellingen

mediapartners

HF Business

partners

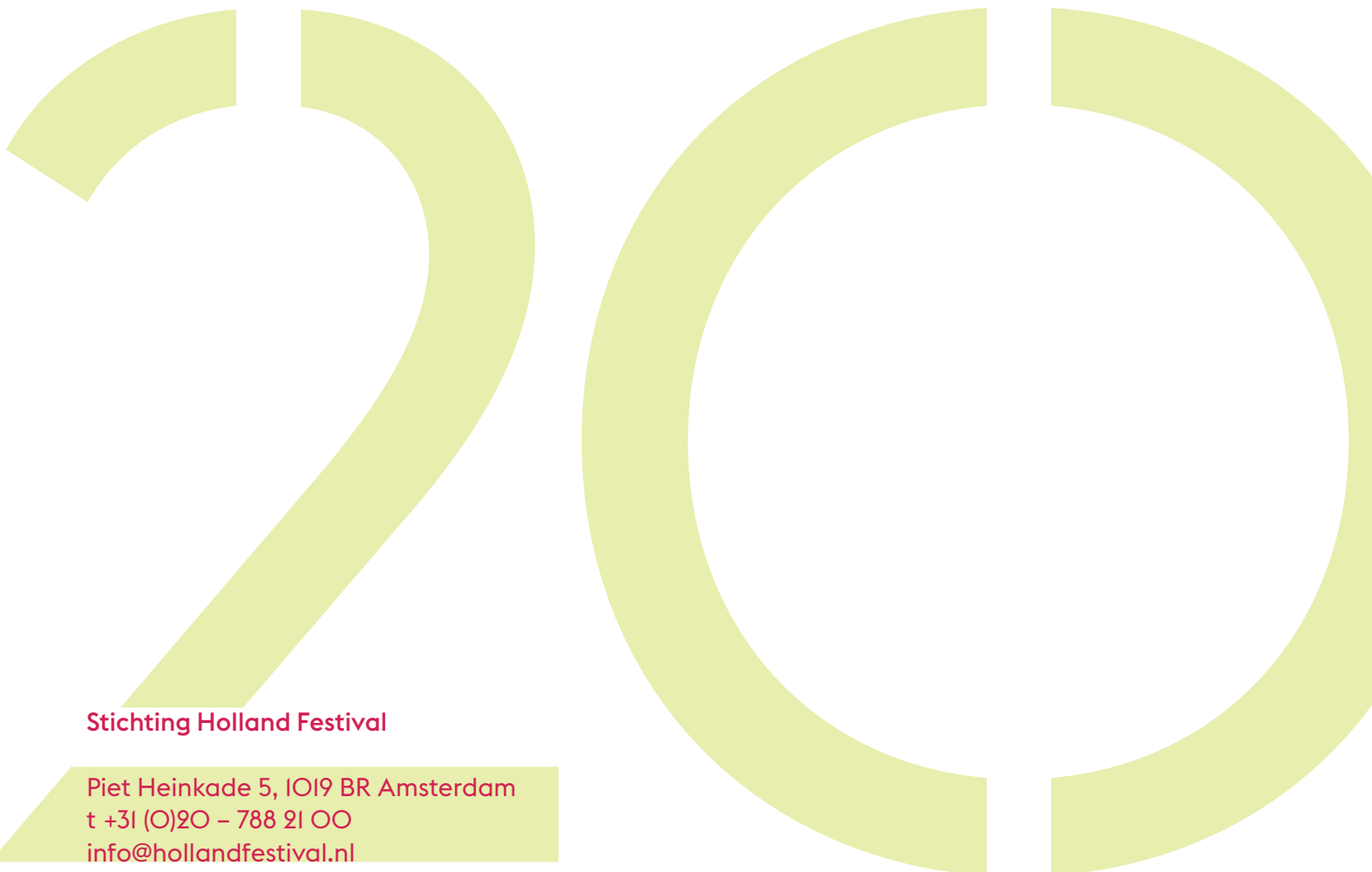

festivallocaties

TAL.show: het praatprogramma, BOG., Het Zuidelijk Toneel, Holland Festival 2.0-2.0

Stichting Holland Festival

Piet Heinkade 5, 1019 BR Amsterdam
t +31 (0)20 - 788 21 00
info@hollandfestival.nl